

Beleidsregels

**Beleidsregels voor waterkering,
waterkwantiteit, grondwater en
ecologie**

**Vastgesteld door de
Ledenvergadering op 22 maart 2013**

Inhoudsopgave

Beleidsregels waterkering	3
Beleidsregels waterkwantiteit	39
Beleidsregel grondwater	84
Beleidsregel ecologie	96

Beleidsregels Waterkering

Inhoudsopgave

1. Beleidsregel peilafwijkingen in een oppervlaktewaterlichaam, waaronder begrepen onderbemalingen
2. Beleidsregel plaatsen van hekwerken haaks op wateren
3. Beleidsregel Werkzaamheden in de boezemgebieden [van de Alblasserwaard]
4. Beleidsregel Werkzaamheden in het winterbed [van de Linge, de Korne, Oude Zederik en het Merwedekanaal]
5. Beleidsregel Werkzaamheden in waterbergingsgebieden
6. Beleidsregel kabels en leidingen in en nabij waterkeringen
7. Beleidsregel Bouwwerken
8. Beleidsregel Wegen
10. Beleidsregel Milieu-, bodem- en archeologisch onderzoek en bodemenergiesystemen in en nabij waterkeringen
11. Beleidsregel ophogingen en ontgravingen in en nabij waterkeringen
12. Tekening Waterkering
13. Tekening Zeewering
14. Toetskader Profiel van Vrije Ruimte
15. Toetskader Beheer en Onderhoud
16. Toetskader Dijksluitingsperiode
17. Toetskader Afwegen belangen

1. Beleidsregel peilafwijkingen in een oppervlaktewaterlichaam, waaronder begrepen onderbemalingen

Kader

Keur

Op grond van artikel 3.2, eerste lid van de keur, is het verboden zonder vergunning van het bestuur gebruik te maken van een waterstaatswerk of bijbehorende beschermingszone door, anders dan in overeenstemming met de waterhuishoudkundige functie, daarin, daarop, daarboven, daarover of daaronder handelingen te verrichten, werken te behouden of vaste substanties of voorwerpen te laten staan of liggen. Hieronder wordt ook verstaan het wijzigen van het waterpeil in een oppervlaktewaterlichaam door middel van een werk; daaronder begrepen de onderbemaling.

Begripsbepaling

Bij werken waarmee peilafwijkingen tot stand worden gebracht, kan worden gedacht aan het afdammen van watervoerende wateren en het plaatsen van een pomp.

Hierbij kan onderscheid worden gemaakt tussen kortdurende, lokale en bovenlokale peilafwijkingen.

- Kortdurende peilafwijkingen zijn peilafwijkingen in het kader van het operationele peilbeheer door het waterschap zelf. Voorbeelden hiervan zijn: het verhogen van het peil in verband met onderhoud met een maaiboot, het spoelen van wateren; het verlagen van het peil ten behoeve van het vangen van muskusratten, plaatsing van beschoeiingen, etc.

- Lokale peilafwijkingen hebben meestal betrekking op een lokaal, particulier belang. Te denken valt hierbij aan onderbemalingen ten behoeve van een specifieke agrarische functie. Deze afwijkingen worden altijd gereguleerd door middel van een tijdelijke watervergunning op grond van de keur.

- Bovenlokale peilafwijkingen zijn peilafwijkingen ten behoeve van een algemeen belang. Voorbeelden hiervan zijn peilafwijkingen als gevolg van een bestemmingsplanwijziging van landelijk naar stedelijk gebied, (her)inrichting van (natte) natuurgebieden, het verplaatsen van stuwen, waardoor de grenzen van de peilvakken wijzigen, etc. Naast een watervergunning is hiervoor ook een (partiële) herziening van het peilbesluit noodzakelijk. Het gaat hierbij om een gebied van beperkte omvang, minimaal 8 ha en maximaal 25 ha, waar het peil lager of hoger wordt gehouden dan het peil volgens het peilbesluit. Dit gebeurt door middel van een pomp of stuw. De reden om een onderbemaling in te stellen in het landelijk gebied, is meestal om het land in de lagere delen van de polder geschikt te maken voor het zelfde gebruik als in de hogere delen door de drooglegging te vergroten. Een verhoging in landelijk gebied gebeurt om natuurwaarden, archeologische of cultuurhistorische waarden te beschermen. In het stedelijk gebied wordt het peil meestal verhoogd om de funderingen van bebouwing te beschermen (hoogwatervoorziening).

Toepassingsgebied

Deze beleidsregel is van toepassing op het aanleggen van voorzieningen die peilafwijkingen tot gevolg hebben in alle waterstaatswerken zijnde oppervlaktewaterlichamen, die (inclusief beschermingszones) opgenomen zijn in de legger, dan wel zijn vastgelegd op de bij de legger behorende kaart, van het waterschap. Hierbij wordt onderscheid gemaakt in [categorieën]-oppervlaktewaterlichamen.

De wijziging van het waterpeil kan ondermeer het volgende beogen:

1. bescherming van een bestaand onroerend goed;
2. optimalisatie van de drooglegging voor agrarisch grondgebruik in gebieden met de functie landbouw of agrarisch grasland met natuurwaarden volgens het waterbeheersplan, waarbij het betrokken (aaneengesloten) gebied minimaal [8] hectare groot is en maximaal [25] hectare;
3. optimalisatie van de drooglegging voor natuur(ontwikkeling) in reservaat- of natuurontwikkelingsgebied, waarbij de grootte van het gebied niet groter mag zijn dan [25] hectare.

Raakvlakken met andere wet- en regelgeving

Wetgeving

In artikel 3.7 van de keur is bepaald dat ingeval van grote schaarste of overvloed aan water, opmerkelijke verslechtering van de kwaliteit daarvan of bij het in ongerede raken van een waterstaatswerk, dan wel indien zodanige omstandigheden dreigen te ontstaan, het bestuur zo nodig in afwijking van verleende vergunningen of geldende peilbesluiten, kan verbieden (...) water te onttrekken aan oppervlaktewaterlichamen.

Andere beleidsregels/ algemene regels

Het instellen van peilafwijkingen heeft een directe relatie met de peilbesluiten die door het waterschap worden vastgesteld. Ook is er een relatie met het onttrekken van water uit een oppervlaktewaterlichaam. Voor beide activiteiten zijn algemene regels vastgesteld.

Daarnaast gelden er algemene regels voor werkzaamheden die regelmatig worden uitgevoerd en die weinig invloed hebben op de waterhuishouding.

Doel van de beleidsregel

Het doel van deze beleidsregel is het beschermen van het waterhuishoudkundige systeem. In het geval van voorzieningen die peilafwijkingen tot gevolg hebben wordt het waterpeil en dus ook het watersysteem beïnvloed. Zo kan er een versnippering van het waterbeheer optreden, evenals een vermindering van het bergend vermogen. Voorkomen moet worden dat het watersysteem dusdanig negatief wordt beïnvloed dat het niet meer optimaal functioneert of dat de vastgelegde gebruiksfunctie (inclusief de ecologische) en de daaraan verbonden rechtszekerheid worden geschaad.

Motivering van de beleidsregel

Algemeen

Lokale peilafwijkingen dienen uitsluitend een particulier doel en een hertoetsing moet plaatsvinden bij de herziening van het peilbesluit. Daarom worden alleen tijdelijke vergunningen verleend voor de looptijd van het vigerende peilbesluit tot het einde van de geldigheidstermijn van het daarop volgende peilbesluit.

Peilafwijkingen mogen geen ontoelaatbare gevolgen hebben voor:

1. de versnippering van het watersysteem, waarbij de onderlinge samenhang van het systeem minder goed te beheren is (waterkwaliteit, waterkwantiteit);
2. de bergingscapaciteit van het watersysteem en ten gevolge daarvan voor het ontstaan van wateroverlast;
3. de doorspoelmogelijkheden van het watersysteem ten behoeve van de waterkwaliteit;
4. de kwel en verzilting ten gevolge van de opwaartse druk van het grondwater bij peilverlagingen;
5. schade aan gebouwen, infrastructuur en doelstellingen van specifieke waterhuishoudkundige functies;
6. toename van (ongelijkmatige) bodemdaling in het veenweidegebied;
7. landschappelijke-, natuur- en cultuurhistorische waarden.

Doorstroming/berging

Werken waarmee peilafwijkingen tot stand worden gebracht zijn in het algemeen ongewenst. Als met een watervergunning wel een werk dat een peilafwijking tot gevolg heeft, wordt toegestaan, zal er in vrijwel alle gevallen maatwerk moeten worden geleverd, waarbij alle relevante belangen worden afgewogen. Het waterschap verleent alleen een watervergunning als uit de toets van de aanvraag blijkt dat het werk géén negatieve consequenties zal hebben voor de omgeving of als deze consequenties met voorschriften voldoende zijn op te vangen.

Bij de aanvraag om watervergunning moet het aangevraagde waterpeil onderbouwd worden op basis van maaiveldhoogte, grondgebruik, bodemsoort en de gewenste drooglegging en ontwateringsdiepte voor het perceel. De gevolgen ten aanzien van afwenteling van wateroverlast en beperking van bergingscapaciteit moeten volledig te ondervangen zijn door het stellen van voorschriften.

Onderhoud en stabiliteit

De wijziging van het peil mag geen gevolgen hebben voor het onderhoud van het werk of de watergang of voor de stabiliteit van de taluds van de watergang.

Ecologie

Met de keurartikelen en beleidsregels die betrekking hebben op het wijzigen van het waterpeil draagt het waterschap bij aan een ecologisch gezond en goed functionerend watersysteem en een optimaal peil voor de verschillende functies van het gebied.

De risico's van het wijzigen van het peil zijn dat het gebied lokaal te nat of te droog wordt, hetgeen schadelijk kan zijn voor de functie van het gebied. Ook is het mogelijk dat de waterkwaliteit verslechtert. Vanwege deze risico's verbindt het waterschap voorwaarden aan de vergunningen voor het wijzigen van het waterpeil.

Constructieve eisen

Aan het werk (bemalinginstallatie) zullen voorwaarden worden verbonden om de invloed op de omgeving beperkt te houden. Ook geldt dit voor de maximale opmaling en afmaling.

Toetsingscriteria**Algemeen**

Nog in te vullen specifieke criteria per waterschap.

Doorstroming/berging

1. De drooglegging in de onderbemaling mag niet groter zijn dan de gemiddelde drooglegging in het peilvak waarvan de beoogde onderbemaling deel uitmaakt;
2. Het verschil tussen maaiveld en waterpeil in een onderbemaling in een veengebied mag niet groter worden dan [0,60] meter;
3. De totale oppervlakte aan onderbemalingen mag niet groter zijn dan 10% van een peilvak;
4. De onderbemaling moet minstens [400] meter verwijderd zijn van de grens van een natuurgebied;
5. Het debiet van de bemalingsinstallatie voor de onderbemaling mag niet groter zijn dan die van de bemalingsinstallatie van het waterschap [4] millimeter per dag;
6. Bij een peilverhoging moet binnen het gebied van de peilafwijking berging worden gewaarborgd. Hiervoor moet de voorziening die de peilafwijking veroorzaakt worden voorzien van een overstort met een overstorthoogte gelijk aan het zomerpeil vermeerderd met [0,25] meter;
7. Het peil mag tijdens de looptijd van de vergunning niet worden aangepast. De eventueel optredende maaiveldddaling wordt niet gevolgd. Het onderbemalingsgebied moet naar evenredigheid met het omliggende gebied bijdragen aan de waterberging binnen het peilgebied.

Onderhoud en stabiliteit

8. In het oppervlaktewaterlichaam met een afwijkend peil blijven dezelfde onderhoudseisen van kracht als voor de instelling van het afwijkende peil;
9. Het instellen en onderhouden van het afwijkende peil mag geen negatief effect hebben op de stabiliteit van de taluds van het oppervlaktewaterlichaam.

Ecologie en waterkwaliteit

10. De peilafwijking mag geen negatief effect hebben op de waterkwaliteit in het oppervlaktewaterlichaam.

Constructieve eisen

11. Een pompinstallatie voor een peilverlaging mag een capaciteit hebben van maximaal [540] kubieke meter per uur per [100] hectare = [1,5] liter per seconde per hectare;
12. Bij een peilverlaging moet er een terugstroomvoorziening worden gemaakt met een door het bestuur te bepalen overstorthoogte en -breedte.

2. Beleidsregel plaatsen van hekwerken haaks op wateren

Kader

Keur

Op grond van artikel 3.2, tweede lid van de keur, is het verboden zonder vergunning van het bestuur gebruik te maken van een waterstaatswerk of bijbehorende beschermingszone door, anders dan in overeenstemming met de waterhuishoudkundige functie, daarin, daarop, daarboven, daarover of daaronder handelingen te verrichten, werken te behouden of vaste substanties of voorwerpen te laten staan of liggen. Hieronder wordt ook verstaan het plaatsen van een hekwerk haaks op een water.

Begripsbepaling

Een hekwerk is een afscheiding die met name ten doel heeft een terrein af te sluiten en die doorgaans bestaat uit een houten of stalen constructie. Een dergelijke constructie wordt als een hekwerk gezien wanneer de hoogte meer bedraagt dan [...] meter.

Toepassingsgebied

Deze beleidsregel is van toepassing op hekwerken die haaks op wateren worden geplaatst.

Raakvlakken met andere wet- en regelgeving

Andere beleidsregels/algemene regels

Voor werkzaamheden langs watergangen die regelmatig worden uitgevoerd en die weinig invloed hebben op de waterhuishouding, gelden in bepaalde gevallen algemene regels.

Doel van de beleidsregel

Het doel van deze beleidsregel is het beschermen van de functie van wateren als onderdeel van het totale watersysteem. In het geval van hekwerken gaat het er met name om dat er voldoende ruimte overblijft voor doelmatig onderhoud aan de wateren en dat de stabiliteit van de oever wordt gewaarborgd.

Motivering van de beleidsregel

Onderhoud

Langs wateren ligt aan beide zijden een beschermingszone van [...] meter. Deze beschermingszones hebben tot doel dat doelmatig onderhoud met groot materieel door het waterschap kan worden uitgevoerd. Het plaatsen van een hekwerk binnen de beschermingszone heeft dan ook tot gevolg dat het onderhoud vanaf de betreffende zijde van het water wordt belemmerd. De vraag of doelmatig onderhoud kan worden uitgevoerd is dan ook bepalend voor het al dan niet verlenen van een watervergunning.

Stabiliteit van de oever en constructieve eisen

Een hekwerk kan een vrij zware constructie zijn. Voorkomen moet worden dat het profiel van een water wordt aangetast door het plaatsen van een hekwerk.

Toetsingscriteria

Onderhoud

1. Hekwerken en poorten mogen alleen worden geplaatst aan het begin en eind van een onderhoudsroute;
2. Op de beschermingszone langs het oppervlaktewaterlichaam mag een poort worden geplaatst met een doorgang van minimaal [...] meter;
3. Hekwerk en poort moeten in overleg met het waterschap worden geplaatst;
4. Permanente opslag op de beschermingszone is niet toegestaan;
5. De beschermingszone moet op eerste aanzegging van het bestuur vrij worden gemaakt van tijdelijke of mobiele objecten zoals auto's en opslagmaterialen;
6. Eventueel aan te brengen waaiers haaks op oppervlaktewaterlichamen mogen niet in het natte profiel worden geplaatst in verband met vuilophoping. Deze moeten zich minimaal [...] m boven het zomerpeil of het boezempeil bevinden. Vergunninghouders dienen oppervlaktewaterlichaam en talud over een lengte van [...] meter aan weerszijden van de waaier te onderhouden.

Stabiliteit

7. De stabiliteit van de oever mag door het plaatsen van een hekwerk niet verminderen.

Constructieve eisen

8. Afrasteringen die ten behoeve van veekering haaks op oppervlaktewaterlichamen worden aangebracht, worden toegestaan, als deze ter hoogte van het oppervlaktewaterlichaam zijn voorzien van voldoende isolerende handgrepen. De afrasteringen met handgrepen zijn aan te merken als een lichte veekerende constructie;
9. De handgrepen dienen zodanig in de afrastering te worden aangebracht, dat op eenvoudige wijze en, zonder gebruik van sloten een opening van minimaal [...] meter breed kan worden gemaakt;
10. De poort is voorzien is van een standaardslot van het waterschap of de poort kan op een eenvoudige manier met de hand worden open gemaakt;
11. De sluitzijde van de poort moet aan de zijde van het oppervlaktewaterlichaam komen. De poort opent van het oppervlaktewaterlichaam af richting het perceel.

3. Beleidsregel Werkzaamheden in de boezemgebieden [van de Alblasserwaard]

Kader

Keur

Op grond van artikel 3.2, eerste lid is het verboden zonder vergunning van het bestuur gebruik te maken van een waterstaatswerk of bijbehorende beschermingszone door, anders dan in overeenstemming met de waterhuishoudkundige functie daarin, daarop, daarboven, daarover of daaronder handelingen te verrichten, werken te behouden of vaste substanties of voorwerpen te laten staan of liggen.

Begripsbepaling

Met werkzaamheden in boezemgebieden worden activiteiten bedoeld die verlies van het waterbergend vermogen van de boezemgebieden tot gevolg hebben. Bijvoorbeeld bebouwing of ophoging van het terrein. Vanwege de belangrijke waterbergende functie van boezemgebieden moet het verlies aan waterberging ten gevolge van de werkzaamheden volledig worden gecompenseerd.

Toepassingsgebied

Boezemgebieden zijn de gebieden in [de Alblasserwaard] die liggen tussen de boezemkades. Deze beleidsregel gaat over die plaatsen in het boezemgebied, waar het maaiveld ligt tussen het vastgestelde boezempeil en het vastgestelde maximale peil plus [0,25] meter. Het vastgestelde maximale peil is het peil in boezemgebieden, wanneer, door een hogere afvoer van water, een beroep moet worden gedaan op het waterbergend vermogen.

Raakvlakken met andere wet- en regelgeving

Beleidsregels:

Deze beleidsregel komt voor wat betreft de compensatieverplichting overeen met de beleidsregel voor werkzaamheden in [het winterbed van de Linge, de Korne, Oude Zederik en het Merwedekanaal]. Ze zijn verschillend op het punt van de versnelde afvoer van hemelwater door de uitbreiding van het verhard oppervlak: in de boezemgebieden van [de Alblasserwaard] hoeft daarvoor niet extra te worden gecompenseerd.

Voor het aanbrengen van objecten zoals bijvoorbeeld (sier)bestrating, vlonders en tuinhokjes/hekwerken binnen 1 meter uit de insteek van [de Giessen, Alblas en Graafstroom] is er een andere beleidsregel.

Doel van de beleidsregel

Het doel van deze beleidsregel is het beschermen van de functie van de boezemgebieden als onderdeel van het totale watersysteem. In dit geval gaat het om instandhouding van de belangrijke waterbergende functie van de boezemgebieden.

Motivering van de beleidsregel

Waterberging

De boezemgebieden hebben een zeer belangrijke waterbergende functie. Als de wateren en riviertjes buiten hun oevers treden, wordt het water geborgen in de boezem. De boezem is dus een noodvoorziening die zijn functie altijd moet behouden. Op die manier wordt voorkomen dat de rivieren en wateren overstromen en daarbij grote schade aanrichten in bewoonde gebieden en aan percelen die op verschillende manieren in gebruik zijn.

Bij bouwen in het boezemgebied wordt rekening gehouden met de berging die daadwerkelijk wordt weggenomen. De ingenomen kubieke meters worden om die reden bepaald binnen het boezempeil en het vastgestelde maximale peil plus [0,25] meter.

Voor werkzaamheden onder het maaiveld is ook een vergunning nodig. Omdat daarbij geen waterbergingsverlies optreedt, is daarvoor geen compensatie nodig.

Toetsingscriteria

1. Elke afname van de bergingscapaciteit tussen het boezempeil en het vastgestelde maximale peil plus [0,25] meter, als gevolg van bijvoorbeeld het dempen van oppervlaktewaterlichamen, het wijzigen van het profiel van wateren, het ophogen van het maaiveld, het plegen van nieuwbouw, uitbreiding van bestaande bouwwerken of overige werken, moet tussen die twee peilen voor [100]% worden gecompenseerd. Compensatie moet plaatsvinden binnen hetzelfde boezemgebied;
2. Voor open constructies, zoals carports, is de compensatieplicht [10]%. Ook hier wordt gerekend tussen het boezempeil en het vastgestelde maximale peil plus [0,25] meter;
3. Bij het compenseren van ingenomen ruimtebeslag geldt een algemene vrijstelling van de compensatieplicht van [5] kubieke meter per perceel;
4. Bouwwerken en constructies, zoals nieuwbouw, uitbreidingen van bestaande bouw, tuinhuisjes en zwembaden, mogen zich niet binnen [1] meter uit de insteek of de damwand van het oppervlaktewaterlichaam bevinden;
5. Botenliften mogen niet buiten de insteek, in het oppervlaktewaterlichaam, worden aangelegd. Deze moeten op de oever worden geplaatst.

4. Beleidsregel Werkzaamheden in het winterbed [van de Linge, de Korne, Oude Zederik en het Merwedekanaal]

Kader

Keur

Op grond van artikel 3.2, eerste lid is het verboden zonder vergunning van het bestuur gebruik te maken van een waterstaatswerk of bijbehorende beschermingszone door, anders dan in overeenstemming met de waterhuishoudkundige functie daarin, daarop, daarboven, daarover of daaronder handelingen te verrichten, werken te behouden of vaste substanties of voorwerpen te laten staan of liggen.

Begripsbepaling

Deze beleidsregel geldt voor alle werkzaamheden in het winterbed [van de Linge, de Korne, Oude Zederik en het Merwedekanaal] die tot gevolg hebben dat permanent ruimte in beslag wordt genomen, waarbij die ruimte op zo'n plek is, dat de waterberging wordt verminderd.

Het gaat hierbij meestal om gebouwen of andere bouwwerken. Maar kan ook gaan om opslagterreinen. Op deze terreinen is de opslag meestal wisselend, maar er is gemiddeld wel altijd een bepaalde hoeveelheid materiaal aanwezig.

Omdat het winterbed een waterbergende functie heeft, kan er minder water worden geborgen als bebouwing wordt aangebracht. Het verlies aan waterberging dient daarom helemaal te worden gecompenseerd.

Bij het bouwen (of opslag) wordt bepaald met hoeveel kubieke meter de waterberging afneemt. Deze kubieke meters moeten worden teruggebracht, bijvoorbeeld door het afgraven van een oever.

Toepassingsgebied

Voor deze beleidsregel is het winterbed [van de Linge, de Korne, Oude Zederik en het Merwedekanaal], het gebied tussen de rivier en de dijken en vanaf de stuw Buren en de Julianastuw tot de kanaalsluis in Gorinchem].

Als het hard en lang regent of als er om een andere reden veel water afgevoerd moet worden, kan het voorkomen dat de rivieren uit hun oevers treden. Het winterbed zorgt er dan voor dat het teveel aan water tijdelijk kan worden geborgen, totdat de waterstand in de rivier zo ver is gedaald dat het water weer op een normale manier kan worden afgevoerd.

Raakvlakken met andere wet- en regelgeving

Beleidsregels:

Naast de compensatie van de ingenomen kubieke meters waterberging, moet ook de versnelde afvoer worden gecompenseerd. De regels hiervoor staan in *(verwijzen naar de beleidsregel)*

Voor werkzaamheden in de boezemgebieden in de [Ablasserwaard], evenals voor werkzaamheden in waterbergingsgebieden, gelden aparte beleidsregels *(verwijzen naar de beleidsregel)*

Doel van de beleidsregel

Het doel van deze beleidsregel is het beschermen van de functie van het winterbed [van de Linge, de Korne, Oude Zederik en het Merwedekanaal] als onderdeel van het totale watersysteem. In dit geval gaat het om de instandhouding van de belangrijke waterbergende functie van het winterbed van deze wateren.

Motivering van de beleidsregel

Waterberging

Het winterbed [van de Linge, de Korne, Oude Zederik en het Merwedekanaal] heeft een zeer belangrijke waterbergende functie. Als de rivieren buiten hun oevers treden, wordt het water geborgen in het winterbed. Het winterbed is dus een noodvoorziening die zijn functie altijd moet behouden. Op die manier wordt voorkomen dat de rivieren overstromen en daarbij grote schade aanrichten in bewoonde gebieden en aan percelen die op verschillende manieren in gebruik zijn. Bij bouwen in het winterbed wordt gerekend met de berging die daadwerkelijk wordt weggenomen. De ingenomen kubieke meters worden bijvoorbeeld binnen een bepaalde hoogte ten opzichte van

NAP bepaald, omdat het waterpeil maar tot deze maximale hoogte kan stijgen. Voor werkzaamheden onder het maaiveld is wel een vergunning nodig, maar omdat daarbij geen waterbergingsverlies optreedt, is daarvoor geen compensatie nodig.

Bij nieuwbouw vindt ook een uitbreiding van het verhard oppervlak plaats. Daardoor is er sprake van een versnelde afvoer van hemelwater. Ook hiervoor moet extra waterberging worden gegraven. Na 2050 zal er nog maar weinig ruimte zijn om extra waterberging in het winterbed mogelijk te maken. Daarom moet in het winterbed [van de Linge, de Korne, Oude Zederik en het Merwedekanaal] voor compensatie van verhard oppervlak [10]% extra waterberging gemaakt te worden bovenop de al vereiste [10]% compensatie in verband met het klimaatscenario. Dat betekent dat er [476] kubieke meter per hectare verhard oppervlak moet worden gecompenseerd.

Toetsingscriteria

1. Er geldt een compensatieplicht voor iedere vorm van ruimtebeslag als gevolg van activiteiten, die in het winterbed, tussen de Lingedijken en vanaf de stuw Buren en de Julianastuw tot de Kanaalsluis in Gorinchem en de Oude Zederik en het Merwedekanaal, worden uitgevoerd beneden NAP +[3,00] meter;
2. De compensatieplicht voor gesloten gebouwen en bouwwerken is [100]%. Hierbij wordt gerekend vanaf de bovenkant van het oorspronkelijke maaiveldniveau en voor zover het maaiveld zich tussen NAP + [1,00] meter en NAP + [3,00] meter bevinden [in het winterbed van de Linge en de Korne en in het winterbed van de Oude Zederik en het Merwedekanaal zich tussen NAP + [0,80] meter en NAP + [1,26] meter bevindt;]
3. Voor (delen van) gebouwen en bouwwerken die onder maaiveldniveau worden aangebracht, geldt géén compensatieplicht. De onder het maaiveld weggenomen grond moet worden afgevoerd naar een locatie die zich buiten het winterbed [van de Linge, Oude Zederik of Merwedekanaal] bevindt;
4. Compensatie [voor de Linge] moet plaats vinden:
 - in het winterbed [van de Linge] tussen NAP +[1,00] meter en NAP +[3,00] meter, of
 - in het winterbed [van de Linge, bovenstrooms van de Julianastuw tot aan het Amsterdam-Rijnkanaal]. Dit kan alleen worden gerealiseerd als de compensatie binnen hetzelfde peilniveau plaatsvindt, tussen dezelfde peilhoogten als waar het ruimtebeslag wordt ingenomen.
5. Compensatie [voor de Oude Zederik en het Merwedekanaal] moet plaatsvinden:
 - in het winterbed [van de Oude Zederik en het Merwedekanaal] tussen NAP + [0,80] meter en NAP + [1,26] meter.
6. Bij het compenseren van ingenomen ruimtebeslag geldt per perceel een algemene vrijstelling van de compensatieplicht van [100] kubieke meter;
7. Deze vrijstelling geldt eenmalig. Als er naar het oordeel van het bestuur sprake is van cumulatie van meerdere vormen van nieuwbouw of uitbreidingen op een perceel die ieder afzonderlijk een kleinere inhoud dan [100] kubieke meter omvatten, moet aan de compensatieplicht worden voldaan, waarbij de vrijstelling van [100] kubieke meter op de totale inhoud in mindering mag worden gebracht;
8. Bij vervanging van bestaande gebouwen, bouwwerken of andere boven het maaiveld aanwezige voorzieningen, geldt de compensatieplicht alleen voor dat deel van de vervanging, dat groter is dan het oorspronkelijke gebouw, bouwwerk of voorziening;
9. De aanvrager om watervergunning voor voorzieningen die onder deze beleidsregel vallen, is zelf verantwoordelijk voor de compensatie.

5. Beleidsregel Werkzaamheden in waterbergingsgebieden

Kader

Keur

Op grond van artikel 3.2, eerste lid, van de Keur, is het verboden zonder vergunning van het bestuur gebruik te maken van een waterstaatswerk of bijbehorende beschermingszone door, anders dan in overeenstemming met de waterhuishoudkundige functie daarin, daarop, daarboven, daarover of daaronder handelingen te verrichten, werken te behouden of vaste substanties of voorwerpen te laten staan of liggen.

Begripsbepaling

Bij werkzaamheden in waterbergingsgebieden gaat het vooral om activiteiten die een verlies aan waterbergingscapaciteit van de waterbergingsgebieden tot gevolg hebben. Daarbij kan gedacht worden aan bebouwing en ophoging van het terrein. Vanwege de belangrijke waterbergende functie van boezemgebieden dient het verlies aan waterberging ten gevolge van de werkzaamheden volledig te worden gecompenseerd.

Toepassingsgebied

Waterbergingsgebieden zijn gebieden die periodiek kunnen overstromen, zodat voorkomen kan worden dat elders wateroverlast optreedt. Deze beleidsregel is van toepassing op waterbergingsgebieden die opgenomen zijn in de legger, dan wel zijn vastgelegd op de bij de legger behorende kaart, van het waterschap. [Het winterbed van de Linge en de Korne en de boezemgebieden in de Alblasserwaard zijn ook waterbergingsgebieden, maar vallen niet onder deze beleidsregel.]

Raakvlakken met andere wet- en regelgeving

Beleidsregels:

[Voor het winterbed van de Linge, de Korne, Oude Zederik en het Merwedekanaal en de boezemgebieden in de Alblasserwaard gelden andere beleidsregels over de compensatieverplichting (verwijzen naar de beleidsregel)]

Doel van de beleidsregel

Het doel van deze beleidsregel is het beschermen van de functie van waterbergingsgebieden, als onderdeel van het totale watersysteem. In dit geval gaat het om de instandhouding van de belangrijke waterbergende functie van de waterbergingsgebieden.

Motivering van de beleidsregel

Waterberging

Sommige gebieden zijn planologisch zo vastgelegd, dat ze (grote) hoeveelheden water kunnen bergen.

Er wordt daarbij ook ingespeeld op toenemende neerslaghoeveelheden in de toekomst en de daarmee samenhangende verhoogde waterafvoer. Deze extra ruimte kan zowel gevonden worden in nieuwe gebieden die nu nog niet regelmatig inunderen, als in het langer vasthouden van het water in bestaande gebieden die wel regelmatig inunderen.

Binnen de in de legger aangewezen waterbergingsgebieden dient de eigenaar/gerechtigde/gebruiker te gedogen dat die gronden vanuit het oppervlaktewaterlichaam tijdelijk inunderen en/of dat water tijdelijk op zijn grond wordt vastgehouden.

Waterbergingsgebieden zijn van groot waterhuishoudkundig belang, omdat ze kunnen worden ingezet bij het voorkomen van wateroverlast op andere plaatsen. Voor werkzaamheden in waterbergingsgebieden zijn er dan ook voorschriften die de instandhouding van de volledige waterbergingscapaciteit van de waterbergingsgebieden kunnen waarborgen.

Toetsingscriteria

1. Elke afname van het waterbergend vermogen in een bergingsgebied, tussen het maaiveld volgens het Actueel Hoogtebestand Nederland en de bij legger vastgestelde inundatiehoogte, moet worden gecompenseerd;
2. Compensatie moet plaatsvinden binnen hetzelfde bergingsgebied;
3. Bij ontwikkelingsplannen in een bergingsgebied moet in overleg met het bestuur de bouwhoogte, fundering en vloerpeil voor grote gebouwen worden bepaald.

6. Beleidsregel kabels en leidingen in en nabij waterkeringen

Kader

Keur

Op grond van artikel 3.2 eerste lid van de keur is het verboden zonder vergunning van het bestuur kabels en/of leidingen, inclusief bijbehorende voorzieningen (zoals bijvoorbeeld kwelschermen, appendages voor kathodische bescherming) te leggen, te verwijderen of te wijzigen.

Begripsbepaling

In het kader van deze beleidsregel wordt onderscheid gemaakt tussen een aantal groepen kabels/leidingen:

- **Kabel:** alle kabels waaronder elektriciteits-, signaal- en telecommunicatiekabels, inclusief bijbehorende voorzieningen. Glasvezelkabels vallen niet onder kabels omdat deze altijd in een mantelbuis worden gelegd. Glasvezelkabels worden daarom als kleine leiding beoordeeld.
- **Mantelbuis:** een korte drukloze leidingen ter bescherming van kabels en/of mediumvoerende leidingen, veelal gelegen onder wegen, op- en afritten, bouwwerken of beplanting.
- **Kleine (druk)leidingen:** een leiding met een externe diameter tot maximaal [110] millimeter en/of een maximale druk van [10] bar, inclusief bijbehorende voorzieningen. Hieronder vallen onder andere huisaansluitingen voor water en gas, mantelbuizen voor glasvezelkabels en drainageleidingen.
- **Grote (druk)leidingen:** een leiding met een externe diameter van meer dan [110] millimeter en/of een druk van meer dan [10] bar, inclusief bijbehorende voorzieningen. Hieronder vallen onder andere hoofdtransportleidingen. Grote (druk)leidingen zijn (vaak) kapitaalintensieve objecten.
- **Bijbehorende voorzieningen:** voorzieningen die noodzakelijk vanuit waterkeringtechnische overwegingen of voor het in goede staat behouden van het kabel- of leidingnet. Dit zijn bijvoorbeeld kwelschermen, kleikisten, appendages voor kathodische bescherming, drukregulatiesystemen en afsluiters.

Toepassingsgebied

Deze beleidsregel is van toepassing op het leggen, wijzigen of verwijderen van kabels en/of leidingen, inclusief bijbehorende voorzieningen (zoals bijvoorbeeld kwelschermen, appendages voor kathodische bescherming) in [alle waterkeringen en bijbehorende beschermingszones, met uitzondering van de zandige kust.

Raakvlakken met andere wet- en regelgeving

Beleidsregels

Voor het realiseren van bouwwerken ten behoeve van het functioneren van het kabel- en/of leidingnet (zoals bijvoorbeeld transformatorstations, pompputten, etc.) is de beleidsregel van toepassing met codering [BRWK03]; Bebouwing op waterkeringen.

Voor het maken van een bodemenergiesysteem (WKO-systeem) is eveneens de beleidsregel van toepassing met codering [BRWK06]; Grondboringen en bodemonderzoek

Wanneer de kabels en/of leidingen nabij een oppervlaktewaterlichaam is eveneens de beleidsregel van toepassing met codering [...].

Algemene regels

Voor het leggen, vernieuwen, wijzigen en opruimen van kabels en leidingen in een waterstaatswerk en/of de beschermingszone, is de algemene regel van toepassing met codering [ARWK06]; Kabels en leidingen.

Relatie met normen

Voor leidingen in en nabij waterstaatswerken geldt de NEN3650-serie.

Doel van de beleidsregel

Het doel van deze beleidsregel is [het beschermen van de functie van waterkeringen als onderdeel van het totale waterstaatkundige systeem. Bij het aanbrengen van kabels en leidingen in de kern- en beschermingszone van een waterkering is het voornamelijk van belang dat de waterkerende functie van de waterkering is gegarandeerd].

Motivering van de beleidsregel

Algemeen

De aanleg en de aanwezigheid van kabels en leidingen kan de waterkerende functie van de waterkering aantasten. Het [waterschap/hoogheemraadschap] is daarom terughoudend in het toestaan van kabels en leidingen binnen de waterkering en de bijbehorende beschermingszone. Het [waterschap/hoogheemraadschap] hanteert de 'nee, tenzij'-benadering bij het toetsen van deze watervergunningaanvragen.

Schade aan leidingen komt regelmatig voor. Dit kan grote gevolgen hebben voor de stabiliteit van de waterkering. Schade aan de waterkering door verweking of explosie moet worden voorkomen door de leidingen die dit effect kunnen veroorzaken en die niet noodzakelijk in de waterkering of bijbehorende beschermingszone moeten liggen, buiten die zones aan te leggen.

Dijkkruisende kabels en/of leidingen

Kruisingen van kabels en/of leidingen met de waterkering verdienen aparte aandacht. Een kabel en/of leiding die de waterkering kruist vermindert de weerstand voor grond- en/of kwelwater. Daarom moeten deze kruisingen zo aangelegd worden, dat het risico van falen (van zowel de waterkering als de kabel en/of leiding) zo klein mogelijk wordt.

Drainage

Voor de ontwatering van landbouw- of andere percelen, kan het soms wenselijk zijn drainage aan te leggen. Drainage binnen het leggerprofiel van de waterkering verhoogt echter het risico op het aantrekken van (extra) kwelwater. Soms kan drainage waterstaatkundig voordelig zijn, als het de afvoer van spanningswater uit de waterkering bevordert, of als het voorkomt dat hemelwater zich ophoopt tussen de waterkering en een aanberming tegen de waterkering. Voor het aanbrengen en hebben van drainage in de kern- en beschermingszone van een waterkering wordt daarom alleen watervergunning verleend als er waterstaatkundig geen negatieve effecten ontstaan.

Toetsingscriteria

Algemeen

10. Het ontwerp, de aanleg en het beheer van kabels en? leidingen in en nabij waterkeringen moet uitgevoerd worden zoals in de NEN 3650-serie is aangegeven;
11. Toepassing van de zogenaamde "rakettechniek", een boogzinker of schilboringen zijn binnen een waterkering en bijbehorende beschermingszone niet toegestaan.

Parallel aan een waterkering gelegen kabels en leidingen

12. Kabels en leidingen moeten worden gelegd:
 - buiten de waterkering en bijbehorende beschermingszone;
 - als de aanvrager aantoont dat dit niet mogelijk is, in de beschermingszone;
 - als ook dat niet mogelijk is, kan de kabel of leiding in de waterkering worden gelegd.
13. Kabels en leidingen mogen niet in het talud van de waterkering gelegd worden;
14. Toepassing van mantelbuizen parallel aan de waterkering wordt alleen toegestaan als het volgens de NEN 3650-serie noodzakelijk is. Deze situaties zijn:
 - onder een afrit of zijweg;
 - als er sprake is van bundeling van kabels bij een horizontaal gestuurde boring (HDD techniek).

De mantelbuis moet buiten het [leggerprofiel] worden gelegd.

15. Als een kabel, leiding of verstoringszone van een leiding binnen het [leggerprofiel] van een waterkering komt te liggen, moet ter plaatse een vervangende waterkering worden aangelegd. Het ontwerp moet voldoen aan de vigerende ontwerpvoorwaarden.

Dijkkruisende kabels en leidingen (algemeen)

16. Kruisingen van kabels en leidingen met waterkeringen moeten de waterkering haaks kruisen;
17. Toepassing van mantelbuizen bij kruisingen met waterkeringen is alleen toegestaan bij glasvezelverbindingen of bij bundeling van meer dan twee kabels of leidingen;
18. Kabels en leidingen die waterkeringen kruisen moeten als een stuk gelegd worden;

19. Een kruising moet drukloos gemaakt en afgesloten kunnen worden:
- in mediumvoerende leidingen moeten afsluiters aan de binnendijkse en de buitendijkse zijde van de waterkering worden geplaatst. De afsluiters moeten ook tijdens hoogwaterperiodes bereikbaar en bedienbaar zijn;
 - niet mediumvoerende leidingen, zoals mantelbuizen of buizen voor glasvezelkabels, moeten ter plaatse van het in- en uittredepunt of ter plaatse van de binnen- en buitenkruinlijn van de waterkering worden afgedicht met [10 tot 20] centimeter flexibel synthetisch rubber.

Traditionele dijkkruisingen (open ontgraving/persing)

20. [Dijkkruisingen moeten in een open ontgraving worden gerealiseerd. Indien de aanvrager een zwaarwegend belang kan aantonen, is het toegestaan een dijkkruising te realiseren door middel van een schildboring of een persing;]
21. Ter plaatse van de binnen- of buitenkruinlijn moeten kabels en leidingen worden voorzien van een kwelscherm, tenzij de kruising boven het maatgevende hoogwater plaatsvindt. Het kwelscherm moet een diameter hebben van ten minste [50] centimeter rondom de buitenzijde van de kabel of leiding.

Dijkkruisende horizontaal gestuurde boringen (HDD 's)

22. Ter plaatse van de gehele waterkering en bijbehorende beschermingszone moet de bovenzijde van kabels en leidingen op een diepte liggen van minimaal [10,00] meter bij primaire waterkeringen en minimaal [3,00] meter bij overige waterkeringen;
23. Ter plaatse van kruisingen met constructies, zoals damwanden en kwelschermen, moet de bovenzijde van de kabels en leidingen ten minste [5,00] meter onder de onderzijde van de constructie komen te liggen;
24. Ter plaatse van het in- en uittredepunt van de horizontaal gestuurde boring (HDD techniek) moet een kwelscherm met kleikist worden aangebracht. Het kwelscherm moet een diameter hebben van ten minste [50] centimeter rondom de buitenzijde van de kabel of leiding.



7. Beleidsregel Bouwwerken

Kader

Keur

Op grond van artikel 3.2, eerste lid, van de Keur, is het verboden zonder watervergunning van het bestuur gebruik te maken van een waterstaatswerk of bijbehorende beschermingszones door, anders dan in overeenstemming met de waterhuishoudkundige functie daarin, daarop, daarboven, daarover of daaronder handelingen te verrichten, werken te behouden of vaste substanties of voorwerpen te laten staan of liggen.

Op grond van artikel 3.2, tweede lid is het verboden zonder watervergunning van het bestuur in het profiel van vrije ruimte werken te plaatsen of te behouden.

Begripsbepaling

Onder een bouwwerk wordt verstaan een door menselijk toedoen ontstane of te maken constructie met toebehoren. Dit betreffen niet-waterkerende (semi) permanente bouwwerken, zoals gebouwen of kunstwerken.

Toepassingsgebied

Deze beleidsregel is van toepassing op:

1. nieuw bouwwerk, en
2. wijziging van het huidige bouwwerk, bijvoorbeeld verbouw of herbouw,

voor alle waterkeringen, de bijbehorende beschermingszones en profiel van vrije ruimte, die opgenomen zijn in de legger, dan wel zijn vastgelegd op de bij de legger behorende kaart, van het waterschap. Uitgezonderd is de primaire kering Zeewering (zandige kust).

Verbouw of herbouw van een bestaand bouwwerk buiten het bestaande bouwoppervlak wordt beschouwd als nieuw medegebruik.

Raakvlakken met andere wet- en regelgeving

Op handelingen die onder het toepassingsbereik van deze regeling vallen, kan ook andere regelgeving van toepassing zijn. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de Waterwet, de Wabo of de Flora- en faunawet. Indien bijvoorbeeld voor een bepaalde handeling een ontheffing op grond van de Waterwet, Wabo of Flora- en faunawet nodig is, dan zal naast het voldoen aan deze beleidsregel, apart een ontheffing moeten worden aangevraagd bij het desbetreffende bevoegd gezag.

Wanneer een activiteit onder bepaalde voorwaarden wordt uitgevoerd, kan het zijn dat deze activiteit niet vergunningplichtig is. Deze situaties heeft het waterschap opgenomen in algemene regels en vallen niet onder deze beleidsregel.

Doel van de beleidsregel

Het doel van deze beleidsregel is om voor alle betrokkenen intern en extern transparant te maken op welke manier het waterschap het bouwwerken op waterkeringen beoordeeld. Hierbij staat de veiligheid tegen overstroming van de waterkering voorop. Vanuit die randvoorwaarde maakt het waterschap een belangenafweging. Een basisvoorwaarde voor het instemmen met medegebruik is dat het beheer van de waterkering niet wordt belemmerd door het medegebruik. Met beheer wordt bedoeld alle activiteiten die nodig zijn om de waterkeringen op het vereiste veiligheidsniveau te houden, nu en in de toekomst. Hieronder vallen eventueel benodigde veiligheidstoets, regelmatig terugkerende onderhoudswerken, dijkversterkingen, inspectie en schouw en bestrijding van muskusratten.

Motivering van de beleidsregel

Vanuit de maatschappij bestaat de wens om bouwwerken die geen waterkerende functie hebben op waterkeringen te plaatsen. In het verleden zijn al veel niet waterkerende bouwwerken op een waterkering aangebracht. Dat kan gaan om een woning, bedrijfsgebouw, transformatorhuis of een brug. Deze werken moeten goed worden gereguleerd opdat de veiligheid van de waterkeringen nu

en in de toekomst niet in gevaar komt. Ook het beheer en onderhoud mogen niet worden belemmerd en niet tot onevenredig hoge kosten voor het waterschap leiden.

Functioneren waterkering

De waterkering dient zoveel mogelijk vrij te zijn van bouwwerken, omdat niet waterkerende objecten of werkzaamheden nabij een waterkering in beginsel het waterkerend vermogen en beheer van de kering in gevaar kunnen brengen, belemmeren of de kosten van het beheer onevenredig kunnen doen toenemen.

Kans op piping

Deze kans is aanwezig bij zowel op palen als op staal gefundeerde bebouwing. Door zetting van slappe grondlagen kunnen onder de fundering of funderingsbalken holle ruimten ontstaan, waardoor de kans op uitschuring van gronddeeltjes door stromend grondwater toeneemt. De kans daarop wordt versterkt als de grondopbouw wordt doorbroken en/of funderingspalen met een verzwaarde punt worden toegepast (waardoor rondom de palen holle ruimte ontstaat).

Kans op instabiliteit

Op staal gefundeerde bouwwerk geeft zijn belasting direct af aan de ondergrond. Deze hogere belasting beïnvloedt de stabiliteit van de kade direct; de mate waarin is zonder berekeningen echter moeilijk aan te geven. Wel kan gesteld worden dat bij zwaardere, maar (als gevolg van met name windbelasting) ook bij hogere bouwwerken, de afname van stabiliteit aanzienlijk kan zijn. Een reductie van deze nadelige effecten kan worden verkregen door de bebouwing op voldoende afstand uit de waterkering te plaatsen. Het meest effectief is toepassing van een fundering op palen in plaats van een fundering op staal.

Kans op erosie

Door doorbreking van de bekleding van de waterkering neemt zeker bij overslag maar ook bij zware regenval de kans op erosie van de kruin en binnentalud nabij bouwwerken toe. Dit effect zal nog worden versterkt door de verwachte toename van menselijke activiteiten, zoals grondbewerking in tuinen. Indien de erosie niet zal leiden tot bezwijken van de waterkering (bijvoorbeeld bij een ruimer profiel of flauwere taludhelling) behoeft het ontbreken van een goede erosiebestendige bekleding overigens geen groot bezwaar te zijn.

Beheer van de kering

De aanwezigheid van bouwwerken op kruin en/of taluds werken belemmerend op de mogelijkheden tot beheer van de waterkering. Controle van de afmetingen van de waterkering en inspectie op mogelijk schade kunnen niet goed worden uitgevoerd.

Door het met grond ophogen van de kade (kruin/binnentalud) nabij bouwwerken neemt de kans op schade aan de bouwwerken toe, tenzij bij het ontwerp van het bouwwerk en de fundering ervan afdoende op dit risico wordt geanticipeerd. Vaak moet overgestapt worden naar een aangepaste onderhoudsmethode.

Het op hoogte onderhouden van het grondlichaam onder de bebouwing is uiteraard onmogelijk, zowel bij een fundering op staal als een fundering op palen. Hier mag op den duur geen gevaar voor de waterkering uit voortvloeien.

Toetsingscriteria

Algemeen

1. Met berekeningen moet worden aangetoond dat bouwwerken het waterkerende vermogen van de waterkering, nu en in de toekomst, niet in gevaar brengt. De aspecten die daarbij worden beoordeeld zijn macrostabiliteit, microstabiliteit, erosiebestendigheid en piping;
2. Bouwwerken mogen de mogelijkheid tot inspectie en onderhoud van de waterkering niet belemmeren;
3. Bouwwerken mogen niet tot extra kosten leiden voor het beheer van de waterkering;
4. Bouwwerken mogen niet worden gefundeerd op paalkoppen met een verzwaarde voet.

Specifiek: Bouwwerken (toekomstige) waterkering

5. Een nieuw bouwwerk moet voortkomen uit een zwaarwegend belang;
6. Het bouwwerk moet buiten het [medegebruikvrije/beoordelings/theoretisch profiel] worden aangelegd:
 - indien het bouwwerk niet buiten het [medegebruikvrije/beoordelings/theoretisch profiel] kan worden aangebracht, moet een vervangende waterkerende constructie

worden aangelegd. Het ontwerp hiervan moet voldoen aan de vigerende ontwerpvoorwaarden.

7. Verbouw en herbouw van bouwwerken moeten binnen het bestaande bouwoppervlak plaatsvinden.

Specifiek: Bouwwerken (toekomstige) beschermingszone

8. Het bouwwerk moet buiten het [medegebruikvrije/beoordelings/theoretisch profiel] worden aangelegd:
 - indien het bouwwerk niet buiten het [medegebruikvrije/beoordelings/theoretisch profiel] kan worden aangebracht, moet met berekeningen worden aangetoond dat het waterkerend vermogen van de waterkering, nu en in de toekomst niet in gevaar komt.

Specifiek: Bouwwerken profiel van vrije ruimte

9. Indien het bouwwerk ook is gelegen in de toekomstige waterkering of toekomstige beschermingszone gelden de criteria zoals beschreven bij "Specifiek: Bouwwerken (toekomstige) waterkering" of bij "Specifiek: Bouwwerken (toekomstige) beschermingszone";
10. Bouwwerken mogen niet worden aangebracht in het profiel van vrije ruimte van de waterkering.

Specifiek: Verheelde en aangeheelde waterkering

11. Voldaan moet worden aan het tweede, derde en vierde toetsingscriteria onder "Algemeen";
12. Het bouwwerk moet buiten het [medegebruikvrije/beoordelings/theoretisch profiel] worden aangelegd:
 - indien het bouwwerk niet buiten het [medegebruikvrije/beoordelings/theoretisch profiel] kan worden aangebracht, moet:
 - a. het bouwwerk voortkomen uit een zwaarwegend belang, en
 - b. een vervangende waterkerende constructie worden aangelegd. Het ontwerp hiervan moet voldoen aan de vigerende ontwerpvoorwaarden.

Specifiek: Dijkstrekkingen met aaneengesloten bestaande bouwwerken

13. Bouwwerken binnen de waterkering, de bijbehorende beschermingszones of het profiel van vrije ruimte zijn niet toegestaan, tenzij:
 - a. bestaande aanliggende bebouwing ook rechtmatig? binnen de waterkering, bijbehorende beschermingszone of profiel van vrije ruimte staat;
 - b. het bouwwerk niet voorbij de bestaande naastliggende doorgaande gevellijn wordt geplaatst, en
 - c. voldaan moet worden aan de criteria onder "Algemeen".



8. Beleidsregel Wegen

Kader

Keur

Op grond van artikel 3.2, eerste lid is het verboden zonder watervergunning van het bestuur gebruik te maken van een waterstaatswerk of bijbehorende beschermingszones door, anders dan in overeenstemming met de waterhuishoudkundige functie daarin, daarop, daarboven, daarover of daaronder handelingen te verrichten, werken te behouden of vaste substanties of voorwerpen te laten staan of liggen.

Op grond van artikel 3.2, tweede lid is het verboden zonder watervergunning van het bestuur in het profiel van vrije ruimte werken te plaatsen of te behouden.

Begripsbepaling

Onder een weg wordt verstaan een voor het verkeer geschikt gemaakte strook grond. Hieronder vallen onverharde wegen, gesloten verhardingen als open verhardingen.

Onverharde wegen zijn aangelegd zonder wegcunet (zoals wandelpaden, zandwegen of schelpenpaden). Gesloten verhardingen zijn opgebouwd uit een materiaal dat na het aanbrengen een solide geheel vormt en niet meer op te delen is, zoals asfalt en beton. Bij open verhardingen bestaat het wegdek uit losse elementen, zoals klinkers, stelconplaten of tegels.

Toepassingsgebied

Deze beleidsregel is van toepassing op het aanleggen of onderhouden van een weg in de waterkering, de bijbehorende beschermingszones of het profiel van vrije ruimte.

De beleidsregel is niet bedoeld om de wegen die voor de inwerkingtreding van deze beleidsregel aanwezig waren, te legaliseren.

Raakvlakken met andere wet- en regelgeving

Op handelingen die onder het toepassingsbereik van deze regeling vallen, kan ook andere regelgeving van toepassing zijn. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de Waterwet, de Wabo of de Flora- en faunawet. Indien bijvoorbeeld voor een bepaalde handeling een ontheffing op grond van de Waterwet, Wabo of Flora- en faunawet nodig is, dan zal naast het voldoen aan deze beleidsregel, apart een ontheffing moeten worden aangevraagd bij het desbetreffende bevoegd gezag.

Wanneer een activiteit onder bepaalde voorwaarden wordt uitgevoerd, kan het zijn dat deze activiteit niet vergunningplichtig is. Deze situaties heeft het waterschap opgenomen in algemene regels en vallen niet onder deze beleidsregel.

Doel van de beleidsregel

Het doel van deze beleidsregel is om voor alle betrokkenen intern en extern transparant te maken op welke manier het waterschap het bouwen op waterkeringen beoordeelt. Hierbij staat de veiligheid tegen overstroming van de waterkering voorop. Vanuit die randvoorwaarde maakt het waterschap een belangenafweging. Een basisvoorwaarde voor het instemmen met medegebruik is dat het beheer van de waterkering niet wordt belemmerd door het medegebruik. Met beheer wordt bedoeld alle activiteiten die nodig zijn om de waterkeringen op het vereiste veiligheidsniveau te houden, nu en in de toekomst. Hieronder vallen eventueel benodigde veiligheidstoets, regelmatig terugkerende onderhoudswerken, dijkversterkingen, inspectie en schouw en bestrijding van muskusratten.

Motivering van de beleidsregel

Vanuit de maatschappij bestaat de wens om wegen die geen waterkerende functie hebben op waterkeringen te plaatsen. In het verleden zijn al veel wegen op een waterkering aangebracht. Deze werken moeten goed worden gereguleerd opdat de veiligheid van de waterkeringen nu en in

de toekomst niet in gevaar komt. Ook het beheer en onderhoud mogen niet worden belemmerd en niet tot onevenredig hoge kosten voor het waterschap leiden.

Functioneren waterkering

De waterkering dient zoveel mogelijk vrij te zijn van wegen, omdat wegen nabij een waterkering in beginsel het waterkerend vermogen en beheer van de kering in gevaar kunnen brengen, belemmeren of de kosten van het beheer onevenredig kunnen doen toenemen.

Kans op kwel

Bij (half)verharde wegen op waterkeringen bestaat het gevaar dat door het zakken van de relatief poreuze funderingsconstructie van de verharding (veelal zand bij open bestrating en puin of slakken (een restproduct van de hoogovens) bij een gesloten verharding) de doorlatendheid van de kade toeneemt.

Dit effect kan bij een starre wegconstructie op de relatief slappe ondergrond nog worden versterkt door het ontstaan van onderloopsheid van die constructie.

Kans op instabiliteit

De verkeersbelasting op wegen op waterkeringen kan de stabiliteit van de waterkering in negatieve zin beïnvloeden. Dit effect kan doorgaans worden gecompenseerd door een verbreding van de voet van de waterkering.

Kans op erosie

Met name het met auto's berijden van de kade brengt een vergrote kans op beschadiging van de grasmat direct naast de verharding met zich mee. Kwetsbare plekken zijn met name de bermen en de op- en afritten. De erosiebestendigheid van de bekleding zal daardoor afnemen.

Beheer van de kering

De aanwezigheid van wegen op kruin en/of taluds werken belemmerend op de mogelijkheden tot beheer van de waterkering. Controle van de afmetingen van de waterkering en inspectie op mogelijk schade kunnen niet goed worden uitgevoerd.

In geval van verzakkingen zijn de onderhoudskosten hoog. Vaak is het daarbij lastig om een duidelijke veroorzaker van de verzakking aan te wijzen, waardoor discussie ontstaat over de kostenverdeling tussen wegbeheerder en waterkeringbeheerder. Het op elkaar afstemmen van onderhoudsplanningen van wegbeheerders en waterkeringbeheerders is moeilijk, vanwege verschillende zichtperiodes, verschillende werkwijzen en politieke ontwikkelingen. Dit is op te lossen door vooraf afspraken te maken.

Vaak moet overgestapt worden naar een aangepaste onderhoudsmethode.

Het op hoogte onderhouden van het grondlichaam onder de bebouwing is uiteraard onmogelijk, zowel bij een fundering op staal als een fundering op palen. Hier mag op den duur geen gevaar voor de waterkering uit voortvloeien.

Toetsingscriteria

Algemeen

1. Een weg mag het waterkerend vermogen van de waterkering, nu en in de toekomst, niet in gevaar brengen. De aspecten die daarbij worden beoordeeld, zijn macrostabiliteit, erosiebestendigheid en kwel;
2. Wegen mogen de mogelijkheid tot inspectie en onderhoud van de waterkering niet belemmeren;
3. Wegen mogen niet tot extra kosten leiden voor het beheer van de waterkering.

Specifiek: Wegen (toekomstige) waterkering

4. Een weg moet op een zodanige wijze worden aangebracht dat er een functiescheiding tussen wegfunctie en waterkerende functie wordt gerealiseerd door:
 - a. het gehele wegpakket inclusief fundering buiten het leggerprofiel aan te leggen. Hierbij dient rekening te worden gehouden met de te verwachten zettingen voor primaire keringen in [100] jaar, voor regionale keringen in [50] jaar en voor overige keringen in [10] jaar, of
 - b. te zorgen voor een vervangende waterkerende constructie, in de vorm van bijvoorbeeld grond of een damwand. Het ontwerp moet voldoen aan de hiervoor geldende ontwerpvoorwaarden.

5. Met stabiliteits- en zettingsberekeningen moet worden aangetoond dat een weg het waterkerend vermogen niet in gevaar brengt:
 - a. in de aanlegfase;
 - b. in de gebruiksfase inclusief verkeersbelasting;
 - c. bij gebruik van verkeersdrempels.
6. De afwatering van de verharding mag geen negatieve gevolgen hebben op de erosiebestendigheid en stabiliteit van de waterkering.
7. De kosten voor het onderhoud van de weg liggen te allen tijde bij de vergunninghouder, ok als [het bestuur] verzoekt de weg te verwijderen voor onderhoudswerkzaamheden aan de waterkering. Hiervoor zal zoveel mogelijk een termijn van aanzegging worden gehanteerd van [drie] jaar.
8. Bij het verlenen van watervergunningen voor nieuwe wegen worden voorschriften gesteld over:
 - a. het onderhoud en de kerende hoogte van de waterkering;
 - b. de financiering van het beheer en onderhoud. [Het waterschap] draagt bij aan het onderhoud als ware het een 'groene kade' (onbebouwde waterkering zonder weg);
 - c. de maximaal toelaatbare verkeersbelasting op de waterkering.

Specifiek: Verheelde en aangeheelde waterkering

9. Een weg inclusief fundering moet zich blijvend buiten het [leggerprofiel/beoordelingsprofiel] bevinden, waarbij rekening moet worden gehouden met zettingen voor primaire waterkeringen in [100] jaar, voor regionale keringen in [50] jaar en voor overige keringen in [10] jaar;
10. Een weg moet voldoen aan de criteria onder "Algemeen" en de vierde en vijfde criteria onder "Specifiek: Wegen (toekomstige) waterkering".

Specifiek: Onderhoud aan bestaande wegen

11. Voor het verbeteren, aanpassen of vervangen van een bestaande weg moet voldaan worden aan de criteria onder "Algemeen" en "Specifiek: Wegen (toekomstige) waterkering";
12. Indien geen functiescheiding conform de eerste criteria uit "Specifiek: Wegen (toekomstige) waterkering" kan worden toegepast, dan is een maximale verstoring door de wegconstructie toegestaan tot aan het hoogste maatgevende hoogwater of boezem- of polderpeil. Een diepere verstoring wordt alleen toegestaan als er een kleikist wordt aangebracht. De kleikist moet:
 - minimaal [0,50] meter breed zijn;
 - aan de waterzijde van de weg zijn gelegen;
 - zo diep worden aangelegd dat wordt aangesloten op een slecht doorlatende ondergrond;
 - evenals de bovenkant van de weg, op voldoende kerende hoogte komen te liggen.

10. Beleidsregel Milieu-, bodem- en archeologisch onderzoek en bodemenergiesystemen in en nabij waterkeringen

Kader

Keur

Op grond van artikel 3.2 eerste lid is het verboden zonder vergunning van het bestuur ontgravingen, sonderingen en/of boringen uit te voeren in de waterkering en bijbehorende beschermingszone. Hieronder valt ook het uitvoeren van milieu-, bodem- of archeologisch onderzoek, het plaatsen van peilbuizen, het realiseren van een bodemenergiesysteem en het uitvoeren van sonderingen en grondboringen.

Begripsbepaling

In deze beleidsregel worden de volgende begrippen onderscheiden:

- **Bodemenergiesysteem**: een systeem waarbij door middel van warmtewisselaars energie (waaronder warmte) wordt onttrokken aan het (diepe) grondwater.
- **Milieu-, bodem- en archeologisch onderzoek**: alle soorten onderzoek waarbij sonderingen/boringen worden uitgevoerd of grond wordt ontgraven. Hieronder vallen in ieder geval ook het uitvoeren van sonderingen/boringen, het plaatsen van peilbuizen, het graven van proefsleuven en het uitvoeren van explosiekernonderzoek.

Toepassingsgebied

Deze beleidsregel is van toepassing op het in alle waterkeringen en bijbehorende beschermingszones:

- uitvoeren van grondboringen;
- uitvoeren van sonderingen;
- plaatsen of verwijderen van peilbuizen;
- plaatsen van Bodemenergiesystemen;
- uitvoeren van milieu-, bodem-, archeologisch, of explosievenonderzoek.

Raakvlakken met andere wet- en regelgeving

Wetgeving

In verband met de diepte tot waarop bodemenergiesystemen worden aangelegd beïnvloeden deze systemen ook het diepe grondwater. Daarom is er behalve een watervergunning op basis van de Keur [Waterschap] voor deze de realisatie van bodemenergiesystemen ook een watervergunning in gevolge art. 6.4 Waterwet (onttrekken van grondwater) vereist. De provincie is hiervoor bevoegd gezag.

Relatie met andere algemene regels en/of beleidsregels

- Voor het uitvoeren van minder dan [20] sonderingen of boringen (met of zonder peilbuis) is de algemene regel van toepassing met codering [ARWK14; Grondmechanisch onderzoek].
- Voor grotere ontgravingen dan de proefsleuven die noodzakelijk zijn voor milieu- of archeologisch onderzoek is de beleidsregel van toepassing met codering [BRWK07; Grondwerk].
- Voor het plaatsen van ondersteunende bouwwerken is de beleidsregel van toepassing met codering [BRKW03; Bouwwerken in waterkeringen].
- Voor het aanleggen van kabels en leidingen is de beleidsregel van toepassing met codering [BRKW02; Kabels en leidingen].

Doel van de beleidsregel

Het doel van deze beleidsregel is het beschermen van de functie van waterkeringen als onderdeel van het totale waterstaatkundige systeem. Met betrekking tot het uitvoeren van milieu-, bodem- of archeologisch onderzoek, het plaatsen van peilbuizen, het realiseren van een bodemenergiesysteem en het uitvoeren van sonderingen en grondboringen is het met name van belang dat de stabiliteit en de waterkerende functie van de waterkering is gegarandeerd en dat een toename van kwel/piping wordt voorkomen.

Motivering van de beleidsregel

Beheer en onderhoud

Het uitvoeren van milieu-, bodem- of archeologisch onderzoek, het plaatsen van peilbuizen, het realiseren van een bodemenergiesysteem en het uitvoeren van sonderingen en grondboringen heeft relatief weinig invloed op het beheer en onderhoud van de waterkering. Het is van belang dat de waterkering, en in het bijzonder het buitentalud, voor aanvang van het stormseizoen volledig is hersteld. Het is daarom in principe niet toegestaan dit soort onderzoek uit te voeren gedurende het stormseizoen.

Functioneren waterkering

Bij het uitvoeren van boringen, sonderingen en diepere ontgravingen bestaat het risico dat de afdichtende kleilaag van de waterkering doorsneden wordt. Dit kan, met name in kwel- en pipinggevoelige gebieden, leiden tot een waterstroom tussen verschillende watervoerende lagen (kortsluiting). Hierdoor kunnen kwelstromen ontstaan en wordt het risico op piping vergroot.

Bij grote ontgravingen kunnen problemen ontstaan met de stabiliteit van de waterkering, in het bijzonder als deze ontgravingen in het talud of bij de teen van de waterkering plaatsvinden. Daarnaast kunnen door het uitvoeren van boringen, sonderingen en/of het plaatsen van peilbuizen veranderingen in de grondwaterstand ontstaan. Veranderingen in de grondwaterstand kunnen leiden tot stabiliteitsproblemen bij waterkeringen.

Toetsingscriteria

Milieu-, bodem- en archeologisch onderzoek

1. Het uitvoeren van milieu- of archeologisch onderzoek op de waterkering is alleen toegestaan indien er een zwaarwegend belang wordt aangetoond, bijvoorbeeld wanneer het onderzoek vanuit andere wetgeving is vereist.
2. Ontgravingen moeten zover mogelijk uit de waterkering plaatsvinden en mogen niet dieper plaatsvinden dan voor het onderzoek noodzakelijk is.
3. Indien de ontgraving dieper wordt dan [1] meter, moet de initiatiefnemer aantonen dat de stabiliteit van de waterkering niet in gevaar is.
4. Boringen en sonderingen binnen de invloedszones van kwel of piping zijn alleen toegestaan indien het intredepunt van de sondering of boring boven het maatgevende hoogwater ligt of als de noodzaak voor de sondering of boring op die locatie is aangetoond.
5. Peilbuizen, die langer blijven staan dan [30] dagen of die blijven staan in het stormseizoen, moeten worden voorzien van een kwelscherm.
6. Niet meer in gebruik zijnde peilbuizen moeten worden verwijderd.
7. Gatens die zijn ontstaan door de werkzaamheden moeten direct volledig worden gevuld met zwelklei of bentoniet ten behoeve van een blijvend waterdichte afdichting;
8. Seismische onderzoeken in of op de waterkering zijn niet toegestaan. Seismisch onderzoek in de beschermingszones is alleen toegestaan, indien de aanvrager aantoont dat dit geen negatieve gevolgen heeft voor de waterkering.

Bodemenergiesystemen

9. De bronnen moeten zodanig worden gerealiseerd dat inspectie ook bij hoogwater mogelijk is.
10. Boringen voor bodemenergiesystemen mogen niet in de waterkering of binnen de invloedszones van kwel of piping worden gerealiseerd.
11. Boringen moeten zo ver mogelijk uit de waterkering plaatsvinden.
12. Bij meerdere boringen moet de boorlijn haaks op de waterkering staan.
13. Er moet een boormethode worden toegepast waarbij een boorspoeling, bijvoorbeeld bentoniet wordt gebruikt, waarmee ook in onsamenvangende grond, zoals zand- en grindlagen, de standzekerheid van de boorgatwand gegarandeerd is.
14. De ruimte tussen de boorgatwand en de verticale filterleiding moet worden opgevuld met een uithardende boorvloeistof, zoals bentoniet of een gelijkwaardig materiaal.
15. Bij gesloten systemen wordt bij voorkeur geen filtergrind gebruikt. Als dit wel wordt gebruikt, mag dit tot maximaal [15,00] meter boven het geluste deel van de buis worden gebruikt.
16. Bij open systemen mag tot maximaal [3,00] meter boven het geperforeerde deel van de filterbuis filtergrind worden gebruikt.
17. Als na het boren de mantelbuis blijft staan, moet deze vanaf maaiveld een lengte van [2,00] meter langer dan de deklaagdikte hebben met een minimum van [4,00] meter.

18. Rondom de mantelbuis moet een kleikist met kwelscherm worden aangebracht. Het kwelscherm heeft een breedte van minimaal [100] centimeter rondom de mantelbuis.
19. In de situatie dat na het boren de mantelbuis wordt gelicht, moet het resterende boorgat verder worden opgevuld met de uithardende boorvloeistof.
20. In geval van een open systeem moet de aanvrager aantonen dat er geen gevaar is voor de waterkering door middel van een 3-dimensionaal grondwatermodel waarbij rekening wordt gehouden met variatie van de dikte van de bodemlagen, doorlaatfactoren en situering van de onttrekkings- en retourfilters.



11. Beleidsregel ophogingen en ontgravingen in en nabij waterkeringen

Kader

Keur

Op grond van artikel 3.2 eerste lid is het verboden zonder vergunning van het bestuur ophogingen te realiseren of ontgravingen uit te voeren in de waterkering en bijbehorende beschermingszones.

Begripsbepaling

In deze beleidsregel worden de volgende begrippen onderscheiden.

- Ophoging: iedere tijdelijke of permanente verhoging van het maaiveld.
- Ontgravingen: iedere tijdelijke of permanente verlaging van het maaiveld.

Toepassingsgebied

Deze beleidsregel is van toepassing op het verhogen en verlagen van het maaiveld op alle waterstaatswerken zijnde waterkeringen en bijbehorende beschermingszones.

Raakvlakken met andere wet- en regelgeving

Wetgeving

Voor grote ontgravingen/ontgrondingen kan een vergunning op basis van de Ontgrondingenwet vereist zijn.

Voor veel soorten kabels en leidingen geldt een minimaal en/of een maximaal toelaatbare gronddekking. Voor ontgravingen of ophogingen boven kabels en leidingen is daarom ook toestemming van de kabel- en/of leidingbeheerder noodzakelijk.

Relatie met andere algemene regels en/of beleidsregels

- Als de ontgraving wordt uitgevoerd met als doel het aanleggen of vergraven van een oppervlaktewaterlichaam moet ook rekening gehouden worden met beleidsregel nr. [...]. Als aan de criteria voldaan wordt is algemene regel nr. [...] van toepassing.
- Als de ontgraving wordt uitgevoerd met als doel uit voeren van milieu- of archeologisch onderzoek is beleidsregel grondgedoe (nr. [...]) van toepassing.
- Als een ophoging bij een waterkering gerealiseerd wordt om bouwwerken op aan te brengen moet ook rekening gehouden worden met de beleidsregel voor bouwen bij waterkeringen (nr. [...]).
- Als een ophoging gerealiseerd wordt met als doel om beplanting aan te brengen moet ook rekening gehouden worden met de beleidsregel voor tuinrichting en het aanbrengen van beplanting (nr. [...]).
- Als een ophoging gerealiseerd wordt met als doel het creëren van een parkeerplaats of een op- en/of afrit van de waterkering, moet ook rekening gehouden worden met de beleidsregel voor wegen (nr. [...]). -of AR erfverharding???

Normen en richtlijnen

Om voor de ontgrondingsbedrijven uniformiteit in het toetsingskader aan te brengen, sluit het [waterschap/hogheemraadschap] aan bij de CUR-aanbeveling 113 'Oeverstabiliteit bij zandwinputten', die is opgesteld voor ontgrondingen.

Doel van de beleidsregel

Het doel van deze beleidsregel is het beschermen van de functie van waterkeringen als onderdeel van het totale waterstaatkundige systeem. Bij ontgravingen en ophogingen is het van belang dat er geen verschuivingen van de oever en/of het dijklichaam optreden, waardoor de stabiliteit en daarmee de waterkerende functie van de waterkering negatief zou kunnen worden beïnvloed.

Motivering van de beleidsregel

Beheer en onderhoud

Ophogingen tegen de waterkering kunnen gevolgen hebben voor het uitvoeren onderhoud van de waterkering, bijvoorbeeld doordat maaivakken worden onderbroken.

Functioneren waterkering

Ontgravingen en ophogingen kunnen op een aantal manieren gevaar opleveren voor de waterkering. Het heeft vooral invloed op de stabiliteit van de waterkering. Bij een ontgraving of ophoging is het mogelijk dat er verzakkingen optreden. Als deze verzakkingen in (de buurt van) waterkeringen plaatsvinden, kunnen ze een negatieve invloed hebben op de stabiliteit van de waterkering.

Als ophogingen plaatsvinden boven leidingen zal dit leiden tot extra belasting van de leidingen. Beschadigingen aan leidingen in of nabij waterkeringen vormen een groot risico voor de stabiliteit van de waterkering.

Ophogingen van het maaiveld nabij de waterkering kunnen ertoe leiden dat er een laagte ontstaat tussen de waterkering en de ophoging. Hierdoor kan de waterkering aan de teen/voet verweken hetgeen een negatieve invloed heeft op de stabiliteit van de waterkering.

Toetsingscriteria

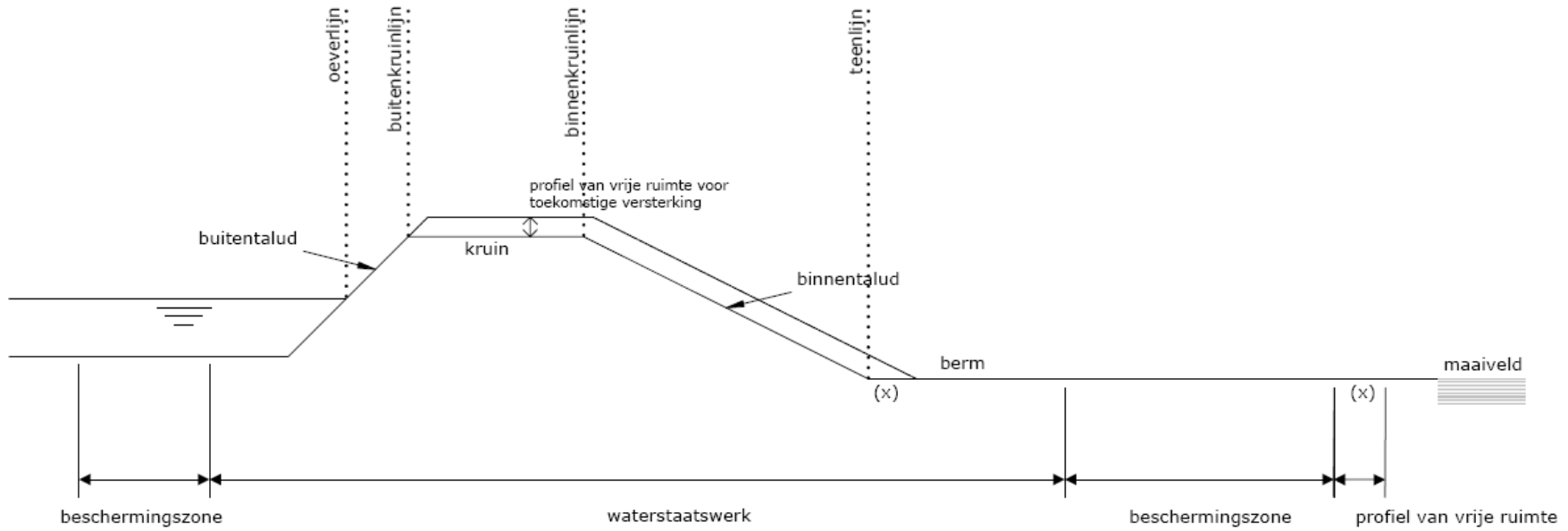
Ontgravingen

1. Ontgravingen binnen het [leggerprofiel/profiel van vrije ruimte] van de waterkering zijn niet toegestaan.
2. Bij ontgravingen dieper dan [1,50] meter dient door middel van stabiliteitsberekeningen aangetoond te worden dat de ontgraving geen negatieve invloed heeft op de stabiliteit van de waterkering.
3. Als na de ontgraving een afdichtende kleilaag van minder dan [1,50] meter overblijft, moet door middel van berekeningen aangetoond worden dat de ontgraving geen toename aan de hoeveelheid kwel/piping als gevolg zal hebben. Eventuele mitigerende maatregelen kunnen hierbij meegerekend worden.

Ophogingen

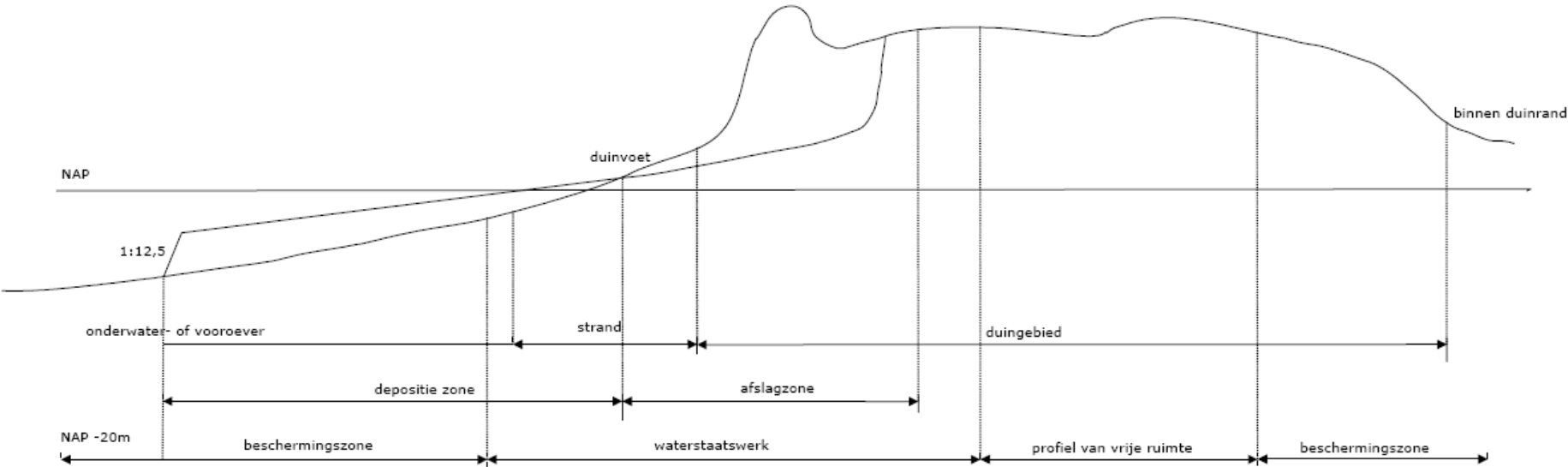
4. Ophogingen voor perceelontsluitingen worden in principe alleen toegestaan als het perceel nog niet ontsloten is en er redelijkerwijs geen andere wijze van ontsluiten mogelijk is.
5. Bij ophogingen op/tegen de waterkering dient de ophoging te worden afgewerkt met daarvoor geschikte kleigrond. Geschikte kleigrond is:
 - voor het buitentalud: klei met erosiebestendigheid categorie 1, met een lutumpercentage tussen 25%-37%;
 - voor het binnentalud: klei met erosiebestendigheid categorie 2-3, met een lutumpercentage tussen 15%-25%.
6. Binnen het profiel van vrije ruimte dient de ophoging te bestaan uit kleigrond.
7. Bij [ophogingen van meer dan [1,50] meter en] ophogingen in zettingsgevoelige gebieden moet door middel van stabiliteits- en zettingsberekeningen worden aangetoond dat de ophoging geen negatieve invloed heeft op de waterkering, aanwezige voorzieningen in de waterkering (bijvoorbeeld aanwezige kabels en/of leidingen) of andere waterstaatswerken (waaronder eventueel aanwezige oppervlaktewaterlichamen).
8. Ophogingen moeten zo worden aangelegd dat de afwatering van de waterkering niet gehinderd wordt en geen verweking van de waterkering kan optreden.

12. Tekening Waterkering



dwarsprofiel ter indicatie: zoneringen en afmetingen zie legger

13. Tekening Zeewering

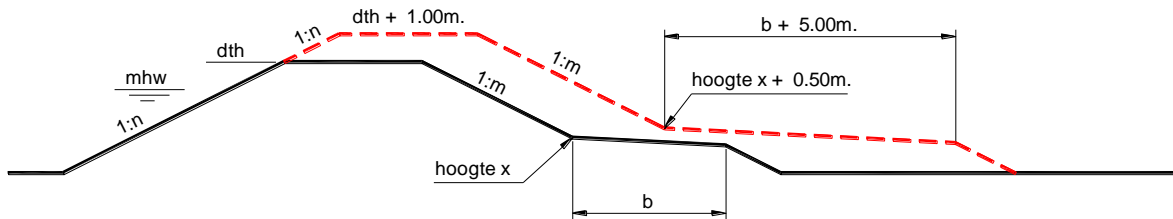


14. Toetskader Profiel van Vrije Ruimte

Doel
Primaire waterkeringen worden ontworpen en aangelegd op basis van eisen die door de Minister van Verkeer en Waterstaat worden vastgesteld. Voor regionale waterkeringen kan het zijn dat de provincie of het [waterschap/hoogheemraadschap] normeringen heeft vastgesteld.
Toelichting
<p>Door ontwikkelingen zoals klimaatverandering en bodemdaling zijn toekomstige dijkverbetering niet uitgesloten. Het is niet wenselijk om in de toekomst bebouwing, leidingen en andere werken te moeten verwijderen om een dijkverbetering mogelijk te maken. Het is daarom van belang kapitaalintensieve investeringen (zoals bouwwerken, kabel- en/of leidingtracés, sportvelden, etc.) zo te situeren dat een dijkverbetering zonder sloop en/of andere aanpassingen toch goed mogelijk blijft. Dit wordt bereikt door deze ontwikkelingen te toetsen aan de hand van het profiel van vrije ruimte.</p> <p>Voor regionale waterkeringen wordt getoetst aan de legger en het eventueel daarin opgenomen profiel van vrije ruimte. Als geen legger is vastgesteld, of in de legger geen profiel van vrije ruimte is benoemd, wordt getoetst aan het bestaande profiel (beheerprofiel).</p> <p>Het profiel van vrije ruimte wordt in principe opgenomen in de legger. Zolang nog geen profiel van vrije ruimte in de legger of het beheerregister is opgenomen worden voor primaire waterkeringen de volgende afmetingen aangehouden¹:</p> <p>Ter plaatse van de buitenkruinlijn wordt vanaf de dijktafelhoogte (DTH) het buitentalud met een helling van [1:3] doorgezet tot het niveau van DTH + [1,00] meter. Vanuit de fictieve buitenkruin wordt een nieuwe kruin aangehouden ter breedte van de huidige kruin, met een minimale breedte van [3] meter. Vanaf de fictieve binnenkruinlijn wordt een binnentalud aangehouden met een taludhelling van [1:3]. Voor het bepalen van de vereiste bermafmetingen zijn de volgende bezwijkmechanismen van belang:</p> <ol style="list-style-type: none">1. afschuiven (vereist korte hoge berm);2. piping/opbarsten (vereist een lange lage berm);3. opdrijven (vereist een lange, hoge berm).
1. Profiel van vrije ruimte bij maatgevend faalmechanisme afschuiven

¹ Indien er kunstwerken in de waterkering aanwezig zijn, kan het zijn dat er een alternatief profiel van vrije ruimte geldt. In dat geval kan het [waterschap/hoogheemraadschap] een specifiek profiel van vrije ruimte verstrekken.

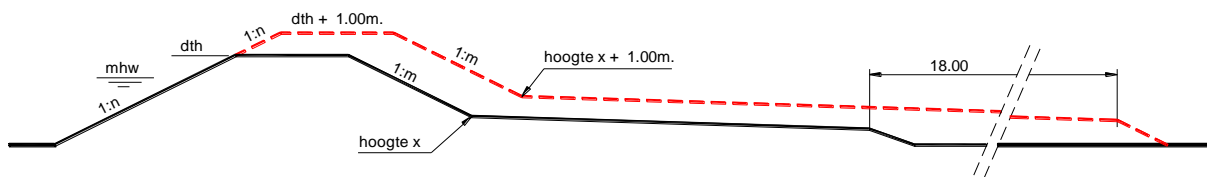
Verhoging van de binnenberm met [0,50] meter en verbredening van de berm met [5,00] meter (zie figuur 1).



Figuur 1: Afschuiven is maatgevend

2. Profiel van vrije ruimte bij maatgevend faalmechanisme piping/opbarsten

Verhoging van de binnenberm met [1,00] meter en verbredening van de berm met [18,00] meter (zie figuur 2).



Figuur 2: Piping is maatgevend

3. Profiel van vrije ruimte bij maatgevend faalmechanisme opdrijven

De ruimtelijke reservering voor de toekomstige dijkverbetering in verband met opbarsten dient per situatie op basis van maatwerk te worden vastgesteld (dit is onder andere afhankelijk van de dikte en samenstelling van de slappe lagen in de ondergrond). Het waterschap kan een (conservatief) profiel opstellen.

Indien gewenst kan de aanvrager op basis van uit te voeren grondmechanisch onderzoek zelf een (specifiek) profiel van vrije ruimte laten berekenen door een daartoe gespecialiseerd bureau. Uitgangspunt hierbij is in ieder geval dat de uitbreidbaarheid van de waterkering voor een periode van ten minste [50] jaar gegarandeerd moeten worden bij regionale keringen, [100] jaar bij rivierdijken en [200] jaar bij zeedijken. Het berekende profiel dient door het waterschap goedgekeurd te worden.

15. Toetskader Beheer en Onderhoud

Doel

Bij het aanbrengen en hebben van [werk]:

1. mag de toegankelijkheid en het onderhoud van de waterkering niet worden belemmerd;
2. mag het beheer van de waterkering niet tot onevenredige kosten leiden, en

moet de initiatiefnemer in zijn ontwerp rekening houden met de effecten van mogelijke faalmechanismen (zoals zettingen, kwelstromen en golfoverslag) als gevolg van onderhoudswerken en verbeteringswerken van de waterkering.

Toelichting

Met beheer wordt bedoeld alle activiteiten die nodig zijn om de waterkeringen op het vereiste veiligheidsniveau te houden, nu en in de toekomst.

Medegebruik kan ertoe leiden dat beheer en onderhoud van de kering belemmerd wordt. Het [waterschap] moet de waterkering regelmatig kunnen inspecteren (bij genormeerde keringen onderdeel van de veiligheidstoetsing), kunnen toetsen (bijvoorbeeld door uitvoering van grondonderzoek) en kunnen onderhouden (bijvoorbeeld door het repareren van de bekleding, ophogen van verzakte delen). [Werken] op de waterkering kunnen de uitvoering van deze werkzaamheden belemmeren en kunnen voor [waterschap] kostenverhogend werken. Daarom worden ten aanzien van de toegankelijkheid en onderhoud voorwaarden gesteld.

16. Toetskader Dijksluitingsperiode

Doel

Werken mogen onder voorwaarden het gehele jaar worden uitgevoerd. In de periode van [1 oktober] tot [1 april] zal [waterschap] afhankelijk van de situatie aanvullende voorwaarden stellen of voorzieningen voorschrijven die de veiligheid van de kering waarborgen. Indien aan deze voorwaarden niet kan worden voldaan of voorzieningen niet kunnen worden getroffen, kan [werk] tijdens de periode van [1 oktober] tot [1 april] niet worden uitgevoerd.

[Primaire waterkeringen]

Om te beoordelen of de werken kunnen worden uitgevoerd gedurende het stormseizoen, is het onderstaande toetsingskader bepalend:

1. [Er moet sprake zijn van een zwaarwegend belang]
2. De uitvoering van de werken mag de toegankelijkheid van de waterkering niet belemmeren.
3. De uitvoering van de werken mag het waterkerend vermogen van de waterkering niet negatief beïnvloeden. Dit dient met berekeningen te worden aangetoond.

[Compartimenteringswaterkeringen]

Tijdens het stormseizoen worden voor compartimenteringswaterkeringen verzwaarde eisen gesteld aan de werken, vanwege de grotere kans op het falen van de primaire waterkering.

[Boezemkaden/Regionale keringen]

Voor boezemkaden/regionale keringen geldt geen dijksluitingsperiode.

[Voorliggende waterkeringen]

Voor voorliggende waterkeringen geldt het stormseizoen, zoals opgenomen voor de primaire waterkeringen.

Toelichting

De kans op het falen van de waterkering is het grootst op het moment dat de waterkering het zwaarst belast wordt. Deze belasting treedt op bij hoge waterstanden en sterke wind. In de periode van [1 oktober] tot [1 april] (het stormseizoen) is er een grotere kans op het optreden van hoog water in combinatie met sterke wind. Bij het verrichten van werkzaamheden in de waterkering in deze periode wordt de functie van de waterkering aangetast, waardoor de faalkans van de waterkering wordt vergroot.

Een belangrijk aspect van de bescherming van de stabiliteit en veiligheid van waterkeringen is gedurende het stormseizoen met name de dijkbekleding. Hierbij zijn de volgende factoren relevant, namelijk: de erosiebestendigheid (uitspoeling en afbraak waterkering), de waterdichtheid (relatie met de grondwaterstand in de waterkering) en de stabiliteit van de waterkering (weerstand met betrekking tot afschuiving).

[Voor compartimenteringswaterkeringen is geen gesloten seizoen opgenomen in de Keur, maar vanwege het risico gedurende het stormseizoen worden wel aanvullende eisen gesteld aan de werken. Bij de afweging welke verzwaarde eisen benodigd zijn voor de werken spelen de locatie, de duur en type werk een rol. Als gevolg van voornoemde verzwaarde eisen kunnen vergaande technische maatregelen noodzakelijk zijn.]

Zwaarwegend belang

Vanwege het grotere risico op het falen van de waterkering, als gevolg van werken die de dijkbekleding aantasten, gedurende het stormseizoen worden werken in of nabij primaire waterkeringen uitsluitend toegestaan indien sprake is van zwaarwegende belangen.

Toegankelijkheid waterkering

Waterkeringen moeten voor [waterschap] te allen tijde bereikbaar kunnen zijn voor onder andere inspectie of calamiteiten. Het uitvoeren van werken, zeker gedurende het stormseizoen, mag geen belemmering opleveren.

Waterkerend vermogen

Gedurende het stormseizoen is de risico op falen het grootst. Werken mogen geen negatief effect hebben op het waterkerend vermogen van de waterkering. De aspecten die daarbij beoordeeld moeten worden zijn macrostabiliteit, microstabiliteit, erosiebestendigheid en piping.

In sommige gevallen zijn technische maatregelen noodzakelijk, om de invloed van de werkzaamheden op de waterkering te beperken dan wel te niet te doen. De te nemen maatregelen zijn afhankelijk van de locatie, type werkzaamheden en de tijdsduur. Het is niet mogelijk om per specifiek werk aan te geven hoe en met welke maatregelen de werkzaamheden mogen worden uitgevoerd. In de afweging kan na beoordeling van alle hierboven genoemde aspecten door het waterschap een pakket van te nemen maatregelen worden voorgeschreven in de watervergunning. Bij dit pakket kan gedacht worden aan erosiebestendige maatregelen, toegankelijkheidsvoorzieningen of een vervangende waterkerende constructie.

17. Toetskader Afwegen belangen

Doel

1. Typen waterkering
2. Wettelijk kader
3. Beheer en Onderhoud
4. Maatschappelijke functie
5. Alternatieven (waterkeringgebonden?)
6. LNC-waarden
7. Zwaarwegend belang

Toelichting

- Ad. 1. Typen waterkering
1. Primaire waterkeringen:
 - a. Categorie A
 - b. Categorie B
 - c. Categorie C
 2. Regionale waterkeringen:
 - a. Buitenwaterkerend
 - b. Binnenwaterend
 - c. Niet-waterend

Zandige kust
Dijken

- Ad. 2. Wettelijk kader
- Waterschapswet
 - Waterwet
 - Algemene maatregelen van bestuur (Waterbesluit, Besluit algemene regels voor de ruimtelijke ordening 2011)
 - Provinciale verordeningen (Waterverordening, Omgevingsverordening, Provinciale Verordening Milieu en Ruimte)
 - Keur en Legger
 - Beheerregister
 - Algemene Regels

Ad. 3. Beheer en Onderhoud

Is de activiteit belemmerend voor het uitvoeren van het beheer en onderhoud?

Kan het onderhoud nog op een doelmatige manier worden uitgevoerd?

Zonder doelmatig onderhoud neemt de kwaliteit van de waterkering en daarmee de vereiste veiligheid af.

Ad. 4. Maatschappelijke functie

Het werk moet voortvloeien uit een initiatief van een overheid of, indien het een particulier initiatief betreft, volledig worden ondersteund door de betrokken overheden (bijv. windturbine, reddingspost e.d.).

Het werk moet een bovenlokaal belang dienen (bijv. een tunnel).

Het werk moet onvermijdelijk zijn vanuit wettelijke verplichtingen (bijv. leveringsplicht nutsvoorzieningen).

Ad. 5. Zijn er andere ruimtelijke inpassingen mogelijk

Is het maatschappelijk werk waterkeringgebonden?

Bij niet-waterkeringgebonden activiteiten moet worden gekeken welke alternatieve locaties buiten het waterstaatswerk en/of de beschermingszone(s) mogelijk zijn om de activiteit in te passen.

Ad. 6. Is er sprake van LNC-waarden (Landschap, Natuur, Cultuurhistorie)?

Zijn er wettelijk aangewezen monumenten die vallen onder de Monumentenwet, aangewezen natuurgebieden (bijv. Natura 2000, terreinen Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten) of culturele waarden (bijv. Cultuurplannen, provinciaal ruimtelijk ordeningsbeleid, Verdrag van Malta) aanwezig?

Ad. 7 Ander zwaarwegend belang?

Is er een ander zwaarwegend belang dat er toe leidt dat medegebruik van de waterkering moet worden toegestaan?

Beleidsregels waterkwantiteit

Inhoudsopgave

1. Beleidsregel Beplantingen in en langs oppervlaktewaterlichamen
2. Beleidsregel Boenstoepen
3. Beleidsregel Bruggen in en over oppervlaktewaterlichamen
4. Beleidsregel Dam met duiker in oppervlaktewaterlichamen
5. Beleidsregel Dempen en graven oppervlaktewaterlichamen
6. Beleidsregel Kabels en leidingen (oppervlaktewaterlichamen)
7. Beleidsregel Versnelde afvoer door verhard oppervlak
8. Beleidsregel Natuurvriendelijke oevers
9. Beleidsregel Objecten en bouwwerken
10. Beleidsregel Oeverbeschermende voorzieningen in oppervlaktewaterlichamen
11. Beleidsregel Onttrekken van water aan een Oppervlaktewater lichaam en het maken van een onttrekkingswerk
12. Beleidsregel Ophogen/aanpassen maaiveld
13. Beleidsregel Steigers, vlonders en overhangende bouwwerken
14. Beleidsregel Stuwen en keerschotten
15. Beleidsregel Water brengen in een oppervlaktewaterlichaam en het maken van een lozingswerk
16. Beleidsregel Emissieschermen

1. Beleidsregel Beplantingen in en langs oppervlaktewaterlichamen

Kader

Keur

Op grond van artikel 3.2, eerste lid, van de keur, is het verboden zonder watervergunning van het bestuur gebruik te maken van een waterstaatswerk of bijbehorende beschermingszone door, anders dan in overeenstemming met de waterhuishoudkundige functie daarin, daarop, daarboven, daarover of daaronder handelingen te verrichten, werken te behouden of vaste substanties of voorwerpen te laten staan of liggen.

Begripsbepaling

Onder beplanting wordt verstaan alle vormen van beplanting, zoals bomen en struiken (hoogopgaand en laagblijvend) en die algemeen voorkomen in het landschap en tevens worden beschouwd als een werk in en langs een oppervlaktewaterlichaam conform de keur.

Toepassingsgebied

Deze beleidsregel is van toepassing op alle waterstaatswerken zijnde oppervlaktewaterlichamen, die (inclusief beschermingszones) opgenomen zijn in de legger, dan wel zijn vastgelegd op de bij de legger behorende kaart, van het waterschap. Hierbij wordt onderscheid gemaakt in [categorieën]-oppervlaktewaterlichamen.

Raakvlakken met andere wet- en regelgeving

Wanneer het oppervlaktewaterlichaam in de nabijheid van een waterkering is gelegen, moet rekening worden gehouden met een soortgelijke beleidsregel en algemene regels voor waterkeringen (beplantingen langs waterkeringen noemen) en voor de algemene regel beplanting in en langs oppervlaktewaterlichamen.

Doel van de beleidsregel

Het doel van deze beleidsregel is het beschermen van de functie van het oppervlaktewaterlichaam als onderdeel van het totale watersysteem. Door het plaatsen van beplanting in en langs oppervlaktewaterlichamen kunnen het doorstromingsprofiel, de waterberging en de onderhoudsmogelijkheden nadelig worden beïnvloed. Ook de stabiliteit van de taluds kan in het geding komen. Het moet mogelijk blijven om doelmatig onderhoud uit te voeren, maar ook dat de overige functies, met name natuur behouden blijven.

Motivering van de beleidsregel

Algemeen

Beplanting heeft een hoge belevingswaarde, maar is direct nabij een oppervlaktewaterlichaam ongewenst. Niet zozeer de solitaire beplanting of rijbeplanting geeft ongewenste effecten, maar veel aaneengesloten beplanting, vaak hoogopgaand, geeft problemen met het oog op bereikbaarheid met onderhoudsmaterieel. Daarnaast veroorzaakt deze beplanting overlast als gevolg van schaduw op het oppervlaktewater en bladval.

Doorstroming en bergingscapaciteit

Sommige beplanting bevindt zich door zijn aard of functie in het natte profiel van categorie [A],[B] [C] oppervlaktewaterlichaam of bevindt zich binnen stedelijk gebied aansluitend op openbaar groen of tuinen in en langs het oppervlaktewaterlichaam met beschermingszone. Deze beplanting beïnvloedt de doorstroming en de berging nadelig. De afweging is dat een benodigd

doorstromingsprofiel zoals vastgelegd in de legger per categorie oppervlaktewaterlichaam, vrij dient te blijven.

Onderhoud

Doelmatig onderhoud van het oppervlaktewaterlichaam mag niet worden belemmerd. Als dit vanaf de kant wordt gedaan dient een strook langs het oppervlaktewaterlichaam vrij gehouden te worden. Als het onderhoud vanaf het water wordt uitgevoerd, dient voldoende doorvaartbreedte vrij te blijven.

Stabiliteit

Bij het aanbrengen van beplanting moet rekening worden gehouden met de stabiliteit van de talud/oever. Het profiel van het oppervlaktewaterlichaam moet hiervoor geschikt zijn. Door met name grotere bomen en struiken kan het talud afschuiven door omwaaien, waardoor het oppervlaktewaterlichaam wordt verspert. Er worden daarom eisen gesteld aan de plaatsing van de beplanting ten opzichte van het oppervlaktewaterlichaam en ten opzichte van elkaar.

Ecologie/ overige gebruiksfuncties

Beplanting kan van invloed zijn op de waterkwaliteit door schaduwwerking op en te veel directe bladval in het oppervlaktewaterlichaam. De uitgangspunten die gelden met betrekking tot het onderhoud kunnen hier worden herhaald.

Toetsingscriteria

Algemeen

1. Elk oppervlaktewaterlichaam dient vanaf één of beide zijden onderhouden te kunnen worden en toegankelijk te zijn voor onderhoudsmaterieel. Tevens dient er ruimte te zijn om uitkomende specie en maaisel te ontvangen en af te voeren. .
2. Bestaande of aan te brengen beplanting mag voor het doorstromingsprofiel, de bergingscapaciteit en de onderhoudsmogelijkheden geen belemmering veroorzaken.
3. Door het verlenen van een watervergunning voor het aanbrengen van beplanting mogen niet alle mogelijkheden voor beplanting? worden gebruikt. Met andere woorden: voor een latere aanvrager gelden dezelfde regels als voor een eerdere aanvrager.

Doorstroming en waterberging

4. Het doorstromingsprofiel van het oppervlaktewaterlichaam [categorie A] mag door het aanbrengen van beplanting niet worden belemmerd. Buiten het doorstromingsprofiel mag beplanting worden aangebracht. In de watervergunning worden hiervoor voorschriften opgenomen.

Onderhoud

5. Bij oppervlaktewaterlichamen categorie [A] met een bovenbreedte van meer dan [7 m] moet aan twee zijden een strook van [vier] meter vrij blijven van beplanting. Voor waterpartijen die niet lijnvormig zijn geldt dat langs het gehele oppervlaktewaterlichaam een beplantingsvrije strook van [vier] meter breedte aanwezig dient te zijn.
6. Oppervlaktewaterlichamen categorie [A] met een bovenbreedte van [7 m] of minder moeten eveneens aan beide zijden over een breedte van vier meter vrij blijven van beplanting. Als uitzondering hierop kan vergunning worden verleend voor het aanbrengen van beplanting kan, indien:
 - a. het oppervlaktewaterlichaam categorie [A] aan de overzijde bereikbaar is vanaf de openbare weg of openbare ruimte;
 - b. de beplanting het onderhoud, uitgevoerd vanaf de zijde waarop de beplanting staat, niet belemmert. In de regel zal in dit geval een minimale afstand van [2 m] uit de insteek worden voorgeschreven. Op die manier is nog voldoende ruimte voor doelmatig beheer en onderhoud aanwezig;

7. Om de bereikbaarheid van stuwen en gemalen te verzekeren, mag in de [4 m]-strook geen beplanting worden geplaatst binnen een straal van [10 m] van stuwen en gemalen, gemeten in beide richtingen langs het oppervlaktewaterlichaam.

Stabiliteit

8. Het aanbrengen van beplanting binnen [1m] uit de insteek is niet toegestaan;
9. Solitaire bomen dienen [1 m] uit de insteek van het oppervlaktewaterlichaam categorie [A] te worden aangebracht, met uitzondering van beplanting ten behoeve van natuurlijke oevers. De hart-op-hartafstand van de stam van de bomen dient minimaal [8 m] meter te bedragen. Plaatselijke omstandigheden kunnen ertoe leiden dat een grotere, dan wel kleinere onderlinge afstand wordt voorgeschreven. Een beplantingsvrije strook van [4 m] breedte moet beschikbaar zijn.

Ecologie/ overige gebruiksfuncties

10. De afstand van de beplanting tot het oppervlaktewaterlichaam moet zodanig zijn, mede in relatie tot de hoogte, dat schaduw en bladval beperkt blijven.



2. Beleidsregel Boenstoepen

Kader

Keur

Op grond van artikel 3.2, eerste lid, van de keur is het verboden zonder watervergunning van het bestuur gebruik te maken van een waterstaatswerk of bijbehorende beschermingszone door, anders dan in overeenstemming met de waterhuishoudkundige functie daarin, daarop, daarboven, daarover of daaronder handelingen te verrichten, werken te behouden of vaste substanties of voorwerpen te laten staan of liggen.

Begripsbepaling

In het gebied van [de Alblasserwaard en de Vijfheerenlanden] werd pas begin van de vorige eeuw waterleiding aangelegd. Water voor de vaat, was en dieren werd uit de sloot getapt. Het gebruik van het toen nog schone slootwater was noodzakelijk en gebruikelijk in dit gebied. Voor dit doel waren in de kernzone van het water zogenoemde boenstoepen aangelegd. Later gebruikten de boeren deze boenstoepen om hun melkbussen erop te zetten. Bij veel boerderijen in [de Alblasserwaard] werden de boenstoepen bovendien "overdekt".

De boenstoep ligt in het oppervlaktewaterlichaam. Tussen de boenstoep en het eigendom van de aanwonende ligt veelal een weg en een berm. In die zin voldoet de boenstoep niet aan de criteria die gelden voor steigers (een direct belang voor aangrenzende eigenaren). Echter vanwege het cultuurhistorische belang van deze boenstoepen, acht het waterschap het gewenst een beleidsregel op te stellen die het mogelijk moet maken om toch watervergunning te verlenen voor het aanleggen en hebben van een boenstoep in het gebied van [de Alblasserwaard en de Vijfheerenlanden].

Toepassingsgebied

Deze beleidsregel is van toepassing op de wateren in het gebied van [de Alblasserwaard en de Vijfheerenlanden], waar van oudsher boenstoepen aanwezig zijn.

Raakvlakken met andere wet- en regelgeving

Beleidsregels:

Aanvragen voor het plaatsen van gelijksoortige constructies buiten het gebied van [de Alblasserwaard en de Vijfheerenlanden] worden getoetst aan de beleidsregel [verwijzen naar algemene regels die van toepassing zijn]

Algemene regels:

Daarnaast gelden er algemene regels voor werkzaamheden die regelmatig worden uitgevoerd en die weinig invloed hebben op de waterhuishouding. [verwijzen naar algemene regels]

Doel van de beleidsregel

Het doel van deze beleidsregel is het beschermen van de functie van oppervlaktewaterlichamen als onderdeel van het totale watersysteem. In het geval van boenstoepen gaat het er vooral om dat de doorstroming van oppervlaktewaterlichamen niet wordt gehinderd. Ook het doelmatig onderhoud aan een oppervlaktewaterlichaam kan worden belemmerd door de aanwezigheid van een boenstoep. Daarnaast kan een boenstoep invloed hebben op de ecologische kwaliteit van een oppervlaktewaterlichaam.

Motivering van de beleidsregel

Doorstroming

De aanwezigheid van boenstoepen in een water kan een negatief effect hebben op de doorstroming van het water. De aanwezigheid van het werk in het profiel zou ook kunnen zorgen voor een ophoping van drijfvuil, waardoor de doorstroming verder wordt beïnvloed en opstuwing van water het gevolg kan zijn.

Onderhoud

Door de aanwezigheid van een boenstoep in een water kan het doelmatig onderhoud aan dat water worden belemmerd. Het talud direct onder de boenstoep kan namelijk niet worden bereikt.

Ecologie

Wanneer constructies zoals boenstoepen over wateren worden geplaatst, kan dat een negatief effect hebben op de ecologische gesteldheid van de wateren. Onder de boenstoep kan bijvoorbeeld geen zonlicht schijnen. Daarom worden er maximale afmetingen van de boenstoep voorgeschreven

Toetsingscriteria

1. De aanleg van boenstoepen is alleen toegestaan in oppervlaktewaterlichamen in het gebied van [de Alblasserwaard en de Vijfheerenlanden], daar waar deze van oudsher aanwezig zijn.
2. Een watervergunning voor een boenstoep wordt uitsluitend verleend aan aanvragers die huurder of eigenaar zijn van een woning, die in de directe omgeving is gelegen van de beoogde locatie van de boenstoep.
3. Boenstoepen mogen maximaal [1,50] meter breed en [0,70] meter diep zijn.

3. Beleidsregel Bruggen in en over oppervlaktewaterlichamen

Kader

Keur

Op grond van artikel 3.2, eerste lid, van de keur is het verboden zonder watervergunning van het bestuur gebruik te maken van een waterstaatswerk of bijbehorende beschermingszone door, anders dan in overeenstemming met de waterhuishoudkundige functie daarin, daarop, daarboven, daarover of daaronder handelingen te verrichten, werken te behouden of vaste substanties of voorwerpen te laten staan of liggen.

Begripsbepaling

Een brug is een werk over een oppervlaktewaterlichaam, dat bedoeld is om een perceel te ontsluiten of om openbare wegen over oppervlaktewaterlichamen te verbinden.

Toepassingsgebied

Deze beleidsregel is van toepassing op alle waterstaatswerken zijnde oppervlaktewaterlichamen, die (inclusief bijbehorende onderhoudsstroken) opgenomen zijn in de legger, dan wel zijn vastgelegd op de bij de legger behorende kaart, van het waterschap. Hierbij wordt onderscheid gemaakt in [categorieën]-oppervlaktewaterlichamen.

Raakvlakken met andere wet- en regelgeving

Beleidsregels:

Wanneer het oppervlaktewaterlichaam in de nabijheid van een waterkering is gelegen, moet rekening worden gehouden met een soortgelijke beleidsregel voor waterkeringen.

Wanneer het waterschap van het desbetreffende oppervlaktewaterlichaam ook het vaarwegbeheer heeft, dan moet ook rekening worden gehouden met regels die gesteld zijn in het kader van dit vaarwegbeheer.

Algemene regels:

Voor het plaatsen van bruggen over oppervlaktewaterlichamen categorie [X] geldt algemene regel. [verwijzen naar desbetreffende algemene regel]

Doel van de beleidsregel

Het doel van deze beleidsregel is het beschermen van de functie van het oppervlaktewaterlichaam als onderdeel van het totale watersysteem. Belangrijke aspecten daarbij zijn het in stand houden van het doorstromingsprofiel en waterberging, het waarborgen van de stabiliteit van de taluds en de normale onderhoudsmogelijkheden.

Motivering van de beleidsregel

Algemeen

Een brug wordt meestal geplaatst om een perceel te ontsluiten of om openbare wegen over oppervlaktewaterlichamen te verbinden.

Doorstroming en waterberging

Als bruggen worden geplaatst zonder ondersteunende pijlers in het natte profiel van het oppervlaktewaterlichaam heeft de brug vrijwel geen effect op de doorstroming van het oppervlaktewaterlichaam. Bij lange bruggen worden vaak wel pijlers gebruikt. Daardoor kan de doorstroming enigszins worden beïnvloed, bijvoorbeeld door ophoping van vuil wanneer de

ondersteuningspunten/pijlers te dicht op elkaar zijn geplaatst.

Onderhoud

Bij een brug over een oppervlaktewaterlichaam categorie [X] is het belangrijk dat de brug het doelmatig onderhoud aan het oppervlaktewaterlichaam niet belemmert. Er worden daarom eisen gesteld aan de hoogte van de brug ten opzichte van het zomerpeil en de afstand tussen de eventuele pijlers. Daarnaast is het ook belangrijk hoever de brug afligt van een ander (kunst)werk. Wanneer een brug bijvoorbeeld te dicht op een andere brug of een dam met duiker is geplaatst zou dat kunnen betekenen dat doelmatig onderhoud met behulp van machines moeilijk wordt of zelfs niet meer mogelijk is.

Stabiliteit

Bij het plaatsen van bruggen moet rekening gehouden worden met de stabiliteit van de taluds/oeveren. Bruggen kunnen een aanzienlijk gewicht hebben en als er geen sprake is van een goede ondersteuning, zou dat kunnen leiden tot het verzakken van de oevers of taluds. Er worden daarom eisen gesteld aan de positie van de brug ten opzichte van het oppervlaktewaterlichaam.

Ecologie / overige gebruiksfuncties

Het materiaal waaruit de brug bestaat kan van invloed zijn op de waterkwaliteit. Er kunnen daarom eisen worden gesteld aan het gebruikte materiaal.

Toetsingscriteria

Algemeen

1. Een watervergunning wordt in beginsel alleen verleend als aangetoond wordt, dat de brug nodig is om op een efficiënte manier van het ene perceel naar het andere te komen. Waar mogelijk moeten bestaande overgangen worden benut.
2. [Per perceel wordt maximaal een brug toegestaan. Bij percelen die over een afstand van meer dan 250 meter grenzen aan een oppervlaktewaterlichaam categorie [X] kunnen twee of meer bruggen worden toegestaan. De minimale afstand tussen deze bruggen bedraagt 250 meter].
3. Bij de beoordeling van vergunningaanvragen voor bruggen speelt de gevoeligheid van het bovenstroomse of aangrenzende gebied voor wateroverlast een grote rol. Van belang daarbij is het aantal reeds aanwezige bruggen, stuwen of andere obstakels.

Doorstroming en waterberging

4. Voor oppervlaktewaterlichamen met een bovenbreedte tot [7] meter geldt dat bruggen met pijlers niet zijn toegestaan.
5. [Het in de watervergunning voor te schrijven aantal pijlers en de onderlinge afstand, is afhankelijk van de vorm, breedte en functie van het oppervlaktewaterlichaam.]
[voor oppervlaktewaterlichamen met een bovenbreedte van meer dan 7 meter geldt dat eventuele toegepaste pijlers ten minste een onderlinge afstand van 2,25 meter hebben].
6. In beginsel zijn pijlers in het doorstroomprofiel van het oppervlaktewaterlichaam niet toegestaan;
7. Aan de brug, de landhoofden en eventuele pijlers kunnen technische voorwaarden worden verbonden ter waarborging van een goede staat van onderhoud van het water en ten aanzien van de toegestane verkeersklasse van de brug. Zo moeten de pijlers rond van vorm zijn om onnodige stuwings te voorkomen.
8. De hoogte van de brug ten opzichte van de bodem van het oppervlaktewaterlichaam is afhankelijk van de maatgevende afvoer van het oppervlaktewaterlichaam. Met behulp van de maatgevende afvoer en het profiel van het oppervlaktewaterlichaam wordt de minimale afmeting berekend. De onderkant van de brugconstructie dient minimaal [0,5] meter boven de hoogwaterlijn te liggen;
9. Door het verlenen van een watervergunning voor het plaatsen van een brug mogen niet alle mogelijkheden voor bruggen worden gebruikt.
10. De aanleg van de brug tast het doorstroomprofiel van het oppervlaktewaterlichaam niet aan.

Onderhoud

11. Wordt het desbetreffende oppervlaktewaterlichaam met de maaiboot onderhouden, dan dient de minimale doorvaarthoogte [1,00] meter te zijn. De doorvaartbreedte dient in dit geval minimaal [2,50] meter te zijn.
12. De aanleg en aanwezigheid van de brug mag het onderhoud van het oppervlaktewaterlichaam niet belemmeren. De brug moet minimaal [8,00] meter van een ander werk in het oppervlaktewaterlichaam worden geplaatst.
13. De brug mag het eventuele gebruik van het oppervlaktewaterlichaam als vaarweg niet belemmeren. Een minimale doorvaarthoogte kan aan de watervergunning worden verbonden [met als referentie de afstand tussen de onderkant van de brug op het hoogste punt ten opzichte van de vaste bodem van het water zoals die in de legger is vastgelegd, rekeninghoudend met het gemiddeld waterpeil]. Tevens kunnen aanvullende voorschriften ten aanzien van de afwatering van het wegdek worden opgenomen.
14. [Indien het oppervlaktewaterlichaam varend wordt onderhouden, moet de minimale afstand tussen zomerpeil en onderkant brug [1,25] meter zijn. Bij oppervlaktewaterlichamen, die niet varend worden onderhouden, dient deze afstand minimaal [0,30] meter te zijn.]

Stabiliteit en oeverbescherming

15. De brughoofden mogen de stabiliteit van de oevers niet aantasten.
16. De beschoeiing mag niet worden beschadigd. Schade aan de bodem moet worden voorkomen;
17. Indien hogere stroomsnelheden worden veroorzaakt door de aanleg van bruggen moeten voorzieningen worden aangelegd om schade, onder andere aan de taluds, te voorkomen.
18. De oevers (met name onder de brug waar nauwelijks plantengroei is) moeten afdoende beschermd zijn.
19. De taluds onder de brug en aan weerszijden tot [2,00] meter naast de brug moeten verhard worden afgewerkt.

Ecologie / overige gebruiksfuncties

20. Bruggen in of over oppervlaktewaterlichamen met een natuurfunctie mogen geen belemmering vormen voor de aanwezige of nog te ontwikkelen ecologische waarden. De bruggen dienen geschikt te worden gemaakt voor het migreren van fauna, bijvoorbeeld door de afmetingen van de brug hierop aan te passen of looprichels aan te brengen.



4. Beleidsregel Dam met duiker in oppervlaktewaterlichamen

Kader

Keur

Op grond van artikel 3.2, eerste lid, van de keur is het verboden zonder watervergunning van het bestuur gebruik te maken van een waterstaatswerk of bijbehorende beschermingszone door, anders dan in overeenstemming met de waterhuishoudkundige functie daarin, daarop, daarboven, daarover of daaronder handelingen te verrichten, werken te behouden of vaste substanties of voorwerpen te laten staan of liggen.

Begripsbepaling

Onder een dam met duiker wordt verstaan een werk over en in een oppervlaktewaterlichaam, dat bedoeld is voor de verbinding van een perceel aan de ene kant van het oppervlaktewaterlichaam naar een perceel aan de andere kant van het oppervlaktewaterlichaam.

Toepassingsgebied

Deze beleidsregel is van toepassing op alle waterstaatswerken zijnde oppervlaktewaterlichamen, die (inclusief bijbehorende onderhoudsstroken) opgenomen zijn in de legger, dan wel zijn vastgelegd op de bij de legger behorende kaart, van het waterschap. Hierbij wordt onderscheid gemaakt in [categorieën] oppervlaktewaterlichamen.

Raakvlakken met andere wet- en regelgeving

Wanneer het oppervlaktewaterlichaam in de nabijheid van een waterkering is gelegen, moet rekening worden gehouden met een soortgelijke beleidsregel voor waterkeringen (beleidsregel noemen).

Daarnaast gelden er algemene regels voor werkzaamheden die regelmatig worden uitgevoerd en die weinig invloed hebben op de waterhuishouding. (Verwijzing Algemene regel van toepassing)
Voor 'dam met duiker' is een aparte algemene regel van toepassing.

Doel van de beleidsregel

Het doel van deze beleidsregel is het beschermen van de functie van het oppervlaktewaterlichaam als onderdeel van het totale watersysteem. Belangrijke aspecten daarbij zijn het in stand houden van het doorstroomprofiel en waterberging, het waarborgen van de stabiliteit van de taluds en de normale onderhoudsmogelijkheden.

Motivering van de beleidsregel

Algemeen

Een dam met duiker wordt meestal geplaatst om een perceel te ontsluiten of om openbare wegen over oppervlaktewateren te verbinden.

Doorstroming en bergingscapaciteit

Bij het plaatsen van een dam met duiker treedt een vernauwing op van het oppervlaktewaterlichaam, waardoor de doorstroming van het water vermindert. Afhankelijk van de lengte van de dam en de diameter van de duiker treedt opstuwning en verlies aan berging op. Deze negatieve effecten moeten worden voorkomen. Voor perceelontsluitingen worden beperkte lengten tot [X m] toegepast. Afhankelijk van de functie en de afmetingen van het oppervlaktewaterlichaam (categorieën) worden er minimale afmetingen gesteld aan dam met duiker; hierbij speelt de lengte

van de duiker ook een rol (duikers onder infrastructurele werken).

Onderhoud

De locatie van een dam met duiker in een primair oppervlaktewaterlichaam is van belang voor het doelmatig onderhoud aan het oppervlaktewaterlichaam. Om goed onderhoud te kunnen uitvoeren is het van belang dat het oppervlaktewaterlichaam goed bereikbaar is voor (machinaal) onderhoud. De dam met duiker mag daarom niet te dicht bij andere (kunst)werken worden aangelegd.

Stabiliteit

Bij het aanleggen van een dam met duiker moet rekening gehouden worden met de stabiliteit van de taluds/oeveren. Door de aanvulling van de dam met duiker heeft de dam een aanzienlijk gewicht en vormt een punt van aandacht voor de stabiliteit van de taluds van dam en oppervlaktewaterlichaam.

Ecologie / overige gebruiksfuncties

Het materiaal waaruit de dam met duiker bestaat kan van invloed zijn op de waterkwaliteit. Er kunnen daarom eisen worden gesteld aan het gebruikte materiaal en aan de afwerking van de taluds.

Toetsingscriteria

Algemeen

1. Per perceel is maximaal één dam met duiker toegestaan. Bij percelen die over een afstand van meer dan [250] m grenzen aan een oppervlaktewaterlichaam (categorie) kunnen twee of meer dammen met duikers worden toegestaan. De minimale afstand tussen de dammen bedraagt [250] meter. Watervergunningen voor het aanleggen van dammen met duikers om een andere reden dan een perceelontsluiting worden zo beperkt mogelijk verleend en bevatten voorschriften voor het volledig compenseren voor het verlies aan waterberging.

Doorstroming en waterberging

2. De dam met duiker mag een maximale opstuwingsveroorzaking van [5] millimeter bij een maatgevende afvoer van [1,5] liter per seconde per hectare en bij een maatgevende aanvoer van [0,3] liter per seconde per hectare;
3. Bij een grotere duikerlengte dan de standaardlengte bedoeld in de "constructieve eisen", moet het verlies aan bergend vermogen geheel worden gecompenseerd. In de vergunningvoorschriften wordt dit nader aangegeven.

Onderhoud

4. De duiker dient een vrije doorstroomhoogte in de duiker te hebben van minimaal [0,20] meter bij categorie [A]-oppervlaktewateren boven het vastgestelde peil.
5. Wordt het desbetreffende oppervlaktewaterlichaam met de maaiboot onderhouden, dan dient de duiker als vaarduiker te worden uitgevoerd. De minimale doorvaarthoogte van de vaarduiker dient [1,00] meter boven het vastgestelde peil te zijn. De doorvaartbreedte dient minimaal [2,5] meter te zijn.
6. De aanleg en aanwezigheid van de dam met duiker mag het onderhoud van het oppervlaktewaterlichaam niet belemmeren. De dam met duiker mag niet binnen een afstand van [10] meter van een ander werk worden geplaatst als dit het doelmatig onderhoud belemmert.

Stabiliteit

7. De dam met duiker mag de stabiliteit van de taluds en bodem van oppervlaktewaterlichamen [categorie A] of niet aantasten.
8. Indien door de aanleg van de dam met duiker hogere stroomsnelheden worden veroorzaakt dan [0,20] meter per seconde in de duiker, moeten in- en uitstroomvoorzieningen worden aangelegd om schade, onder andere aan de taluds en de bodem, te voorkomen.
9. In de watervergunning kunnen voorschriften worden opgenomen ter voorkoming van negatieve effecten.

Ecologie/ waterkwaliteit

10. Bij de aanvulling ten behoeve van de aanleg van de dam met duiker dienen milieuvriendelijke materialen te worden toegepast, die geen nadelige effecten hebben op de waterkwaliteit en de leefomgeving.
11. Dammen met duikers in oppervlaktewaterlichamen met een natuurfunctie mogen geen belemmering vormen voor de aanwezige of nog te ontwikkelen ecologische waarden. De dammen met duikers dienen geschikt te zijn voor het migreren van fauna.

Constructieve eisen

12. Zowel in landelijk als in stedelijk gebied geldt dat de minimale doorsnede van een duiker in een categorie A-watgang [0,80] meter bedraagt. In stedelijk gebied geldt de minimale doorsnede voor een duiker in een B-watgang van [0,80] meter, in het landelijk gebied bedraagt deze minimaal [0,60] meter. In C-watgangen geldt een minimale doorsnede van [0,60] meter. Bij A-watgangen breder dan [5,00] meter [ter hoogte van het waterpeil] is een duiker met minimale doorsnede van [1,00] meter vereist.
13. Voor de lengte van de duiker in een dam wordt voor particuliere perceelontsluitingen uitgegaan van maximaal [10] meter en voor bedrijfsmatig gebruik van maximaal [18] meter. Bij toepassing van langere duikers moet minimaal om de [30] meter een inspectieput worden geplaatst.



5. Beleidsregel Dempen en graven oppervlaktewaterlichamen

Kader

Keur

Op grond van artikel 3.2, eerste lid, van de keur is het verboden zonder vergunning van het bestuur gebruik te maken van een waterstaatswerk of bijbehorende beschermingszone door, anders dan in overeenstemming met de waterhuishoudkundige functie daarin, daarop, daarboven, daarover of daaronder handelingen te verrichten, werken te behouden of vaste substanties of voorwerpen te laten staan of liggen.

Begripsbepaling

Onder dempen wordt in dit kader verstaan het verkleinen (geheel of gedeeltelijk dempen) van het profiel van in het in het bestaande watersysteem aanwezige oppervlaktewaterlichaam. Onder graven wordt in dit kader verstaan het wijzigen of vergroten van het profiel van in het bestaande watersysteem aanwezige oppervlaktewaterlichaam en het nieuw graven van een oppervlaktewaterlichaam.

Toepassingsgebied

Deze beleidsregel is van toepassing op alle waterstaatswerken zijnde oppervlaktewaterlichamen, die (inclusief bijbehorende onderhoudsstroken) opgenomen zijn in de legger, dan wel zijn vastgelegd op de bij de legger behorende kaart, van het waterschap. Hierbij wordt onderscheid gemaakt in [categorieën]-oppervlaktewaterlichamen.

Raakvlakken met andere wet- en regelgeving

Andere beleidsregel:

Nieuwe oppervlaktewaterlichamen worden meestal gegraven als compensatie voor de demping van oppervlaktewaterlichamen en/of voor de versnelde afvoer van hemelwater ten gevolge van de uitbreiding van verhard oppervlak of verruimen van bestaande oppervlaktewaterlichamen. Voor het lozen van hemelwater van nieuw verhard oppervlak geldt een aparte beleidsregel. [verwijzen naar beleidsregel]

Wanneer het oppervlaktewaterlichaam in de nabijheid van een waterkering is gelegen, moet rekening worden gehouden met een soortgelijke beleidsregel voor waterkeringen. [verwijzen naar beleidsregel]

[Wanneer het waterschap van het betreffende oppervlaktewaterlichaam ook het vaarwegbeheer heeft, dan moet ook rekening worden gehouden met regels die gesteld zijn in het kader van dit vaarwegbeheer.]

Algemene regels:

Daarnaast gelden er algemene regels voor werkzaamheden die regelmatig worden uitgevoerd en die weinig invloed hebben op de waterhuishouding. [verwijzen naar algemene regel]

Doel van de beleidsregel

Het doel van deze beleidsregel is de functie van oppervlaktewaterlichamen te beschermen. Het gaat er daarbij om dat de water aan- en afvoer, de waterberging en het profiel van oppervlaktewaterlichamen tenminste hetzelfde blijven. Ook moet het mogelijk blijven om zonder belemmeringen doelmatig onderhoud en inspecties van oppervlaktewaterlichamen uit te kunnen voeren en de vaarfuncties in stand te kunnen houden.

Motivering van de beleidsregel

Algemeen

Het dempen of vergroten van oppervlaktewaterlichamen kan een negatieve invloed hebben op de werking van het watersysteem. Het uitgangspunt bij de beleidsregel is dat de waterhuishouding in beginsel niet negatief mag worden beïnvloed. De afvoercapaciteit van een oppervlaktewaterlichaam mag niet verminderen. Het onderhoud moet doelmatig kunnen worden uitgevoerd. (facultatief: Peilscheidingen mogen niet worden doorgraven)

(facultatief waar het peilgebied betreft)

Met een demping of vergroting van oppervlaktewaterlichamen wordt de bestaande afwatering en wateraanvoer veranderd. Daarnaast mag een demping niet leiden tot een afname van de bergingscapaciteit van het watersysteem. Hierbij wordt uitgegaan van het zogenaamde "stand-still" principe. Bij iedere demping dient de afname van de hoeveelheid open waterberging in principe dan ook minimaal te worden gecompenseerd binnen hetzelfde peilgebied en zo dicht mogelijk bij de ingreep. Het kan echter voorkomen dat er geen mogelijkheid is tot compenseren in hetzelfde peilgebied. Ook voor grote inrichtingsplannen bestaat vaak de wens om te compenseren in een ander peilgebied. In het beleid wordt hiervoor nu als volgt ruimte geboden:

1. Demping 1:1 compenseren in het zelfde peilgebied; indien niet mogelijk gemotiveerd uitwijken naar 2.
2. Demping compenseren in aangrenzend benedenstrooms peilgebied (met lager peil dus); indien niet mogelijk, gemotiveerd uitwijken naar 3.
3. Demping compenseren in aangrenzend bovenstrooms peilgebied (met hoger peil); indien niet mogelijk gemotiveerd uitwijken naar 4.
4. Demping compenseren in het zelfde bemalingsgebied.

Met het afwijken van de hoofdregel (compenseren in hetzelfde peilgebied) moet terughoudend worden omgegaan. Het uiteindelijke resultaat mag geen negatieve invloed hebben op de werking van het watersysteem.

Uitzondering op de regel dat altijd gecompenseerd moet worden is als het uit oogpunt van verdrogingbestrijding gewenst is dat een watergang gedempt wordt. Er kan dan een vergunning worden verleend zonder dat compensatie van de waterberging noodzakelijk is.

Onderhoud

Onderhoud is noodzakelijk om een goed functioneren van het watersysteem te waarborgen. Bij het graven van een nieuwe oppervlaktewaterlichaam of het vergraven van een bestaand oppervlaktewaterlichaam, moeten doelmatige onderhoudsmogelijkheden aanwezig blijven. Bij oppervlaktewaterlichamen categorie [X] wordt een beschermingszone van [X] meter toegepast. Met betrekking tot de afmetingen van de nieuwe oppervlaktewaterlichamen moet dus niet alleen rekening gehouden worden met de afmetingen van het oppervlaktewaterlichaam zelf, maar ook met de beschermingszones. Dit is vooral belangrijk als er sprake is van meerdere perceelseigenaren. Met deze onderhoudsplicht, evenals het in stand houden van de obstakelvrije beschermingszone, moet voorafgaand aan de uitvoering van de werkzaamheden door alle belanghebbenden zijn ingestemd.

Stabiliteit

Het is bij nieuwe en te vergraven oppervlaktewaterlichamen belangrijk dat de stabiliteit van oevers en het talud wordt gewaarborgd. Er worden daarom voorschriften gegeven over de taludverhouding en de afwerking van de oever/ taluds. Ook het opbarsten van de bodem moet worden voorkomen.

Afhankelijk van de status van het water kunnen aanvullende eisen worden gesteld.

Ecologie

Ook kunnen (ongewenste) effecten optreden op een aan het oppervlaktewaterlichaam toegekende ecologische functie. Bij een demping kan de doorstroming verminderen waardoor de waterkwaliteit afneemt. De leefomstandigheden voor planten en dieren kunnen zodanig wijzigen dat het voortbestaan van specifieke planten of dieren wordt bedreigd.

Toetsingscriteria

Dempen

1. De aanvrager moet bij de aanvraag om watervergunning aangeven op welke manier en op welke plek de vermindering van het bergend vermogen van het oppervlaktewaterlichaam vooraf wordt gecompenseerd.
2. Compensatie kan worden gerealiseerd door:
 - het graven van een nieuw oppervlaktewaterlichaam;
 - het verbreden van een bestaand oppervlaktewaterlichaam.
3. De compensatie moet vooraf en bij voorkeur gebeuren in oppervlaktewaterlichaam categorie [X].
4. Het is niet toegestaan vernauwingen in het profiel van het oppervlaktewaterlichaam te maken. Dit geldt tijdens de werkzaamheden en daarna.
5. [Alleen als er een oppervlaktewaterlichaam categorie [X] wordt gedempt, mag er worden gecompenseerd door het verbreden van een oppervlaktewaterlichaam categorie [X]. Hiervoor geldt een algemene regel [verwijzen naar algemene regel]
6. Indien een oppervlaktewaterlichaam wordt gedempt in een gebied waar een peilbesluit geldt, moet compenserende waterberging worden aangelegd binnen hetzelfde peilgebied, door vooraf vervangend wateroppervlak () te graven in hetzelfde peilgebied. Het te graven oppervlak is, uitgedrukt in m², minimaal gelijk aan het te dempen oppervlak. In uitzonderingsgevallen kan worden afgeweken van de regel dat moet worden gecompenseerd in hetzelfde peilgebied. Er geldt dan de volgende prioriteitsvolgorde voor gewenste compensatie:
 - I. Compenseren in aangrenzend benedenstrooms peilgebied (met lager peil);
 - II. Compenseren in aangrenzend bovenstrooms peilgebied (met hoger peil);
 - III. Compenseren in hetzelfde bemalingsgebied.

Graven/vergroten

7. Het talud moet minimaal een helling hebben van [1:2]. Als de grondsoort het toelaat, kan het bestuur een flauwer of steiler talud toestaan.
De bodembreedte van een oppervlaktewaterlichaam categorie [X] bedraagt minimaal [0,70] meter. De bodemhoogte bedraagt [1,00] meter onder zomerpeil of boezempeil. Als de fysische gesteldheid van de bodem deze bodemhoogte niet toelaat, kan een geringere waterdiepte dan [1] meter worden voorgeschreven. Dit kan zich voordoen in zandbanen, zandige oeverwallen, veengebied en in gebieden met (al dan niet tijdelijke) sterke rivierkwel.

8. Door het graven van nieuwe oppervlaktewaterlichamen mag geen directe verbinding ontstaan tussen verschillende peilgebieden.
9. Als het te verbreden oppervlaktewaterlichaam machinaal vanaf één kant moet worden onderhouden, mag de bovenbreedte van het oppervlaktewaterlichaam na de verbreding niet breder worden dan [X] meter.
10. De aanvrager moet er voor zorgen, dat aan beide kanten van het nieuwe oppervlaktewaterlichaam categorie [X] een obstakelvrije zone van [X] meter beschikbaar is. Deze zone moet het oppervlaktewaterlichaam vooral toegankelijk maken voor het onderhoud aan de oppervlaktewaterlichamen categorie [X]. Deze afmetingen worden in de legger bepaald. Als één zijde alleen voor handmatig onderhoud bereikbaar moet zijn, dan moet deze zone minimaal [1,50] meter breed zijn. Voor oppervlaktewaterlichamen categorie (B) geldt aan beide kanten een beschermingszone van [1] meter.

Gebiedsspecifiek

11. Specifiek voor het stedelijk gebied geldt dat de volgende eisen worden gesteld:
 - oppervlaktewaterlichamen moeten voldoende omvang hebben;
 - de doorstroming in oppervlaktewaterlichamen moet gewaarborgd zijn;
 - nieuw aan te leggen oppervlaktewaterlichamen moeten zo worden uitgevoerd dat minstens [35]% van de oeverlengte natuurvriendelijk wordt uitgevoerd, tenzij in overleg met het bestuur voor een gelijke hoeveelheid alternatieve ecologische voorzieningen wordt gekozen;
 - eenzijdig obstakelvrije zones (grondstroken voor machinaal onderhoud) zijn mogelijk als het onderhoud gewaarborgd blijft;
 - als één zijde alleen voor handmatig onderhoud bereikbaar moet zijn, dan moet de zone minimaal [1,00] meter breed en obstakelvrij zijn;
 - in beschermingszones van [4,00] m. breed kan incidentele beplanting als bossages en dergelijke worden toegelaten, mits deze het doelmatig machinaal onderhoud niet belemmeren. Parallel aan het water mag zo'n bossage daarom geen grotere breedte dan [3,00] m. bereiken.
12. Als nieuwe oppervlaktewaterlichamen met plas-drasoevers worden aangelegd, gelden de volgende uitgangspunten [zie figuur X]:
 - Ondertalud: minimaal een helling van [1:2];
 - Plas-drasbanket: minimaal [2,00] meter breed;
 - Boventalud: minimaal een helling van [1:3];
 - Diepte plas-drasbanket: [0,3] meter tot [0,5] meter onder het laagste waterpeil;
 - Vooroever: het is wenselijk een vooroever aan te leggen, gelegen op [0,05-0,10] meter boven zomerpeil. De vooroever moet iedere [25,00] meter voorzien zijn van openingen van [1,00] meter breed;
 - Peilfluctuaties: dit type oever is minder geschikt in wateren met grote peilschommelingen, vanwege de kans op ongewenste droogval van het plas-drasbanket;
 - Strooming: in wateren met een sterke strooming is dit type oever minder geschikt dan een flauw talud, vanwege de grotere kans op erosie.;
 - aan de landzijde van de bossage moet een obstakelvrije ruimte [4,00] meter aanwezig blijven;
 - In klei op veengronden en veengronden mag het dempen van een oppervlaktewaterlichaam niet leiden tot een perceelsbreedte van meer dan [60] meter.
13. Van het gestelde onder het laatste aandachtsstreepje kan alleen worden afgeweken indien de totale perceelsbreedte na de demping niet breder wordt dan [80] meter en één van de twee samen te voegen percelen smaller is dan [30] meter, met uitzondering van dempingen in (toekomstig) bebouwd gebied;
14. Dempingen in de vorm van de aanleg van een grond dam zonder duiker kunnen alleen worden toegestaan als de grond dam noodzakelijk is om watersystemen van elkaar gescheiden te houden om waterstaatkundige redenen of vanwege de bescherming van natuurwaarden met inachtneming van het gestelde onder punt 2.

6. Beleidsregel Kabels en leidingen oppervlaktewaterlichamen

Kader

Keur

Op grond van artikel 3.2, eerste lid, van de keur is het verboden zonder watervergunning van het bestuur gebruik te maken van een waterstaatswerk of de bijbehorende beschermingszones door, anders dan in overeenstemming met de waterstaathuishoudkundige functie, daarin, daarop, daarboven, daarover of daaronder handelingen te verrichten, werken te behouden of vaste substanties of voorwerpen te laten staan of liggen.

[Op grond van artikel [] van de keur is het verboden zonder watervergunning van het bestuur in een meanderzone leidingen of kabels te leggen, te herstellen, te wijzigen of te vernieuwen.]

Begripsbepaling

Onder kabels en leidingen worden verstaan alle kabels en leidingen ongeacht diameter of functie. Voorbeelden leidingen zijn vrij lozende leidingen (bijvoorbeeld rioolleiding), druk- of pijpleidingen (bijvoorbeeld persriool, water, gas), en kabels.

Toepassingsgebied

Deze beleidsregel is van toepassing op [categorie] oppervlaktewaterlichamen inclusief beschermingszones [en op meanderzones] zoals deze zijn opgenomen op de legger van het waterschap [.....].

Raakvlakken met andere wet- en regelgeving

Algemene regels

Deze beleidsregel dient in samenhang met de algemene regels kabels en leidingen te worden beschouwd.

Doel van de beleidsregel

Het doel van deze beleidsregel is het beschermen van de functie van het oppervlaktewaterlichaam als onderdeel van het totale waterhuishoudkundige systeem. Belangrijke aspecten hierbij zijn het in stand houden van de stabiliteit van de taluds/oevers, het waarborgen van de normale onderhoudsmogelijkheden en de doorstroming van het water tijdens en na de aanleg ervan.

Motivering van de beleidsregel

Algemeen

Kabels en leiding kunnen zowel parallel aan als kruisend ten opzichte van de oppervlaktewaterlichaam worden gelegd. Daarnaast kan de kruising ten opzichte van het oppervlaktewaterlichaam plaatsvinden aan, over of over kunstwerken of onder het oppervlaktewaterlichaam door.

Doorstroming

De doorstroming van het oppervlaktewaterlichaam mag niet worden gehinderd. Daarom mogen kabels en leidingen niet in het doorstroomprofiel van het oppervlaktewaterlichaam lopen. Er zijn voorschriften waarop kabels en leidingen ten opzichte van het (legger)profiel dienen te worden aangebracht.

Onderhoud

Van belang is dat kabels en leidingen niet worden beschadigd als onderhoudswerkzaamheden aan het oppervlaktewaterlichaam worden uitgevoerd. Voorschriften met betrekking tot de diepteligging

beperken dit risico.

Stabiliteit

Kabels en leidingen worden veelal geplaatst door middel van een open ontgraving en/of een gestuurde boring. Wanneer deze werkzaamheden te dicht op de insteek van een oppervlaktewaterlichaam worden uitgevoerd kan dat een negatief effect hebben op de stabiliteit van de oevers/ taluds. Wanneer een leiding eenmaal is ingegraven of geboord zou het voor kunnen komen dat deze beschadigd raakt. Er worden daarom eisen gesteld aan de afmetingen van een ontgraving (maximale breedte en diepte van de geul).

Voor de stabiliteit is niet zozeer de kabel of leiding maar de uitvoeringsmethode voor de kabel of leiding bepalend. Veelal leidt dit tot het stellen van aanvullende voorschriften.

Tevens kunnen oppervlaktewaterlichamen voorzien zijn van kademuuren. In die gevallen kan het belangrijk zijn om aanvullende voorschriften te stellen.

Ecologie/ overige gebruiksfuncties

Kabels en leidingen mogen geen belemmering vormen voor de aanwezige of nog te ontwikkelen ecologische waarden.

[Bij meanderende oppervlaktewaterlichamen zal de ligging ervan in de tijd veranderen. Om er voor te zorgen dat de kabel/leiding niet wordt bloot gespoeld kunnen nadere eisen aan de diepteligging van de kabel/leiding worden gesteld. Hierbij kan een afweging worden gemaakt tussen de economische levensduur en de snelheid van meanderen.]

Toetsingscriteria

Algemeen

1. Leidingkruisingen dienen zoveel mogelijk ter plaatse van bestaande duikers en bruggen of een bestaand leidingtracé te worden gerealiseerd.
2. Kabels en leidingen die een oppervlaktewaterlichaam kruisen moeten dat oppervlaktewaterlichaam haaks kruisen.
3. Bij leidingen in de lengterichting langs een oppervlaktewaterlichaam dient de afstand tot de insteek zo groot mogelijk, doch minimaal [1,00] meter te zijn. Bij de aanwezigheid van een onderhoudspad komt de leiding buiten het onderhoudspad te liggen.
4. [Bij meanderende oppervlaktewaterlichamen geldt dat ter bescherming van de kabels of leidingen de oever of de bodem niet mag worden vastgelegd. Zodra als gevolg van het meanderen niet meer aan de gestelde normen wordt voldaan, dient de leiding door en op kosten van de leidingbeheerder te worden aangepast].

Normen

5. De afstand vanaf de bovenkant van de kabel of leiding tot aan de bodem (leggerprofiel) van het oppervlaktewaterlichaam dient minimaal [1,00] meter te bedragen.
6. De afstand vanaf de bovenkant van de kabel of leiding tot aan de taluds van het oppervlaktewaterlichaam dient minimaal [2,50] meter te bedragen.
7. [Voor kruisingen onder een oppervlaktewaterlichaam door, dat is aangewezen als vaarweg, dient de afstand tussen de bovenkant van de kabel of leiding tot aan de bodem van het oppervlaktewaterlichaam, conform het leggerprofiel, minimaal [3,00] meter te bedragen.

Doorstroming

8. Tijdens de uitvoering van de werken dient de waterafvoer te allen tijde te zijn gegarandeerd.
9. Eventueel noodzakelijke hulpconstructies, zoals damwanden en omleidingen, behoeven de goedkeuring van het bestuur.

Stabiliteit

10. Bij een persing onder het oppervlaktewaterlichaam door, dient de afstand tussen de insteek en de tijdelijke bouwput minimaal [2,00] meter te bedragen.
11. [Bij het maken van een gestuurde boring moet worden voldaan aan de richtlijnen volgens NEN3650 en NEN 3651.]

12. [Bij een gestuurde boring onder een oppervlaktewaterlichaam door, dient de afstand tussen de insteek en intrede- en uittredepunt van de boring minimaal [5,00] meter te bedragen. Voor beken wordt een uitzondering gemaakt naar [3,00] meter.]
13. [Bij een gestuurde boring dient de spoeldruk zodanig te zijn dat geen bentonietspoeling ter plaatse van bodem, taluds en onderhoudsstrook van het oppervlaktewaterlichaam uit kan treden.]



7. Beleidsregel Versnelde afvoer door verhard oppervlak

Kader

Keur

Op grond van artikel 3.3 van de keur is het verboden zonder watervergunning van het bestuur neerslag door nieuw verhard oppervlak versneld tot afvoer te laten komen.

Begripsbepaling

In deze beleidsregel wordt uitleg gegeven over hoe het waterschap omgaat met lozen vanaf nieuw verhard oppervlak. Onder nieuw verhard oppervlak kunnen alle oppervlakken worden verstaan die voor nieuwbouw, wegen, etc., verhard worden. Hierdoor kan de neerslag ter plaatse niet langer in de (voorheen onverharde) grond infiltreren. Daardoor treedt er een versnelde afvoer van de neerslag op. Deze 'extra' afvoer van neerslag kan worden geneutraliseerd door het vergroten van de bergingscapaciteit van het watersysteem. De compensatiemaatregelen moeten zo dicht mogelijk bij het nieuw verhard oppervlak worden gemaakt en in ieder geval in hetzelfde peilgebied als waar de verharding wordt aangebracht.

Toepassingsgebied

Deze beleidsregel is van toepassing op alle waterstaatswerken zijnde oppervlaktewaterlichamen, die (inclusief bijbehorende onderhoudsstroken) opgenomen zijn in de legger, dan wel zijn vastgelegd op de bij de legger behorende kaart, van het waterschap. Hierbij wordt onderscheid gemaakt in [categorieën]-oppervlaktewaterlichamen.

Raakvlakken met andere wet- en regelgeving

Beleidsregels:

Wanneer het oppervlaktewaterlichaam in de nabijheid van een waterkering is gelegen, moet rekening worden gehouden met een soortgelijke beleidsregel voor waterkeringen.

Algemene regels:

Algemene regels versnelde afvoer via nieuw verhard oppervlak.

Doel van de beleidsregel

Het doel van deze beleidsregel is om de versnelde afvoer van neerslag als gevolg van de uitbreiding van het verhard oppervlak in het beheersgebied te beperken tot de maatgevende afvoer van het landelijk gebied. Een uitbreiding van het verhard oppervlak moet dus, vanuit waterhuishoudkundig oogpunt, waterbalans neutraal plaatsvinden.

Motivering van de beleidsregel

Waterberging en afvoer

Neerslag dat op een onverharde bodem valt dringt voor een belangrijk deel in de bodem. Het komt dan uiteindelijk in het grondwater of via ondergrondse afstroming in oppervlaktewaterlichaam (wegzijing en kwel). Slechts een klein deel stroomt bovengronds af naar het oppervlaktewaterlichaam.

Ter plaatse van verhard oppervlak zal de neerslag nauwelijks of niet in de bodem dringen. Vrijwel al het water stroomt direct af naar het oppervlaktewatersysteem en/of naar het rioleringsstelsel. Dit betekent dat bij een flinke regenbui het oppervlaktewatersysteem een grote afvoerpiek moet kunnen opvangen.

De realisatie van nieuw verhard oppervlak moet waterneutraal worden uitgevoerd. Dit betekent dat

de aanvrager voldoende compenserende maatregelen moet nemen, zodat het oppervlaktewatersysteem na het gereedkomen van de verharding niet zwaarder wordt belast dan voordien. Dit kan onder andere bereikt worden door het graven van nieuwe oppervlaktewaterlichamen, het vergroten van bestaande oppervlaktewaterlichamen of het aanleggen van wadi's. De aanvrager moet bij de aanvraag zelf aangeven op welke manier en waar hij de compensatie gaat maken.

Toetsingscriteria

1. Compensatie hoeft niet plaats te vinden bij lozen vanaf nieuw verhard oppervlak van [500] vierkante meter [binnen stedelijk gebied (bebouwde kom)] [en [1.500] vierkante meter in landelijk gebied.] De lozing op zich is op grond van de keur wel vergunningplichtig.
2. De maximale afvoer van water uit het plangebied mag niet meer zijn dan [1,5] liter per seconde per hectare. Er moet voldoende berging zijn bij extremere omstandigheden. Er wordt gerekend met een ontwerpbui van:
 - [de T=10 neerslag wat neerkomt op een berging van [XX] kubieke meter per ha verhard oppervlak;]
 - [de T=10+10% neerslag wat neerkomt op een berging van [XX] kubieke meter per hectare verhard oppervlak;]
 - [de T=50 neerslag wat neerkomt op een berging van [XX] kubieke meter per hectare verhard oppervlak;]
 - [de T=100 neerslag wat neerkomt op een berging van [XX] kubieke meter per hectare verhard oppervlak;]
 - [de T=100+10%-neerslag wat neerkomt op een berging van [XX] kubieke meter per hectare verhard oppervlak;]
3. Voor compenseren geldt de volgende prioriteitsvolgorde:
 - a. compenseren direct bij het lozingspunt;
 - b. compenseren in het zelfde peilgebied;
 - c. compenseren in aangrenzend benedenstrooms peilgebied;
 - d. compenseren in aangrenzend bovenstrooms peilgebied;
 - e. compenseren in het zelfde bemalingsgebied.
4. Bij hemelwaterlozing van een verhard oppervlak groter dan [500] vierkante meter, [respectievelijk 1.500 vierkante meter], moet de aanvrager voorzieningen treffen om de landelijke afvoer te realiseren door:
 - het creëren van extra waterberging door het graven of vergroten van een oppervlaktewaterlichaam of (verder invulling voorschriften door het waterschap);
 - het creëren van extra retentie in het oppervlaktewaterlichaam waarop wordt geloosd door vergroten van het profiel van het oppervlaktewaterlichaam of (verder invulling voorschriften door het waterschap);
 - het graven van een nieuw oppervlaktewaterlichaam binnen hetzelfde peilgebied en aangesloten op een bestaand oppervlaktewaterlichaam categorie [X] of (verder invulling voorschriften door het waterschap);
 - het creëren van extra berging door het aanleggen van wadi's of (verdere invulling voorschriften door het waterschap);
 - het creëren van extra berging door het aanleggen van een retentievoorziening of (verder invulling voorschriften door het waterschap);
 - het aanleggen van vegetatiedaken of (verder invulling voorschriften door het waterschap);
 - het aanleggen van bergingstanks onder of naast de verharding;
 - [overige opties].

8. Beleidsregel Natuurvriendelijke oevers

Kader

Keur

Op grond van artikel 3.2, eerste lid, van de keur, is het verboden zonder vergunning van het bestuur gebruik te maken van een waterstaatswerk of bijbehorende beschermingszone door, anders dan in overeenstemming met de waterhuishoudkundige functie, daarin, daarop, daarboven, daarover of daaronder handelingen te verrichten, werken te behouden of vaste substanties of voorwerpen te laten staan of liggen. Hieronder wordt ook verstaan het aanleggen van natuurvriendelijke oevers.

Begripsbepaling

Een natuurvriendelijke oever is een oever die zo is aangelegd, dat het niet alleen dient om de afvoercapaciteit van het oppervlaktewaterlichaam te waarborgen, maar ook om landschappelijke en ecologische functies te versterken. Het draagt zo ook bij aan de vervulling van maatschappelijke functies van watersystemen.

Toepassingsgebied

Deze beleidsregel is van toepassing indien het ontwerp van de natuurvriendelijke oever niet voldoet aan de criteria gesteld in de algemene regel: "Algemene regel aanleggen natuurvriendelijke oever van een oppervlaktewaterlichaam".

Raakvlakken met andere wet- en regelgeving

Voor het aanleggen van natuurvriendelijke oevers is in een algemene regel aangegeven onder welke condities een natuurvriendelijke oever met een meldingsplicht volstaat.

Het aanleggen van een natuurvriendelijke oever kan tevens relatie hebben met het dempen en/of (ver)graven van een oppervlaktewaterlichaam.

Doel van de beleidsregel

Deze beleidsregel heeft als doel de ecologische waterkwaliteit en kwantitatieve functionaliteit van het oppervlaktewaterlichaam als gevolg van de aanleg of verwijdering van natuurvriendelijke oevers te handhaven of te verbeteren.

Motivering van de beleidsregel

Algemeen

Natuurvriendelijke oevers zijn oevers waarbij nadrukkelijk rekening gehouden wordt met natuur en landschap. Een oever wordt natuurvriendelijker naarmate groepen planten en dieren die er van nature thuishoren er voordeel van ondervinden. Een belangrijk kenmerk is de natuurlijke overgang van nat naar droog; meestal hebben natuurvriendelijke oevers flauwe taluds waarbij een duidelijke begroeiing waarneembaar is.

Doorstroming/berging

Natuurvriendelijke oevers kunnen bijdragen aan extra waterberging.

Onderhoud

In verband met de duurzaamheid en het goed functioneren van de natuurvriendelijke oever is goed en aangepast onderhoud noodzakelijk. Het onderhouden van een natuurvriendelijke oever is tevens

maatwerk.

Ecologie

Natuurvriendelijke oevers zijn belangrijk voor de waterkwaliteit. Sommige planten en dieren die in het oppervlaktewater voorkomen, hebben plaatsen nodig op de oever waarin zij bijvoorbeeld kunnen schuilen. Ook kunnen kikkers en padden in ondiep water hun eitjes afzetten. Hoe meer de natuur zijn gang kan gaan, hoe beter de kwaliteit van het oppervlaktewaterlichaam wordt. Het resultaat is helder en gezond oppervlaktewater.

Constructieve eisen

Als een oeververdediging noodzakelijk is, dan moet deze de overgang van nat naar droog, en de daarbij behorende natuurontwikkeling, zo min mogelijk verstoren. Tevens moet bij de aanleg van oeververdediging rekening worden gehouden met het kwantitatief functioneren van de wateren.

Toetsingscriteria

Doorstroming/berging

1. In bestaande oppervlaktewaterlichamen moet een natuurvriendelijke oever buiten de bestaande waterbreedte, conform de legger, worden aangelegd.
2. In nieuw te graven oppervlaktewaterlichamen, waarin gelijktijdig een natuurvriendelijke oever wordt aangelegd, moet deze natuurvriendelijke oever buiten de minimale waterbreedte worden aangelegd. Deze minimale waterbreedte moet worden bepaald op basis van het van toepassing zijnde normdebiet.

Onderhoud

3. De natuurvriendelijke oever moet bereikbaar zijn voor onderhoudsmaterieel. Langs een nieuw aan te leggen natuurvriendelijke oever dient ten behoeve van doelmatig onderhoud een obstakelvrije zone van minimaal [...] meter aanwezig te zijn of te worden aangelegd.
4. Onderhoud aan het oppervlaktewaterlichaam mag niet worden belemmerd als gevolg van de aanleg van de oever.

Constructieve eisen

5. Indien ter plaatse van een aan te leggen natuurvriendelijke oever kabels of leidingen aanwezig zijn, dienen deze voorafgaand aan het aanleggen van de natuurvriendelijke oever, minimaal [1,00] meter buiten het te realiseren profiel, bestaande uit het oppervlaktewaterlichaam en de natuurvriendelijke oever, te worden verlegd.
6. In boezems, brede oppervlaktewaterlichamen en grote waterpartijen moet een tijdelijke oeververdedigende constructie worden aangebracht om de vergraven oever en jonge oeverplanten te beschermen tegen golfaanval. De oeververdediging moet zeer goed doorgroeibaar, biologisch afbreekbaar of te verwijderen zijn.

9. Beleidsregel Objecten en bouwwerken

Kader

Keur

Op grond van artikel 3.2, eerste lid, van de keur is het verboden zonder watervergunning van het bestuur gebruik te maken van een waterstaatswerk of bijbehorende beschermingszones door, anders dan in overeenstemming met de waterhuishoudkundige functie, daarin, daarop, daarboven, daarover of daaronder handelingen te verrichten, werken te behouden of vaste substanties of voorwerpen te laten staan of liggen.

Begripsbepaling

Met bouwwerken worden alle werken van enige omvang die met de bodem zijn verankerd bedoeld. Voor de term objecten bestaat geen eenduidige omschrijving. Objecten zijn zeer verschillend van aard en worden om zeer verschillende redenen geplaatst. Onder objecten kunnen bijvoorbeeld toestellen, vlonders, hekwerken, schuttingen en beplantingen worden verstaan.

[Waterbergingsgebieden en inundatiegebieden/boezemgebieden/winterbed zijn gebieden die periodiek kunnen overstromen zodat voorkomen kan worden dat elders wateroverlast optreedt. Meanderzone's zijn gronden waarbinnen wateren door natuurlijke verplaatsing hun bedding kunnen verleggen.

Profiel van vrije ruimte is de ruimte aan weerszijde van en boven een oppervlaktewaterlichaam (of waterkering) die, naar het oordeel van de beheerder, nodig is voor toekomstige versterking, verbetering of wijziging van dat waterstaatswerk en die als zodanig in de legger is opgenomen.]

Toepassingsgebied

Deze beleidsregel is van toepassing op bouwwerken en objecten in of nabij categorie [] oppervlaktewaterlichamen met bijbehorende beschermingszone, [meanderzone, bergingsgebied/inundatiegebied/boezemgebied/winterbed en profiel van vrije ruimte] die als zodanig in de legger zijn opgenomen.

Raakvlakken met andere wet- en regelgeving

Voor een aantal van objecten is een specifieke beleidsregel of algemene regel. Wanneer bij het plaatsen van deze objecten niet kan worden voldaan aan een specifieke beleidsregel of algemene regel worden deze beschouwd als objecten in de zin van deze beleidsregel.

Doel van de beleidsregel

Het doel van deze beleidsregel is het beschermen van de functie van oppervlaktewaterlichamen, [meanderzones, waterbergingsgebieden/inundatiegebieden/boezemgebieden/winterbed en profielen van vrije ruimte] als onderdeel van het totale waterhuishoudkundige systeem.

Motivering van de beleidsregel

Algemeen

Obstakels en bouwwerken zijn niet wenselijk, omdat deze een negatief effect (kunnen) hebben op de bereikbaarheid, het onderhoud en de afvoercapaciteit van een oppervlaktewaterlichaam.

[Een object of bouwwerk kan tevens meandering of herinrichting frustreren en bij een inundatiegebied/waterbergingsgebied kan een obstakel of bouwwerk stroomgeleiding of verlies aan berging teweeg brengen.]

Doorstroming en waterberging

Sommige objecten en bouwwerken bevinden zich vanuit hun functie in het natte profiel van categorie [] oppervlaktewaterlichamen. Voor deze objecten en bouwwerken (bruggen, stuwen, oevervoorzieningen, etc.) zijn afzonderlijk algemene- of beleidsregels opgesteld.

Onderhoud

Objecten en bouwwerken die binnen de beschermingszone van categorie [] oppervlaktewaterlichamen worden geplaatst kunnen het doelmatig onderhoud van die oppervlaktewaterlichamen belemmeren. Een van de functies van beschermingszones is het kunnen uitvoeren van machinaal onderhoud. Obstakels en bouwwerken in de beschermingszone zijn in principe dan ook niet gewenst.

Stabiliteit

Als een object of bouwwerk te dicht op de insteek wordt geplaatst kan dit van invloed zijn op de stabiliteit van een oppervlaktewaterlichaam. Het talud/oever zou daardoor kunnen verzakken waardoor de doorstroming van het water vermindert.

Toetsingscriteria

Oppervlaktewaterlichaam

1. Met uitzondering van bruggen en duikers worden bouwwerken in of op categorie [] oppervlaktewaterlichamen en bijbehorende onderhoudsstroken niet toegestaan.

Beschermingszone

2. Nieuw aan te leggen bouwwerken dienen zodanig te worden gefundeerd dat deze geen invloed uitoefenen op de bodem en taluds van het oppervlaktewaterlichaam.
 3. [Objecten of bouwwerken kunnen alleen worden toegestaan indien:
 - de bovenbreedte van het oppervlaktewaterlichaam niet meer bedraagt dan [8] meter;
 - aan de overzijde een goed toegankelijk openbaar eigendom aanwezig is, of
 - aan de overzijde een obstakelvrije en voldoende brede strook grond ligt die in eigendom is van het waterschap, of
 - aan de overzijde ten behoeve van het waterschap een zakelijk recht is gevestigd op een obstakelvrije en voldoende brede stuk grond.
 4. Als een zakelijk recht moet worden gevestigd op het overliggende perceel moet de betreffende rechthebbende in 'een dergelijke zakelijk recht:
 - het eenzijdig onderhoud van het water vanaf zijn perceel accepteren,
 - altijd toegang verlenen tot zijn perceel aan personen die opdracht van het waterschap werken en hun materieel,
 - de algehele ontvangstplicht van maaisel, bagger en dergelijke afkomstig van het onderhoud van het water accepteren.]
 5. Een oppervlaktewaterlichaam moet altijd voor onderhoud en inspecties aan beide zijden bereikbaar blijven. Wanneer aan de onder 3 en 4 vermelde voorwaarden is voldaan, zijn vergunningen binnen de ene zone mogelijk mits:
 - het oppervlaktewaterlichaam vanaf de andere zijde goed kan worden onderhouden,
 - in landelijk gebied aan de zijde van het geplande obstakel of bouwwerk nog altijd een vrije strook met een breedte van minimaal [1,50] meter aanwezig is,
 - in stedelijk gebied aan de zijde van het geplande obstakel of bouwwerk nog altijd een vrije strook met een breedte van minimaal [1,00] meter aanwezig is;
 6. Indien objecten worden aangebracht die geen belemmeringen met zich meebrengen als bedoeld bij punt 3, zoals bestrating, kan een watervergunning worden verleend tot aan de insteek.
- [Meanderzone]**
7. Bouwwerken en duurzame obstakels in een meanderzone zijn alleen toegestaan aan de rand van of op voldoende grote afstand van het oppervlaktewaterlichaam, indien deze redelijkerwijs niet buiten de meanderzone kunnen worden gerealiseerd en verwacht mag worden dat meandering ook in de toekomst, binnen te technische levensduur van het bouwwerk, niet gehinderd wordt.
 8. In de vergunning kan worden voorgeschreven dat obstakels en bouwwerken niet tegen de gevolgen van meandering worden beschermd.

[Waterbergingsgebieden en inundatiegebieden/boezemgebieden/winterbed]

9. Obstakels en bouwwerken binnen bergingsgebieden, inundatiegebieden, boezemgebieden of in het winterbed worden toegestaan, indien deze redelijkerwijs niet buiten deze gebieden gerealiseerd kunnen worden en tevens sprake is van een zwaarwegend belang.
10. Obstakels en bouwwerken mogen geen stroomgeleiding teweeg brengen.
11. De door de obstakels en bouwwerken veroorzaakte waterstandverhogende effecten dienen, evenals de afname van de berging duurzaam te worden gecompenseerd.
12. Compensatie moet plaatsvinden binnen hetzelfde [waterbergingsgebied/vak van het oppervlaktewaterlichaam].
13. [Bij (ontwikkelings-)plannen in een waterbergingsgebied inundatiegebied/boezemgebied/winterbed moet in overleg met het bestuur de bouwhoogte, fundering en vloerpeil voor gebouwen worden bepaald].

[Profiel van vrije ruimte]

14. In het profiel van vrije ruimte worden geen bouwwerken of hoogwaardige infrastructuur toegestaan.



10. Beleidsregel Oeverbeschermende voorzieningen in oppervlaktewaterlichamen

Kader

Keur

Op grond van artikel 3.2, eerste lid, van de keur, is het verboden zonder watervergunning van het bestuur gebruik te maken van een waterstaatswerk of bijbehorende beschermingszones door, anders dan in overeenstemming met de waterhuishoudkundige functie, daarin, daarop, daarboven, daarover of daaronder handelingen te verrichten, werken te plaatsen of te behouden of vaste substanties of voorwerpen te laten staan of liggen.

Begripsbepaling

Een oeverbeschermende voorziening wordt als een werk beschouwd. Met werken wordt bedoeld alle door menselijk toedoen ontstane of te maken constructies of inrichtingen. Zowel een constructie met als zonder fundering is een (bouw)werk. Als voorbeeld kunnen genoemd worden beschoeiing en damwand.

Toepassingsgebied

Deze beleidsregel is van toepassing op alle waterstaatswerken zijnde oppervlaktewaterlichamen en bijbehorende beschermingszone, die opgenomen zijn in de legger, dan wel zijn vastgelegd op de bij de legger behorende kaart, van het waterschap. Hierbij wordt onderscheid gemaakt in oppervlaktewaterlichamen, categorie A, B of C. De breedte van beschermingszone ter weerszijden van het oppervlaktewaterlichaam is vastgelegd in de legger en bedraagt doorgaans [5.00] meter voor categorie A en [1,00] meter voor de categorieën B en C (de legger kan afwijken).

Deze beleidsregel is van toepassing op alle werken die langs een oppervlaktewaterlichaam worden aangebracht en die dienen om het talud of de oever te beschermen tegen afkalving of afschuiving, dan wel om bij een verbreding of versmalling van het oppervlaktewaterlichaam het talud op te vangen. Deze werken kunnen verband houden met het plaatsen van bouwwerken nabij een oppervlaktewaterlichaam. Belangrijk is dat de bouwwerken de aanwezige voorzieningen niet extra belasten en dat de doorstroming van en de berging in het watersysteem in stand blijft.

Raakvlakken met andere wet- en regelgeving

Wanneer het oppervlaktewaterlichaam in de nabijheid van een waterkering is gelegen, moet rekening worden gehouden met een soortgelijke beleidsregel voor waterkeringen (naam van deze beleidsregels).

Daarnaast gelden er algemene regels voor werkzaamheden die regelmatig worden uitgevoerd en die weinig invloed hebben op de waterhuishouding. Voor 'steigers, vlonders en overhangende bouwwerken' is een aparte algemene regel van toepassing.

Doel van de beleidsregel

Het doel van deze beleidsregel is het in stand houden en beschermen van het oppervlaktewaterlichaam als onderdeel van het totale watersysteem. Belangrijke aspecten daarbij zijn het in stand houden van doorstroming en bergingscapaciteit en het waarborgen van de gewone en buitengewone onderhoudsmogelijkheden.

Motivering van de beleidsregel

Algemeen

Het waterschap is verantwoordelijk voor het functioneren van het watersysteem. In het algemeen geldt dat het aanleggen van werken in een oppervlaktewaterlichaam, dan wel de beschermingszone, negatieve gevolgen kan hebben voor het functioneren van het watersysteem.

Doorstroming

De doorstroming van het water mag niet worden belemmerd door het plaatsen van palen in het doorstromingsprofiel van het oppervlaktewaterlichaam.

Onderhoud

Om de aan- en afvoer te kunnen waarborgen voert het waterschap onderhoudstaken uit en toetst of bij de aanleg van werken in, op, boven of onder waterstaatwerken (met bijbehorende onderhoudsstroken) en in beschermingszones deze taken niet in het geding komen.

Stabiliteit

Werken in het oppervlaktewaterlichaam (in de beschermingszone) kunnen de constructie en stabiliteit van de taluds en eventuele reeds bestaande werken aantasten.

Ecologie/ Waterkwaliteit

De werken kunnen een negatief effect hebben op de waterkwaliteit. Het ecologisch functioneren van een oppervlaktewater kan ook door een werk worden belemmerd, bijvoorbeeld doordat het een barrière vormt voor migratie van bepaalde diersoorten.

Toetsingscriteria**Algemeen**

1. De aan te leggen werken dienen buiten het doorstromingsprofiel te worden aangelegd.

Doorstroming/ Berging

2. Het aanbrengen van de oeverbeschermende voorzieningen mag niet leiden tot een verminderde waterberging van het oppervlaktewaterlichaam en niet tot een verhoging leiden van de stroomsnelheid.

Onderhoud

3. Oeverbeschermende voorzieningen mogen geen nadelige effecten opleveren voor de toegankelijkheid van onderhoudsmaterieel langs de oppervlaktewaterlichamen en voor het uitvoeren van alle onderhoud aan het natte profiel van de oppervlaktewaterlichamen;
4. Ten behoeve van het onderhoud is een obstakelvrije onderhoudsstrook of beschermingszone zoals in de legger is bepaald, een voorwaarde voor doelmatig regulier of groot onderhoud. Voor het werk langs de oppervlaktewaterlichamen is een onderhoudsstrook met een breedte van [5] meter langs oppervlaktewaterlichamen, categorie A, noodzakelijk.

Stabiliteit

5. Hieronder wordt ook begrepen de standzekerheid van het talud of de oever bij het uitvoeren van het onderhoud en daarna. Voor de standzekerheid van oeverbeschermende voorzieningen is een onderhoudsstrook of beschermingsstrook van [5] meter breed noodzakelijk.

Ecologie/ Waterkwaliteit

6. In gebieden met een functie verbonden met de functie? natuur geldt dat het aanbrengen van oeverbeschermende voorzieningen niet wordt toegestaan, tenzij een negatief effect voldoende kan worden gecompenseerd door aanvullende maatregelen.
7. De toe te passen materialen mogen geen negatief effect hebben op de waterkwaliteit of op de natuurfunctie. In de watervergunning worden aanvullende voorwaarden opgenomen.

11. Beleidsregel Onttrekken van water aan een oppervlaktewaterlichaam en het maken van een onttrekkingswerk

Kader

Keur

Op grond van artikel 3.4 van de keur is het verboden zonder watervergunning van het bestuur water te brengen in of te onttrekken aan oppervlaktewaterlichamen.

Op grond van artikel 3.2 van de keur is het verboden zonder watervergunning van het bestuur gebruik te maken van een waterstaatswerk of bijbehorende beschermingszones door, anders dan in overeenstemming met de waterhuishoudkundige functie, daarin, daarop, daarboven, daarover, of daaronder handelingen te verrichten, werken te behouden of vaste substanties of voorwerpen te laten staan of liggen.

Begripsbepaling

Onttrekken: het door middel van een werk of zonder een werk (onttrekkingsvoorziening) halen van water uit een oppervlaktewaterlichaam.

Toepassingsgebied

Deze beleidsregel is van toepassing indien de voorgenomen wijze van onttrekken leidt tot een onttrekking van meer dan [60] kubieke meter per uur uit een oppervlaktewaterlichaam met categorie [X] (facultatief: en de onttrekking niet plaatsvindt in een door het bestuur aangewezen gebied).

Raakvlakken met andere wet- en regelgeving

Wetgeving

In artikel 3.7 van de keur is bepaald dat ingeval van grote schaarste of overvloed aan water, opmerkelijke verslechtering van de kwaliteit daarvan of bij het in ongerede raken van een waterstaatswerk, dan wel indien zodanige omstandigheden dreigen te ontstaan, het bestuur zo nodig in afwijking van verleende vergunningen of geldende peilbesluiten, kan verbieden (...) water te onttrekken aan oppervlaktewaterlichamen.

Andere beleidsregel/algemene regel:

Voor het onttrekken van water uit een oppervlaktewaterlichaam kan een (tijdelijk) werk worden aangebracht.

Daarnaast gelden er algemene regels voor werkzaamheden die regelmatig worden uitgevoerd en die weinig invloed hebben op de waterhuishouding.

Doel van de beleidsregel

Het doel van deze beleidsregel is erop gericht overlast als gevolg van onttrekkingen uit oppervlaktewaterlichamen te voorkomen. Het onttrekken van water uit oppervlaktewaterlichamen heeft vanuit waterhuishoudkundig oogpunt namelijk een effect op de stabiliteit en doorstroming van die oppervlaktewaterlichamen. Aan de hand van de afmetingen en de status van een oppervlaktewaterlichaam kan de maximaal toelaatbare hoeveelheid te onttrekken water worden bepaald.

Motivering van de beleidsregel

Algemeen

Onttrekkingen met een omvang van meer dan [60] m³ per uur kunnen aanleiding geven tot

watertekort indien de aanvoerende capaciteit van het oppervlaktewaterlichaam te beperkt is. Als gevolg van grote onttrekkingen kunnen oppervlaktewaterlichamen (versneld) droogvallen. Dit kan leiden tot beperkingen in het functioneren van het oppervlaktewaterlichaam zowel in hydrologische als in ecologische zin. Dit risico doet zich bij kleinere onttrekkingen in het algemeen niet voor. Om die reden zijn deze kleine onttrekking via de algemene regel Onttrekken van water, vrijgesteld van het in artikel 3.4 van de keur opgenomen verbod.

Doorstroming en berging

Een oppervlaktewaterlichaam moet voldoende doorstromen om een bepaalde hoeveelheid te onttrekken water te kunnen aanvoeren. De aanwezigheid van dammen en duikers, bijvoorbeeld, kan hierop van invloed zijn en dat moet dan ook in de berekeningen, met betrekking tot de maximale toelaatbare hoeveelheid te onttrekken water, worden meegenomen.

Stabiliteit

De hoeveelheid te onttrekken water uit een oppervlaktewaterlichaam kan van geval tot geval enorm verschillen. Afhankelijk van de hoeveelheid te onttrekken water en de snelheid waarmee het water uit het oppervlaktewater wordt gehaald, kan dit schade aan de oppervlaktewaterlichaam veroorzaken. Waar een onttrekkingspunt in het talud wordt aangebracht, kan aan de overliggende oever afkalving van grond plaatsvinden. Dit moet voorkomen worden. Daarom kan het waterschap hiervoor aanvullende eisen stellen.

Ecologie

In specifieke oppervlaktewaterlichamen met bijzondere natuurlijke waarden kan een onttrekking onaanvaardbare gevolgen hebben voor het ecologische systeem. Dat kan reden zijn voor het weigeren van de vergunning.

Toetsingscriteria

Algemeen

1. [Het onttrekken van water aan een oppervlaktewaterlichaam is in beginsel alleen toegestaan in categorie [] oppervlaktewaterlichamen.]

Doorstroming en berging

2. De aan- en afvoer van water mag als gevolg van de onttrekking niet worden belemmerd.
3. [De toename van het verhang in het oppervlaktewaterlichaam als gevolg van de onttrekking mag niet groter zijn dan [...] centimeter per kilometer].
4. [De taludbak, de zuigleiding het vuilrooster of andere constructies dienen buiten het natte profiel van het oppervlaktewaterlichaam te worden aangebracht].

Onderhoud

5. Een onttrekkingsvoorziening met bijbehorende werken dient zodanig te worden ontworpen dat ter plaatse, op de legger aangewezen beschermingszones of onderhoudsstroken vrij bereikbaar en vrij van obstakels blijven ten behoeve van het onderhoud van het oppervlaktewaterlichaam.

Stabiliteit

6. Ter plaatse van het onttrekkingspunt moet de oever en zo nodig de bodem tegen instabiliteit, afkalving en erosie worden beschermd.

Ecologie

7. [De onttrekkingsvoorziening dient te zijn voorzien van een zuigkorf met gaten met een diameter van X millimeter.]

Constructieve eisen

8. Indien een definitieve onttrekkingsvoorziening wordt toegepast dient deze afdoende te worden gefundeerd waarbij geen uitlogende materialen mogen worden gebruikt.
9. [Aaneengesloten verhardingen dienen zoveel mogelijk te worden voorkomen.]

10. De onttrekkingsvoorziening dient verzonken in het talud te worden aangebracht.



12. Beleidsregel Ophogen/aanpassen maaiveld

Kader

Keur

Op grond van artikel 3.2, eerste lid, van de keur is het verboden zonder watervergunning van het bestuur gebruik te maken van een waterstaatswerk of bijbehorende beschermingszone door, anders dan in overeenstemming met de waterhuishoudkundige functie daarin, daarop, daarboven, daarover of daaronder handelingen te verrichten, werken te behouden of vaste substanties of voorwerpen te laten staan of liggen.

Begripsbepaling

In deze beleidsregel wordt uitleg gegeven over hoe het waterschap omgaat met het ophogen c.q. aanpassen van het maaiveld langs een oppervlaktewaterlichaam categorie [X]. Onder ophogen/aanpassen van het maaiveld wordt in dit kader verstaan het uitvoeren van grondroeringen.

Toepassingsgebied

Deze beleidsregel is van toepassing op alle waterstaatswerken zijnde oppervlaktewaterlichamen, die (inclusief bijbehorende onderhoudsstroken) opgenomen zijn in de legger, dan wel zijn vastgelegd op de bij de legger behorende kaart, van het waterschap. Hierbij wordt onderscheid gemaakt in [categorieën]-oppervlaktewaterlichamen.

Raakvlakken met andere wet- en regelgeving

Beleidsregels:

Wanneer het oppervlaktewaterlichaam in de nabijheid van een waterkering is gelegen, moet rekening worden gehouden met een soortgelijke beleidsregel voor waterkeringen.

Doel van de beleidsregel

Het doel van deze beleidsregel is het beschermen van de functie van oppervlaktewaterlichamen als onderdeel van het watersysteem. Het is van belang dat de stabiliteit van de oever niet wordt aangetast en dat doelmatig onderhoud van het betreffende oppervlaktewaterlichaam niet wordt belemmerd.

Motivering van de beleidsregel

Stabiliteit

Als grondroeringen binnen de beschermingszone van een oppervlaktewaterlichaam categorie [X] worden uitgevoerd kan hiermee de stabiliteit van het talud of een kunstwerk worden beïnvloed. Dit heeft consequenties voor de waarborging van de doorstroming.

Onderhoud

Grondroeringen binnen de beschermingszone kan tot gevolg hebben dat de insteek van plaats verandert en daarmee ook de beschermingszone van plaats verandert. Het onderstaande heeft daarom ook betrekking op verhogingen of verlagingen van het maaiveld binnen de beschermingszone van oppervlaktewaterlichamen categorie [X].

Toetsingscriteria

Algemeen

1. Bij het verhogen van het maaiveld bevindt de nieuwe insteek zich daar waar het doorgetrokken talud het nieuwe maaiveld raakt. Bij het verlagen van het maaiveld bevindt de nieuwe insteek zich daar waar het talud het nieuwe maaiveld raakt.
2. Bij een vergunningsaanvraag waarin een maaiveldverandering wordt gecombineerd met het aanbrengen van andere obstakels geldt dat bij de beoordeling van de vergunningsaanvraag wordt uitgegaan van de insteek zoals deze geacht wordt te zijn na de verandering van het maaiveld.

Stabiliteit en oeverbescherming

3. Bij het verhogen van het maaiveld wordt het bestaande talud doorgetrokken tot aan het nieuwe maaiveldniveau, onder de taludhelling zoals deze in de legger is opgenomen.
4. De ligging van de nieuwe insteek wordt in de vergunning opgenomen.

Onderhoud

5. Het maaiveld binnen de beschermingszone moet te allen tijde geschikt blijven voor het uitvoeren van het onderhoud.
6. Bij een maaiveldverlaging wordt in ieder geval bezien of de beschermingszone voldoende drooglegging heeft om machinaal onderhoud uit te voeren.
7. De ophoging mag niet leiden tot een grotere bovenbreedte van [8,00] meter van een oppervlaktewaterlichaam categorie [X], tenzij het onderhoud van het oppervlaktewaterlichaam tweezijdig mogelijk blijft waarbij de bovenbreedte een breedte van [14,00] meter niet mag overschrijden, of tenzij het onderhoud vanaf het water geschiedt, blijkens de legger, waarbij de bovenbreedte niet van belang is.
8. Door het ophogen of verlagen van het maaiveld mag er niet een zodanig hoogteverschil ten opzichte van aansluitende percelen ontstaan, dat de berijdbaarheid van de beschermingszone ten behoeve van het uitvoeren van onderhoud wordt belemmerd of gevaarlijke situaties kunnen ontstaan.



13. Beleidsregel Steigers, vlonders en overhangende bouwwerken

Kader

Keur

Op grond van artikel 3.2, eerste lid, van de keur is het verboden zonder watervergunning van het bestuur gebruik te maken van een waterstaatswerk of bijbehorende beschermingszone door, anders dan in overeenstemming met de waterhuishoudkundige functie daarin, daarop, daarboven, daarover of daaronder handelingen te verrichten, werken te behouden of vaste substanties of voorwerpen te laten staan of liggen.

Begripsbepaling

Een steiger, vlonder of overhangend bouwwerk wordt in de zin van de keur beschouwd als een werk. Het leggen en behouden van steigers, vlonders en overhangende bouwwerken, zonder watervergunning is daarom met betrekking tot de Keur verboden. Onder een steiger, vlonder of overhangend bouwwerk wordt verstaan een constructie aan of op het water die bedoeld is om mensen direct bij het water toe te laten, of om met een vaartuig aan te leggen (vissen, zwemmen, kanoën, zeilen, gemotoriseerd vaartuigen).

Toepassingsgebied

Deze beleidsregel is van toepassing op alle waterstaatswerken zijnde oppervlaktewaterlichamen, die (inclusief bijbehorende onderhoudsstroken) opgenomen zijn in de legger, dan wel zijn vastgelegd op de bij de legger behorende kaart, van het waterschap. Hierbij wordt onderscheid gemaakt in [categorieën] oppervlaktewaterlichamen.

Raakvlakken met andere wet- en regelgeving

Wanneer het oppervlaktewaterlichaam in de nabijheid van een waterkering is gelegen, moet rekening worden gehouden met een soortgelijke beleidsregel voor waterkeringen (regel noemen). Wanneer het waterschap van het betreffende oppervlaktewaterlichaam ook het vaarwegbeheer heeft, dan moet ook rekening worden gehouden met regels die gesteld zijn in het kader van dit vaarwegbeheer (regel noemen).

Een algemene regel is van toepassing voor het aanbrengen en hebben van steigers in oppervlaktewaterlichamen, categorie [X] [die geen bijzondere functie heeft, zoals aangegeven op keurkaart [X]/ dan wel in het Waterbeheersplan, hoofdstuk [X], kaart [X] [of de legger]].

Daarnaast zijn er algemene regels voor werkzaamheden die regelmatig worden uitgevoerd en die weinig invloed hebben op de waterhuishouding (regels noemen).

Doel van de beleidsregel

Het doel van het beleid is het mogelijk maken van voorzieningen zoals steigers en vlonders en andere soortgelijke bouwwerken, zonder dat de doorstroming wordt belemmerd. De voorzieningen mogen geen nadelige invloed hebben op de stabiliteit van het talud/oever. Belangrijk aspect is het waarborgen van de mogelijkheden voor gewoon en buitengewoon onderhoud. De toegepaste materialen mogen geen nadelige gevolgen hebben voor de waterkwaliteit.

Motivering van de beleidsregel

Algemeen

Het maken van een steiger kan noodzakelijk zijn om aan te leggen met een (plezier)vaartuig, om zitplaatsen voor vissers te maken en om als in- en uitstappunt voor het zwemmen te fungeren.

Doorstroming

Indien een steiger ondersteund wordt door palen die in het water zijn geplaatst of indien de steiger tot op de waterlijn wordt aangebracht kan dit tot stremming en of opstuwing leiden. Ook spelen de inrichting en peilfluctuaties van het oppervlaktewaterlichaam een rol.

Onderhoud

Steigers mogen geen nadelige invloed hebben op het onderhoudsbeleid. Uitgangspunt is dat het onderhoud machinaal wordt uitgevoerd. Dit kan met varend materieel worden uitgevoerd (maaiboot) of met rijdend materieel.

Stabiliteit

Een steiger werkt belemmerend op de groei van taludbeschermende beplanting (lichtafval). Een oeverbescherming is dan noodzakelijk.

Ecologie/ Waterkwaliteit

De toe te passen materialen mogen geen negatieve gevolgen hebben voor de waterkwaliteit.

Constructie eisen

De steiger dient zodanige afmetingen te hebben dat de bovenstaande uitgangspunten van toepassing kunnen zijn.

Toetsingscriteria**Algemeen**

1. [een steiger of vlonder wordt niet toegestaan indien deze wordt aangelegd ter vergroting van de tuin boven het oppervlaktewaterlichaam.]

Doorstroming

2. De maximale opstuwing mag als gevolg van de aanwezigheid van steigers in het oppervlaktewaterlichaam niet groter zijn dan [5] millimeter bij een maatgevende afvoer van [1,5] liter per seconde per hectare.

Onderhoud

3. Wanneer een steiger, vlonder of overhangend bouwwerk tegenover een reeds aanwezige steiger, vlonder of overhangend bouwwerk wordt aangebracht, moet een minimale doorvaartbreedte van [3,50] meter in acht worden genomen.
4. Steigers mogen het buitengewoon onderhoud niet belemmeren.
5. Steigers moeten door de eigenaar in het uiterste geval kunnen worden verwijderd in geval van buitengewoon onderhoud aan oever of het oppervlaktewaterlichaam. Hierover zal het bestuur de vergunninghouder tijdig berichten. Verwijdering geschiedt door en op kosten van vergunninghouder.

Stabiliteit

6. De steiger, vlonder of overhangend bouwwerk mag niet rusten op beschoeiingen, schanskorven en andere oeververdedigingswerken, tenzij deze onderdeel zijn van het werk.

Ecologie/ Waterkwaliteit

7. De steiger, vlonder of het overhangend bouwwerk mag geen negatief effect hebben op de ecologische toestand van het oppervlaktewaterlichaam.

Constructieve eisen

8. De hoogte van de onderzijde van de steiger moet minimaal [X] meter boven het peil liggen.
9. De steiger, vlonder mag maximaal de volgende afmetingen hebben: lengte langs de oever [X] meter en breedte [X] meter.
10. De steiger mag alleen in de lengterichting van de oevers van het oppervlaktewaterlichaam worden geplaatst.



14. Beleidsregel Stuwen en keerschotten

Kader

Keur

Op grond van artikel 3.2, eerste lid, van de keur, is het verboden zonder watervergunning van het bestuur gebruik te maken van een waterstaatswerk of bijbehorende beschermingszone door, anders dan in overeenstemming met de waterhuishoudkundige functie, daarin, daarop, daarboven, daarover of daaronder handelingen te verrichten, werken te behouden of vaste substanties of voorwerpen te laten staan of liggen. Hieronder wordt ook verstaan het plaatsen van stuwen en keerschotten.

Begripsbepaling

Een stuw is een waterbouwkundig kunstwerk dat als doel heeft om water in een loop, beek of rivier op te stuwen. Stuwen kunnen vast of regelbaar zijn. Een vaste stuw geeft altijd hetzelfde peil. Bij een regelbare stuw is er een inrichting (bijvoorbeeld een klep) die ervoor zorgt dat er in verschillende periodes een ander peil kan worden ingesteld.

Een keerschot is een kunstwerk in een oppervlaktewaterlichaam, dat als doel heeft een peilscheiding te creëren.

Toepassingsgebied

Deze beleidsregel is van toepassing op stuwen en keerschotten die in een oppervlaktewaterlichaam worden geplaatst.

Raakvlakken met andere wet- en regelgeving

Wetgeving

In artikel 3.7 van de keur is bepaald, dat ingeval van grote schaarste of overvloed aan water, opmerkelijke verslechtering van de kwaliteit daarvan of bij het in ongerede raken van een waterstaatswerk, dan wel indien zodanige omstandigheden dreigen te ontstaan, het bestuur zo nodig in afwijking van verleende vergunningen of geldende peilbesluiten, kan verbieden (...) water te onttrekken aan oppervlaktewaterlichamen.

Andere beleidsregels/algemene regels

Het aanleggen van een stuw of keerschot kan tevens relatie hebben met het dempen en/of graven van een oppervlaktewaterlichaam. Ook is er een relatie met het onttrekken van water uit een oppervlaktewaterlichaam. Voor beide activiteiten zijn voor bepaalde gevallen algemene regels vastgesteld.

Doel van de beleidsregel

Het doel van deze beleidsregel is om een stuw optimaal te laten functioneren in het totale watersysteem.

Motivering van de beleidsregel

Algemeen

In oppervlaktewaterlichamen kunnen stuwen worden aangebracht om water langer vast te houden. Door het plaatsen van stuwen in oppervlaktewaterlichamen kan het waterpeil ter plaatse (tijdelijk) worden verhoogd. Dit gebeurt onder andere in het kader van verdrogingsbestrijdingsprojecten. Daarnaast worden stuwen ook gebruikt als afsluiting van retentievoorzieningen (retentiestuwen).

Doorstroming/berging

Voor de waterbeheersing is het van belang, dat overtollig water uit het gebied dat via een stuw afwatert, kan worden afgevoerd met een capaciteit (het normdebiet) die gelijk is aan de maximale bemalingsnorm. Tegelijkertijd mag de afvoer uit het gestuwde gebied niet groter zijn dan de bemalingsnorm om afwenteling naar het lager gelegen peilgebied te voorkomen. Om wateroverlast te voorkomen mag voor de stuw geen opstuwing ontstaan, de hoogte van de maximaal overstortende straal moet beperkt blijven. Automatische stuwen kunnen zodanig worden ingesteld dat de afvoer vrijwel overeenkomt met de afvoer van het gemaal en dat de berging bovenstrooms optimaal benut wordt. Bij niet automatische stuwen is het van belang de stuw zodanig te kiezen dat de berging bovenstrooms van de stuw zo goed mogelijk wordt benut.

Het aanbrengen van stuwen kan tot ongewenste effecten leiden. Bijvoorbeeld vernatting van percelen en problemen bij piekafvoeren. Daarom moet selectief worden omgegaan met het verlenen van watervergunningen voor stuwen en met de in de watervergunningen op te nemen eisen die gesteld worden aan de bediening van de stuw.

Onderhoud en stabiliteit

Om erosie achter de stuw door hoge stroomsnelheden te voorkomen, moeten bodembeschermende maatregelen worden genomen.

Ecologie

Het plaatsen van stuwen in oppervlaktewaterlichamen kan een negatief effect op de natuurlijke kwaliteit van het oppervlaktewater en de vismigratie hebben.

Constructieve eisen

Voor een optimale werking van de stuw worden voorschriften gesteld aan de afmetingen en overstorthoogte van de stuw. Op basis van het normdebiet en de maximaal overstortende straal kan een minimale doorstroombreedte worden bepaald.

Toetsingscriteria

Algemeen

1. [De stuw wordt in het kader van een project ter bestrijding van verdroging voor landbouw of natuur aangelegd of de stuw wordt aangelegd als onderdeel van een retentievoorziening.]
2. [Indien de stuw wordt aangelegd als onderdeel van een retentievoorziening kan hiervoor een watervergunning worden verleend. Deze afweging wordt gemaakt in samenhang met de criteria die gelden voor retentievoorzieningen en lozingen vanaf verhard oppervlak en de eisen ten aanzien van de dimensionering en het ontwerp van de retentievoorzieningen.]
3. [Keerschotten zijn alleen toegestaan in watergangen met categorie [X].]

Doorstroming/berging

4. Het watersysteem blijft aan de geldende aan- en afvoernormen voldoen.
5. [Het watersysteem moet aan de geldende peilen uit het peilbesluit blijven voldoen, tenzij voor het afwijken van het peilbesluit vergunning kan worden verleend.]
6. Ter waarborging van de aan- en afvoer van water kunnen aan een watervergunning nadere voorschriften worden verbonden met betrekking tot de bediening van de stuw door de vergunninghouder.

Onderhoud en stabiliteit

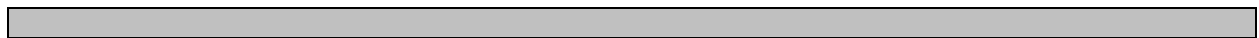
7. In oppervlaktewaterlichamen van categorie [X] moeten aan de lage zijde van een stuw bodembeschermende maatregelen worden toegepast.

Ecologie en waterkwaliteit

8. In oppervlaktewaterlichamen mag een te plaatsen stuw geen belemmering vormen voor de vrije migratie van vissen en macrofauna. Daar waar een barrièrewerking om technische redenen niet kan worden vermeden worden compenserende maatregelen uitgevoerd, die goedkeuring behoeven van het bestuur.
9. [Ten behoeve van waterkwaliteit kunnen keerschotten in overleg met het bestuur worden voorzien van een boven het winterpeil gelegen verversingsgat.]

Constructieve eisen

10. De minimale overstortbreedte dient te worden bepaald aan de hand van het normdebit in combinatie met de normen voor stroomsnelheid en opstuwing. De overstortbreedte van stuwen bedraagt minimaal:
 - [...] meter in wateren van categorie [X];
 - [...] meter in wateren van categorie [X].
11. De overstorthoogte van de stuw moet worden aangelegd [op [...] meter ten opzichte van NAP] [tussen [...] en [...] meter ten opzichte van NAP].
12. In oppervlaktewaterlichamen van categorie [X] moeten voor peilscheidingen automatisch gestuurde stuwen worden toegepast. In oppervlaktewateren van categorie [X] worden bij voorkeur automatisch gestuurde stuwen geplaatst.
13. [Stuwen die dienen als aflatwerk van opmalingspolders naar de boezem dienen zo gedimensioneerd te worden, dat deze een vaste noodcapaciteit hebben. Deze vaste noodcapaciteit wordt vastgesteld door het bestuur.]
14. De bovenkant van een stuw dient minimaal [...] meter boven het maximaal toelaatbare waterpeil van het betreffende peilgebied te worden aangelegd.
15. De bovenkant van een keerschot dient in beginsel minimaal [...] meter boven het maximaal toegestane waterpeil te liggen.
16. Als het keerschot onderdeel is van een waterkering moet deze dezelfde kerende hoogte hebben als de waterkering.



15. Beleidsregel Water brengen in een oppervlaktewaterlichaam en het maken van een lozingswerk

Kader

Keur

Op grond van artikel 3.4 van de keur is het verboden zonder watervergunning van het bestuur water te brengen in of te onttrekken aan oppervlaktewaterlichamen.

Op grond van artikel 3.2, eerste lid, van de keur is het verboden zonder watervergunning van het bestuur gebruik te maken van een waterstaatswerk of bijbehorende beschermingszones anders dan in overeenstemming met de waterhuishoudkundige functie, daarin, daarop, daarboven, daarover of daaronder handelingen te verrichten, werken te behouden of vaste substanties of voorwerpen te laten staan of liggen.

Begripsbepalingen

Onder lozen wordt verstaan het door middel van een werk (lozingsvoorziening) brengen van water in een oppervlaktewaterlichaam.

Toepassingsgebied

Deze beleidsregel is van toepassing voor:

- het lozen van meer dan [...] kubieke meter water per uur wordt in categorie [...] oppervlaktewaterlichamen;
- het lozen van meer dan [...] kubieke meter water per uur wordt in categorie [...] oppervlaktewaterlichamen;
- het lozen van meer dan [...] kubieke meter water per uur wordt in categorie [...] oppervlaktewaterlichamen;
- het maken, behouden, wijzigen en verwijderen van lozingsvoorzieningen in categorie [.. en ..] oppervlaktewaterlichamen.

Raakvlakken met andere wet- en regelgeving

Wetgeving

In artikel 3.7 van de keur is bepaald dat ingeval van grote schaarste of overvloed aan water, opmerkelijke verslechtering van de kwaliteit daarvan of bij het in ongerede raken van een waterstaatswerk, dan wel indien zodanige omstandigheden dreigen te ontstaan, kan het bestuur zo nodig in afwijking van verleende vergunningen of geldende peilbesluiten, verbieden (...) water te lozen op oppervlaktewaterlichamen.

Andere beleidsregel/ algemene regel:

Voor lozingen van neerslag afkomstig van nieuw verhard oppervlak wordt verwezen naar de beleidsregel voor het lozen vanaf nieuw verhard oppervlak.

Voor lozingen minder dan de hierboven (toepassingsgebied) genoemde hoeveelheden en de hierbij behorende lozingsvoorzieningen is een algemene regel van toepassing.

Doel van de beleidsregel

Het doel van deze beleidsregel is het voorkomen van een overbelasting van het watersysteem. Het brengen van water in oppervlaktewaterlichamen heeft vanuit waterhuishoudkundig oogpunt namelijk een effect op de bergingscapaciteit van die oppervlaktewaterlichamen, maar de doorstroming en de waterkwaliteit kunnen ook worden beïnvloed. Aan de hand van de afmetingen/capaciteit en de status van een oppervlaktewaterlichaam kan de maximaal toelaatbare hoeveelheid te lozen water worden bepaald.

Motivering van de beleidsregel

Bergingscapaciteit

Het watersysteem is van groot belang voor de bergings- en doorstroomcapaciteit.. Een lozing op een oppervlaktewaterlichaam mag de bergingscapaciteit van dat oppervlaktewaterlichaam niet verminderen. Daarnaast is het van belang dat grote peilschommelingen worden voorkomen.

Doorstroming

Een oppervlaktewaterlichaam moet voldoende doorstromen om een bepaalde hoeveelheid te lozen water af te kunnen voeren. De aanwezigheid van dammen en duikers, bijvoorbeeld, kan hierop van invloed zijn en dat wordt dan ook in de berekeningen, met betrekking tot de maximale toelaatbare hoeveelheid te lozen water, worden meegenomen.

Stabiliteit

De hoeveelheid te brengen water in een oppervlaktewaterlichaam kan van geval tot geval enorm verschillen. Afhankelijk van de hoeveelheid te brengen water en de snelheid waarmee het water op het oppervlaktewaterlichaam wordt geloosd, kan dit schade aan de oppervlaktewaterlichaam veroorzaken. Waar een lozingspunt in het talud wordt aangebracht, kan aan de overliggende oever uitspoeling van grond plaatsvinden. Dit moet voorkomen worden. Daarom kan het waterschap in de watervergunning hiervoor aanvullende eisen stellen.

Ecologie / overige gebruiksfuncties

In specifieke oppervlaktewaterlichamen met bijzondere natuurlijke waarden kan een lozing onaanvaardbare gevolgen hebben voor het ecologische systeem. Dat kan reden zijn voor het weigeren van de vergunning.

Toetsingscriteria

Algemeen

1. [Het brengen van water in een oppervlaktewaterlichaam wordt in beginsel alleen toegestaan in [categorie] oppervlaktewaterlichamen.]
2. [Bij het bepalen van de te lozen hoeveelheid water dient te worden uitgegaan van een regenbui met een herhalingskans van 1 x per [...] jaar, wat overeenkomt met [...] mm in [...] minuten.]
3. [Een riool mag alleen overstorten in [categorie] oppervlaktewaterlichamen met voldoende doorstroming of in een retentievoorziening. Als het ontvangende oppervlaktewaterlichaam niet een [categorie]-status heeft, moet deze worden opgewaarderd tot [categorie] oppervlaktewaterlichaam].
4. [het oppervlaktewaterlichaam waarop via een riooloverstort wordt geloosd, mag niet doodlopend zijn].

Doorstroming en berging

5. De aan- en afvoer van het oppervlaktewaterlichaam mag als gevolg van de lozing niet belemmerd worden.
6. [De toename van het verhang in het oppervlaktewaterlichaam mag als gevolg van de lozing niet groter zijn dan [...] centimeter per kilometer.]
7. De taludbak en bijbehorende constructies dienen buiten het natte profiel van het oppervlaktewaterlichaam te worden aangebracht.

Onderhoud

8. De lozingsvoorziening met bijbehorende werken dient zodanig te zijn ontworpen dat de eventueel ter plaatse op de legger aangewezen beschermingszone of onderhoudsstrook vrij bereikbaar en vrij van obstakels blijft ten behoeve van het onderhoud van het oppervlaktewaterlichaam.

Stabiliteit

9. Ter plaatse van het lozingspunt moet het talud en zo nodig de bodem en het tegenover gelegen talud tegen instabiliteit, afkalving en erosie worden beschermd.

Constructieve eisen

10. De lozingsvoorziening dient voldoende te zijn gefundeerd waarbij geen uitlogende materialen worden gebruikt.
11. [Aaneengesloten verhardingen dienen zoveel mogelijk te worden voorkomen.]
12. De lozingsvoorziening dient verzonken in het talud te worden aangebracht.



16. Beleidsregel Emissieschermen

Kader

Keur

Op grond van artikel 3.2, eerste lid, van de keur is het verboden zonder watervergunning van het bestuur gebruik te maken van een waterstaatswerk of bijbehorende beschermingszone door, anders dan in overeenstemming met de waterhuishoudkundige functie daarin, daarop, daarboven, daarover of daaronder handelingen te verrichten, werken te behouden of vaste substanties of voorwerpen te laten staan of liggen.

Begripsbepaling

Een emissiescherm is een rij bomen, een haag of een andere voorziening, die bedoeld is om de drift van bestrijdingsmiddelen naar een oppervlaktewaterlichaam te beperken. Een emissiescherm is pas een emissiescherm als het wordt toegepast in de agrarische sector en alleen bedoeld is om de emissie (uitstoot) van bestrijdingsmiddelen naar een oppervlaktewaterlichaam te verminderen. Een haag langs een oppervlaktewaterlichaam die grenst aan een particuliere tuin is geen emissiescherm. Daarvoor geldt een andere beleidsregel. [verwijzen naar desbetreffende beleidsregel]

Toepassingsgebied

Deze beleidsregel is van toepassing op alle waterstaatswerken zijnde oppervlaktewaterlichamen, die (inclusief bijbehorende onderhoudsstroken) opgenomen zijn in de legger, dan wel zijn vastgelegd op de bij de legger behorende kaart, van het waterschap. Hierbij wordt onderscheid gemaakt in [categorieën]-oppervlaktewaterlichamen.

Raakvlakken met andere wet- en regelgeving

Beleidsregels:

Wanneer het oppervlaktewaterlichaam in de nabijheid van een waterkering is gelegen, moet rekening worden gehouden met een soortgelijke beleidsregel voor waterkeringen.

Algemene regels:

Voor het plaatsen van bruggen over oppervlaktewaterlichamen categorie [X] geldt algemene regel. [verwijzen naar desbetreffende algemene regel]

Doel van de beleidsregel

Het doel van deze beleidsregel is het beschermen van de functie van oppervlaktewaterlichamen als onderdeel van het watersysteem. Bij het plaatsen van een emissiescherm is het in dat kader van belang dat de stabiliteit van de oever niet wordt aangetast en dat doelmatig onderhoud van het betreffende oppervlaktewaterlichaam niet wordt belemmerd.

Motivering van de beleidsregel

Stabiliteit

Als beplanting te dicht op de insteek van een oppervlaktewaterlichaam wordt geplaatst, kan dat een negatief effect hebben op de stabiliteit van de oever/talud. Daarom worden dan ook eisen gesteld aan de minimale afstand van het emissiescherm ten opzichte van de insteek van het betreffende oppervlaktewaterlichaam.

Onderhoud

Oppervlaktewaterlichamen categorie [X] hebben aan beide kanten een beschermingszone van [4,00] meter, gemeten vanuit de insteek. Die beschermingszone is nodig om doelmatig onderhoud met groot materieel te kunnen uitvoeren. Het plaatsen van een emissiescherm binnen de beschermingszone zou het doelmatig onderhoud kunnen belemmeren. Emissieschermen zijn dan ook alleen toegestaan als kan worden voldaan aan de hieronder genoemde toetsingscriteria.

Toetsingscriteria

Algemeen

1. Alle kosten komen ten laste van de aanvrager, zoals vastlegging van afspraken, extra onderhoudskosten en kosten van derden.

Stabiliteit en oeverbescherming

2. De open ruimte tussen het emissiescherm en de door het waterschap aangegeven insteek van het oppervlaktewaterlichaam categorie [X] moet altijd minstens [1,50] meter zijn.
3. De strook tussen het emissiescherm en de insteek van het oppervlaktewaterlichaam moet door de vergunninghouder worden onderhouden. Eventueel overhangende takken en dergelijke moeten worden verwijderd en opgeruimd.

Onderhoud

4. Als een emissiescherm langs een oppervlaktewaterlichaam categorie [X] wordt geplaatst, kan een watervergunning alleen worden verleend als:
 - aan die overzijde een goed toegankelijk openbaar eigendom aanwezig is, óf
 - aan die overzijde een obstakelvrije beschermingszone voor onderhoud ligt die in eigendom bij het waterschap is, óf
 - wanneer er aan die zijde een overeenkomst gesloten is tussen de aanvrager om watervergunning en de eigenaar of pachter van het overliggende perceel.
5. Als een overeenkomst gesloten moet worden, moet de overliggende pachter of eigenaar²:
 - met het eenzijdig onderhoud van het water vanaf zijn perceel instemmen;
 - toegang verlenen voor het uitvoeren van eventueel grootschalig onderhoud vanaf zijn perceel en altijd toegang verlenen tot zijn perceel aan materieel en personen die in opdracht van het waterschap werken;
 - de algehele ontvangstplicht van zowel maaisel alsook bagger en dergelijke afkomstig van het regulier onderhoud van het oppervlaktewaterlichaam te aanvaarden.

[Een en ander wordt vastgelegd in de "modelovereenkomst emissieschermen".]
6. Op aanwijzing van het bestuur moet de hoogte van het emissiescherm worden teruggesnoeid voor het uitvoeren van groot onderhoud. Afhankelijk van de wens van de vergunninghouder, kan dit op twee verschillende hoogtes:
 - het emissiescherm wordt teruggesnoeid naar een hoogte van [1,50] meter. Er moet altijd een beschermingszone van [4,00] meter achter het emissiescherm vrij blijven van obstakels, zodat met een kraan achter het emissiescherm kan worden gereden;
 - het emissiescherm wordt teruggesnoeid naar een hoogte van [0,25] meter, zodat met een kraan over het emissiescherm kan worden gereden zonder deze te beschadigen. De obstakelvrije beschermingszone van [4,00] meter wordt dan gemeten vanaf de insteek van het oppervlaktewaterlichaam.
7. Bij de aanvraag moet de aanvrager verklaren aan welke mogelijkheid hij de voorkeur geeft.

² indien verpacht de pachter, anders de eigenaar

Beleidsregels grondwater

17. Beleidsregel grondwateronttrekkingen en infiltraties

Kader	
Keur	Op grond van artikel 3.6 van de keur is het verboden zonder watervergunning van het bestuur grondwater te onttrekken of water in de bodem te infiltreren.
Begripsbepalingen	
Bodemdaling	Optelling van inklinking, krimp en oxidatie van de bovenste grondlagen en het samendrukken en deformereren van de diepere grondlagen.
Bodemlozing	Het definitief in de bodem brengen of doen brengen van vloeistoffen.
Bodemenergiesystemen	Warmtepompsystemen en systemen waarbij door middel van het onttrekken en infiltreren van grondwater, als bedoeld in de Waterwet, energie in de bodem wordt opgeslagen.
Freatisch grondwater	Het eerste grondwater dat men aantreft als men gaat graven. Dit grondwater staat rechtstreeks in verbinding met atmosferische luchtdruk.
Hemelwater	Verzamelnaam voor neerslag, zoals regen, sneeuw en hagel.
Infiltratie	In de bodem brengen van water, ter aanvulling van het grondwater, in samenhang met het onttrekken van grondwater.
Kwel	Opwaarts gerichte grondwaterstroming.
Onttrekken	Indirect of direct mechanisch (met een pomp) water en of stoffen uit de bodem halen.
Onttrekkingsinrichting	Inrichting of werk, bestemd voor het onttrekken van grondwater. Inrichtingen en/of infiltratiewerken die vanwege één opdrachtgever en/of één project plaatsvinden en die een samenhangend geheel vormen, gelden als één inrichting. In één of meer van de volgende gevallen is geen sprake van een samenhangend geheel indien: a. de invloedsgebieden van onttrekkingen en/of infiltraties elkaar niet overlappen; b. bij onttrekkingen een periode van zes maanden of langer ligt tussen de beëindiging van een onttrekking en het begin van de volgende onttrekking; c. is aangetoond dat voorafgaand aan een opvolgende onttrekking de grondwaterstand en de stijghoogte in de diepere watervoerende pakketten zich hebben hersteld tot het natuurlijk niveau.
Ontwatering	De afvoer van water uit percelen over en door de grond en eventueel door drainbuizen en greppels naar een stelsel van grotere waterlopen. De afvoer van water vindt plaats onder vrij verval.
Opbarsten	Bezwijken van de grond, door het ontbreken van vertikaal

Retourneren van onttrokken grondwater Standstill beginsel	evenwicht in de grond, onder invloed van wateroverdrukken In hetzelfde watervoerende pakket weer terugbrengen van water in de bodem waaraan geen stoffen zijn toegevoegd. Dit principe houdt in dat als gevolg van een ingreep in de ondergrond de kwantiteit en de kwaliteit van het grondwater niet mag verslechteren.
Strategische voorraad zoet grondwater	De strategische zoete grondwatervoorraad is zoet grondwater dat moet worden behouden om ook in de toekomst verschillende functies, zoals ten behoeve van de drinkwaterwinning, te kunnen vervullen. De zoete grondwaterlichamen uit het KRW proces worden als strategische zoete grondwatervoorraad beschouwd. Dit is het zoete grondwater dat zich in de watervoerende pakketten onder de deklaag bevindt in de gebieden met overwegend zoet grondwater. Het volgende zoete grondwater is dus niet een strategische voorraad: - Het zoete grondwater in de deklaag, aangezien dit lokale, kleinschalige grondwatersystemen betreft en de zoetwatervoorraad hierin relatief klein is; - De lokale zoete grondwaterlenzen in de gebieden met overwegend brak/zout grondwater, aangezien deze relatief klein zijn.
Verdroging	Een gebied wordt als verdroogd aangemerkt als een natuurfunctie is toegekend en de grondwaterstand in het gebied onvoldoende hoog is of als er water van onvoldoende kwaliteit moet worden aangevoerd om een te lage grondwaterstand te compenseren.
Verziltig	Toename van het zoutgehalte in het grondwater of het oppervlaktewater door natuurlijke of kunstmatige oorzaken.
Watersysteem	Samenhangend geheel van een of meer oppervlakte- en grondwaterlichamen, met bijbehorende bergingsgebieden, waterkeringen of ondersteunende kunstwerken (<i>definitie Waterwet</i>)
Watervoerend pakket	Een bodemlaag die water doorvoert en die aan boven- en onderzijde begrensd wordt door een ondoorlatende laag of door oppervlaktewater.
Zetting	Daling van het grondoppervlak (maaiveldhoogte) veroorzaakt door een daling van de grondwaterstand.
Toepassingsgebied	
Deze beleidsregel is van toepassing op alle grondwateronttrekkingen, -retourneringen en infiltraties waarvoor het waterschap bevoegd gezag is binnen zijn beheergebied.	
Het waterschap is bevoegd gezag voor het onttrekken, retourneren en infiltreren van grondwater. Uitzondering vormt een drietal categorieën waar de provincie bevoegd gezag voor is. Dit zijn industriële onttrekkingen groter dan 150.000 m ³ /jaar, drinkwaterwinning, bodemenergie systemen.	
Raakvlakken met andere wet- en regelgeving	
<i>Relatie met Wetgeving</i>	
<ul style="list-style-type: none"> - Waterwet: Voor vergunningen voor het onttrekken en infiltreren van water zijn voornamelijk procedurele bepalingen opgenomen. - Waterbesluit: Geeft bepalingen over het melden en meten van grondwater, en algemene bepalingen omtrent de watervergunning. - Waterregeling: Geeft indieningsvereisten voor meldingen en vergunningaanvragen. - Deze activiteit kan m.e.r (beoordelings-)plichtig zijn op grond van Besluit m.e.r. Categorie C15.1 en D15.2. - Er kan een relatie zijn met bijvoorbeeld Wet bodembescherming (bijv. bodemsanering), Wet milieubeheer/Wabo en daaronder hangende Amvb's (bijv. lozen van bronneringswater op 	

riolering).

- Op deze activiteit kan de Crisis- en herstelwet van toepassing zijn.
- Op deze activiteit het Tracéwet van toepassing zijn.
- Veelal zal voor het onttrekken een provinciale grondwaterheffing (artikel 7.7 Waterwet) moeten worden betaald.

Relatie met andere algemene regels en/of beleidsregels

- [Landelijk beleid] Grondwaterrichtlijn van de Europese Kaderrichtlijn Water.
- [Provinciaal beleid] provinciale waterplannen en grondwaterplannen.
- [Bovenliggend en aanvullend waterschapsbeleid] waterverordening.
-

In de Algemene Regels behorend bij de Keur is voor een aantal typen onttrekkingen een vrijstelling van de vergunningplicht op genomen. In de algemene regels zijn de criteria genoemd waaronder een onttrekking op basis van een melding kan worden uitgevoerd. Voor het uitvoeren van een meldingsplichtige onttrekking gelden voorschriften.

- Algemene regel onttrekken grondwater bij bouwputbemaling, proefbronnering of grondsanerung
- Algemene regel onttrekken grondwater voor het saneren van een grondwaterverontreiniging
- Algemene regel onttrekken grondwater voor agrarische doeleinden (beregening, bevloeiing en veedrenking)
- Algemene regel onttrekken grondwater voor een brandblusvoorziening
- Algemene regel onttrekken grondwater voor overige doeleinden
- Algemene regel infiltreren van hemelwater

Normen en richtlijnen

Om voor de adviseurs, opdrachtgever en uitvoerder uniformiteit in het toetsingskader aan te brengen, sluit het [waterschap/hoogheemraadschap] aan bij de Beoordelingsrichtlijn SIKB 12000 Tijdelijke grondwaterbemaling, Besluitvorming uitvoeringsmethode Tijdelijke grondwaterbemalingen (BUM TM).

Doel van de beleidsregel

Doel van beleid

De beleidsregel geeft aan hoe het waterschap omgaat met zijn vergunningverlenende bevoegdheid. Dit heeft twee doeleinden:

- Preventieve werking: initiatiefnemers kunnen bij het ontwerp al rekening houden met de eisen van het waterschap.
- Uniforme en heldere afweging: om de afweging voor de vergunning transparant voor de initiatiefnemer en andere belanghebbenden te laten verlopen.

Doel van grondwaterbeleid

Het doel van het grondwaterbeleid is om zo effectief en efficiënt mogelijk met grondwater om te gaan en het voorkomen van negatieve effecten door grondwateronttrekkingen en infiltraties.

De pijlers zijn het borgen van duurzaam en doelmatige gebruik van grondwater, het in beeld (laten) brengen van effecten en het voorkomen van negatieve gevolgen. Daarbij zullen de onttrekking/infiltratie en de gevolgen daarvan worden beschouwd vanuit het integrale watersysteem inclusief de beleidsdoelen zoals de KRW3-doelstellingen, verdrogingbestrijding, beheer strategische zoetwaterreserves en tegengaan van bodemdaling.

Motivering van de beleidsregel

Algemeen

Op grond van de keur is een verbod voor het onttrekken van grondwater en het infiltreren van water in de bodem, omdat dit in beginsel niet wenselijk is voor het in stand houden van het grondwatersysteem. Gezien de maatschappelijke wensen en belangen kan hier onder voorwaarden van worden afgeweken.

Grondwater wordt voor veel doeleinden onttrokken en gebruikt, bijvoorbeeld voor de toepassing als productiewater, beregenen, veedrenking of als bluswatervoorzieningen. Tevens wordt grondwater onttrokken om permanent of tijdelijk de grondwaterstand te verlagen, bijvoorbeeld bij werkzaamheden waar in den droge gewerkt moet worden of voor de ontwatering van percelen. Bij saneringen wordt grondwater onttrokken om de verontreiniging te verwijderen.

Naast het onttrekken speelt ook het in de bodem brengen van water een rol bij het grondwaterbeheer. Ook hier zijn verschillende redenen voor, zoals het aanvullen van het grondwater en/ of het tijdelijk bergen van hemelwater in de bodem of het beïnvloeden van de stijghoogte om schade te voorkomen. Deze beleidsregels gelden voor onttrekkingen waarbij mechanisch (met een pomp) direct of indirect (middels een pompput) grondwater wordt onttrokken en waarvoor volgens de Keur een vergunning van het waterschap nodig is.

Deze beleidsregels gelden niet voor grondwateronttrekkingen zonder toepassing van een pomp en bemaling. Dit speelt bijvoorbeeld bij drainage waar bij het water onder vrij verval afstroomt naar oppervlaktewater.

Gebiedspecifiek

Het beleid en de bijbehorende algemene regels zijn gebiedsgericht. Dit betekent dat rekening wordt gehouden met de gevoeligheid van het gebied ten aanzien van veranderingen in het grondwater en het risico van schade als gevolg hiervan. Enkele criteria zijn zettingsgevoeligheid van gebied en objecten, grondwater afhankelijke natuur, zoetwatervoorraden etc.

De gebieden zijn ingedeeld in [aantal] klassen. Een volledige beschrijving van de totstandkoming van deze gebieden is beschreven in [document/bijlage].

@dit is een voorbeeld en dient zelf ingevuld te worden.

Gebied A: provinciale milieuverordening gebieden voor grondwater en zeer zettingsgevoelige gebieden en/of grondwaterproblematiek.

Gebied B: zettingsgevoelige gebieden en grondwater afhankelijke natuur.

Gebied C: grote kans op archeologie en verontreinigingen.

Gebied D: kleine kans op schade .

Het is ook mogelijk om een bepaalde bodemlaag als gebied aan te wijzen, bijvoorbeeld het eerste watervoerende pakket als gebied C.

In gebied A zijn alle grondwateronttrekkingen en infiltraties vergunningplichtig.

Voor gebieden B, C en D zijn voor een aantal categorieën onttrekkingen en infiltraties onder voorwaarden algemene regels opgesteld.

Om negatieve effecten van grondwateronttrekkingen op de bodem- en het grondwatersysteem, op grondgebruikfuncties of op andere onttrekkingen en ingrepen in de ondergrond te voorkomen worden er voorwaarden gesteld aan grondwateronttrekkingen die vergunningplichtig zijn het kader van de keur. Deze toetsingscriteria worden hieronder aangegeven en toegelicht.

Voorkomen van negatieve effecten

- Als er negatieve effecten van een ingreep in de bodem of het grondwater te verwachten zijn, dienen deze effecten voorkomen te worden.
- Wanneer het voorkomen van negatieve effecten redelijkerwijs niet mogelijk is, moeten mitigerende maatregelen worden genomen.
- Wanneer voorkomen en mitigerende maatregelen redelijkerwijs niet mogelijk zijn, moeten compenserende maatregelen worden genomen.

Toelichting:

Het beleid is er op gericht dat negatieve effecten worden voorkomen. Door het onttrekken ontstaat er altijd invloed op de omgeving. Wat precies onder negatieve effecten wordt verstaan is afhankelijk van de lokale situatie, de grondgebruikfunctie en de toepassing; het waterschap maakt hiervoor een afweging. Een effect van een ingreep hoeft niet altijd negatief te zijn: het zoeter worden van brak grondwater of oppervlaktewater door een grondwateronttrekking kan positieve effecten

hebben op bijvoorbeeld natuurontwikkeling of de landbouw. Een voorbeeld van het voorkomen van effecten is het verminderen van de hoeveelheid onttrokken grondwater door toepassing van damwanden.

Door mitigerende maatregelen te nemen in uitzonderingsgevallen waarbij het voorkomen van effecten aantoonbaar niet haalbaar of betaalbaar is, gaat het waterschap na of en hoe het compenseren van de negatieve effecten wordt toegestaan. Een voorbeeld van een mitigerende maatregel is het retourneren van grondwater.

Compenserende maatregelen moeten worden getroffen voor negatieve effecten die niet voorkomen kunnen worden en waarvoor geen redelijke mitigerende maatregelen kunnen worden ingezet. Een voorbeeld van een compenserende maatregel is de herplant van door droogte afgestorven bomen.

Cumulatieve effecten van onttrekkingen

- De effecten van de onttrekking of infiltratie worden in samenhang met reeds aanwezige onttrekkingen en infiltraties beschouwd.

Toelichting:

Invloedsgebieden van verschillende grondwateronttrekkingen of infiltraties kunnen elkaar overlappen. Een nieuwe grondwateronttrekking of infiltratie kan in samenhang met bestaande grondwateronttrekkingen of infiltraties leiden tot ontoelaatbare cumulatieve effecten. Hiervoor geldt dat een nieuwe grondwateronttrekking of infiltratie zodanig wordt aangepast dat de cumulatieve effecten toelaatbaar zijn.

Invloedsgebied

- De effecten van de onttrekking of infiltratie worden beschouwd tot aan de 5 cm verlagingslijn.

Toelichting:

Door het onttrekken en infiltreren van grondwater wijzigt de natuurlijke grondwaterstand en of stijghoogte in het watervoerende pakket en de grondwaterstroming zowel horizontaal als vertikaal. Door het onttrekken ontstaat een gebied waar binnen de onttrekkingen invloed heeft op de grondwaterstand en of stijghoogte. Uitgegaan wordt van een gebied dat wordt begrensd door de 5 cm verlagingslijn. In uitzonderingsgevallen kan hiervoor een andere waarde worden gehanteerd.

Stopzetten of verminderen grondwateronttrekkingen

- Bij langdurige onttrekkingen moeten de gevolgen van het stopzetten of verminderen van de onttrekking of infiltratie worden beschouwd.

Toelichting:

Het stopzetten of verminderen van grote grondwateronttrekkingen kan (grote) gevolgen hebben voor de grondwaterstanden en het grondwaterstromingspatroon in de omgeving. Hierdoor kunnen negatieve effecten optreden als grondwateroverlast, zakkingen of rijzingen van maaiveld, zettingsschade, afname van de stabiliteit van waterkeringen en veranderingen in de oppervlaktewaterkwaliteit.

Met name als de onttrekking al lange tijd aanwezig is kunnen derden zich hebben aangepast aan de gewijzigde grondwatersituatie, waardoor vermindering of stopzetting van de onttrekking ongewenste effecten kan hebben. [Reeds lopende vergunningen, waarbij geen rekening hiermee is gehouden, worden hierop aangepast.]

Kwel of inzijing

- Een onttrekking en of infiltratie mag niet tot negatieve effecten leiden op de kwaliteit van het grondwater.
- Een onttrekking of infiltratie mag geen negatieve effecten hebben op de grond- en oppervlaktewaterhuishouding.

Toelichting:

Door een verandering in de grondwaterstroming verandert de mate van uitwisseling van het water

uit het watervoerende pakket en het freatisch grondwater. Hierdoor kan de kwaliteit van het grondwater beïnvloed worden. Daarnaast kan de grondwaterstand en/of stijghoogte veranderen, wat ook gevolgen kan hebben voor de peilregulering van het oppervlaktewater. Daarnaast kan de drooglegging veranderen, waardoor de geschiktheid voor het g kan verminderen.

Verzilting

- Een onttrekking of infiltratie mag niet leiden tot het permanent verhogen van het chloride-gehalte van grondwater.

Toelichting:

Door verzilting neemt de hoeveelheid zoet grondwater af en kan onder andere de beschikbaarheid als grondstof in gevaar komen en kunnen negatieve effecten optreden op grondgebruikfuncties nu en in de toekomst.

Strategische zoet grondwatervoorraad

- [Vul hier eventuele compensatie-eis in].
- De onttrekking leidt niet tot uitputting van de beschikbare zoet grondwatervoorraad.

Toelichting:

De provincie heeft grondwaterbeleid opgesteld dat is gericht op het behouden van de strategische zoet grondwatervoorraad. Het beleid is gericht op het tegengaan van verzilting door menselijke ingrepen in het bodem- en grondwatersysteem. [Er geldt daarom een compensatie-eis. Dat betreft een verplichting dat bij het onttrekken van strategisch zoet grondwater de hoeveelheid zoet grondwater 100% aangevuld of geretourneerd dient te worden.]

Doelmatigheid

- De onttrekking wordt zoveel mogelijk beperkt.
- Indien grondwater van goede kwaliteit gebruikt wordt voor laag- of middelwaardige toepassingen, wordt dit zoveel mogelijk teruggebracht in de bodem. Daarbij geldt dat de retourbemaling doelmatig moet zijn, dat wil zeggen dat de retourbemaling de negatieve effecten van de onttrekking tegen gaat en daarnaast geen andere negatieve effecten veroorzaakt.

Toelichting:

Het gebruik van grondwater en het onttrekken ervan moet beperkt worden. Voor laag- en middelwaardige toepassingen geldt dat nadat de onttrekking al zoveel mogelijk is beperkt het grondwater geretourneerd wordt. Bij de beoordeling in hoeverre de onttrekking beperkt of retour gebracht moet worden zal het waterschap een integrale afweging maken.

Opbarsten van de bodem

- Een onttrekking of infiltratie mag niet leiden tot opbarsten van de bodem.

Toelichting:

Opbarsten van de bodem kan ongewenste waterstromen veroorzaken en tot een onbeheersbare situatie leiden zoals permanente toename van kwel en/of inzijging en kortsluiting tussen watervoerende pakketten. Zowel het maaiveld, de bodem van de bouwput en de wateren in de directe omgeving kunnen opbarsten. Het bepalen van het risico van opbarsten van de bodem gebeurt aan de hand van de NEN-6740.

Archeologie

- Een onttrekking of infiltratie mag het archeologisch erfgoed niet verstoren.

Toelichting:

Een van de belangrijkste voorwaarden voor het behoud van archeologisch erfgoed is de afwezigheid van de zuurstof ofwel de aanwezigheid van grondwater. Verandering van grondwaterstand en – kwaliteit kan het behoud van archeologisch erfgoed beïnvloeden. Het belangrijkste uitgangspunt is

om archeologische waarden in de ondergrond (ter plekke) te behouden, omdat de bodem nu eenmaal de beste conserveringsomgeving is. Dit wordt behoud in situ genoemd.

Het uitgangspunt is dat ter plaatse van archeologische organische objecten de grondwaterstand niet mag dalen tot onder de gemiddelde laagste grondwaterstand (GLG). Indien de grondwaterstand verder wordt verlaagd dan de GLG is nadere informatie van een archeologische deskundige nodig. In de Wet op de archeologische monumentenzorg is een belangrijk principe opgenomen: 'de verstoorder betaalt'. Dit betekent dat de initiatiefnemer van een project dat mogelijk schade toebrengt aan het bodemarchief (verstoort), verplicht is het archeologisch onderzoek te laten uitvoeren om behoud van het bodemarchief te kunnen waarborgen.

Voor activiteiten die een beschermd archeologisch monument kunnen aantasten, moet een vergunning worden aangevraagd bij het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. In de watervergunning worden in dat geval geen nadere eisen opgenomen.

Natuur, landbouw en openbaar groen

- Bij het beoordelen van de effecten op natuur, landbouw en openbaar groen wordt ook? getoetst op effecten die buiten het eigen terrein optreden.

Toelichting:

Indien schade aan derden mogelijk is, wordt aangegeven welke maatregelen zullen worden genomen om schade te voorkomen. Schade op het eigen perceel is ter beoordeling van de initiatiefnemer.

- De watervergunning houdt rekening met natuurdoelen wanneer geen andere specifieke regelgeving van toepassing is.

Toelichting:

Grondwaterbeheer kan van invloed zijn op de natuur. De grootste bedreiging voor de grondwaterafhankelijke natuurgebieden is verdroging. Andere oorzaken voor problemen in grondwaterafhankelijke natuurgebieden zijn de afname van de grondwateraanvulling in het infiltratiegebied, aanvoer van systeemvreemd water en de vervuiling van het grondwater door overbemesting.

Naast een watervergunning kan een vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 (Nbw 1998) vereist zijn. Hierbij is de gebiedsbescherming relevant. Grondwaterlichamen kunnen deel uitmaken van Natura 2000-gebieden of beschermde natuurmonumenten die zijn aangewezen op grond van de Nbw 1998. Wanneer een grondwaterlichaam geen deel uitmaakt van een beschermd gebied is het nog mogelijk dat een handeling in het grondwatersysteem invloed heeft op een aangewezen natuurgebied dat in de nabije omgeving ligt (externe werking). Ook dan is het beschermingsregime van de Nbw 1998 van toepassing. In deze gevallen is een vergunning op grond van de Nbw 1998 vereist. De Nbw vergunning is dan leidend ten opzichte van de Waterwet vergunning voor wat betreft de toelaatbaarheid voor de natuur en de maatregelen.

Los van de aanwijzing van beschermde natuurgebieden, kan aan grondwaterlichamen de functie natuur worden gegeven in het regionale waterplan (vanuit de waterwetgeving). De toekenning van de functie natuur aan een grondwaterlichaam werkt dan door in de verlening van watervergunningen voor grondwateronttrekkingen. Afwegingen ten aanzien van natuur worden dan niet in specifiekere vergunningen geregeld en moeten daarom in de watervergunning worden opgenomen.

- Het uitgangspunt is dat de freatische grondwaterstand in natuurgebieden niet mag dalen.

Toelichting:

Zo lang geen verandering van de freatische grondwaterstand optreedt, mag er van uit worden gegaan dat geen schade optreedt aan de natuur. Wanneer wel een daling of stijging als gevolg van de onttrekking of infiltratie optreedt, moet een afweging worden gemaakt ten aanzien van de

gevoeligheid van de aanwezige soorten, de schade die daadwerkelijk optreedt, het beïnvloedde areaal ten opzichte van het totaal, de mate waarin herstel kan optreden en de gevoeligheid in het betreffende seizoen.

- Voor landbouw is het uitgangspunt dat geen opbrengstderving mag optreden.

Toelichting:

Opbrengstderving kan optreden door freatische grondwaterstandsveranderingen en veranderingen in de kwaliteit van het grondwater. Binnen het freatische beïnvloedingsgebied moet dit dus bepaald worden. Grondwaterstandsveranderingen kunnen zowel een negatief als een positief effect hebben. Zeer kleine effecten (in de orde grootte van enkele procenten opbrengstverlies) vallen binnen de natuurlijke variatie binnen de agrarische bedrijfsvoering en hoeven dus geen reden te zijn voor aanvullende maatregelen.

- Voor openbaar groen is het uitgangspunt dat grondwatergevoelige soorten niet negatief mogen worden beïnvloed.

Toelichting:

Een negatieve invloed is bijvoorbeeld droogteschade of het beperkt worden in de groei. Mitigerende maatregelen ter voorkoming van schade zijn relatief makkelijk in te zetten. Zo is beregening mogelijk als de grondwaterstand daalt tot onder GLG, of kan openbaar groen in geval van sterfte herplant worden. Openbaar groen kan als monumentaal groen zijn aangemerkt en daarom extra bescherming genieten. Herplanten is dan natuurlijk geen optie.

Bebouwing, infrastructuur en objecten

- Zetting als gevolg van grondwateronttrekkingen mag geen schade veroorzaken

Toelichting:

Verlaging van de freatische grondwaterstand en de stijghoogten kan zetting van grondlagen tot gevolg hebben, waardoor mogelijk enige zakking van het maaiveld en zettingsgevoelige objecten optreedt. Dit is voornamelijk het geval indien de freatische grondwaterstand en stijghoogte gedurende langere tijd worden verlaagd beneden de in het verleden opgetreden laagste waarden. Schade aan bebouwing, leidingen en infrastructuur kan met name ontstaan als gevolg van zettingsverschillen.

Bij het beoordelen wordt de schade aan objecten beoordeeld conform het principe van de NEN-6740, echter lokaal kan hiervan moeten worden afgeweken. Zettingsgevoelige objecten die al eerder aan zettingen onderhevig waren, kunnen bijvoorbeeld veel minder extra zetting ondergaan voordat schade optreedt, dan dat op grond van een berekening aan de NEN norm verwacht kan worden.

Bij zettingsgevoelige bebouwing, infrastructuur en objecten kan bijvoorbeeld aan op staal gefundeerde gebouwen, kabels en leidingen of wegen en waterkeringen gedacht worden.

- Grondwaterpeilverlaging mag niet het droogvallen van houten palen veroorzaken.

Toelichting:

Oudere bebouwing kan op houten palen zijn gefundeerd. Deze palen mogen in principe niet aan zuurstof worden blootgesteld, omdat dan aantasting van het hout kan optreden. Blootstelling aan zuurstof treedt op wanneer de grondwaterstand lager wordt dan de paalkoppen. Wanneer de grondwaterstand ten gevolge van onttrekkingen lager wordt dan de paalkoppen moeten in de vergunning de aspecten duur van de droogstand (ook cumulatief met eerdere verlagingen), gevoeligheid van de fundering (houtsoort) en reeds eerder opgetreden schade aan de fundering overwogen worden.

- Negatieve kleef mag geen schade veroorzaken.

Toelichting:

Door stijghoogtewijzigingen kan ter plaatse van paalfunderingen een vermindering in kleef

optreden. Wanneer de werking van de palen voornamelijk op kleef is gebaseerd kan dit schade veroorzaken. Het betreft dan vaak houten palen, trekpalen en betonnen paalfunderingen.

Andere grondwateronttrekkingen

- De grondwateronttrekking of infiltratie mag geen ontoelaatbare invloed hebben op andere grondwateronttrekkingen.

Toelichting:

Of de invloed van een nieuwe onttrekking ontoelaatbaar is hangt af van het belang van de beïnvloede bestaande onttrekkingen. Gaat het om secundaire systemen, zoals ondergrondse gietwateropslag, bodemenergiesystemen of sommige brandputten, dan moet het rendementsverlies van de installaties bij de afweging worden betrokken. Bij compenserende maatregelen die in de vergunning kunnen worden opgenomen kan ook een financiële regeling tussen de nieuwe en de bestaande partij horen.

In het geval dat de overige onttrekkingen een primaire functie voor de bestaande onttrekkers heeft, zoals brandputten waar geen andere watervoorziening van voldoende capaciteit voorhanden is, industriële onttrekkingen of saneringen is de toelaatbaarheid eerder een probleem en zal een maatregel in de vergunning eerder een beperking van het effect van de nieuwe onttrekking inhouden.

Uitgangspunt is dat bestaande onttrekkingen worden beschermd, en dat eventuele maatregelen door de nieuwe aanvrager worden genomen.

Verontreinigingen

- Bij onttrekking en infiltratie moet rekening worden gehouden met het verplaatsen van bodemverontreinigingen.

Toelichting:

Door het onttrekken van grondwater of infiltreren van water kan de grondwaterstroming veranderen waardoor mobiele verontreinigingen kunnen verplaatsen. Het verplaatsen van verontreinigingen valt onder de definitie saneren in de Wet bodembescherming (Wbb). In de Wbb zijn voorwaarden gesteld aan het saneren.

Wanneer sprake is van een ernstige verontreiniging én de verplaatsing van verontreinigd grondwater bedraagt meer dan 1000 m³, is een melding op grond van de Wet bodembescherming (Wbb) noodzakelijk. Het waterschap informeert de aanvrager en het Wbb bevoegd gezag hierover. Bij een meldingsplichtige verplaatsing van verontreinigd grondwater moet het Wbb bevoegd gezag beslissen over de ernst en spoed. Als het een geval van ernstige verontreiniging betreft, moet degene die grondwater gaat onttrekken een saneringsplan indienen. Dit saneringsplan zal zich met name richten op de wijze waarop verspreiding van de verontreiniging wordt voorkomen.

De aanvrager zal voorafgaand aan de bemaling moeten uitzoeken hoe veel verontreinigd grondwater verplaatst wordt. Het waterschap is geen Wbb bevoegd gezag en beslist dus niet of maatregelen noodzakelijk zijn. Wanneer het Wbb bevoegd gezag dit noodzakelijk acht, kunnen er echter maatregelen nodig zijn die andere of grotere effecten hebben dan de bemaling zelf, bijvoorbeeld spiegelbronnen of retourinfiltratie. De watervergunning is in dit geval voor wat betreft welke maatregelen genomen moeten worden, volgend aan de Wbb beschikking. De toelaatbaarheid van de effecten van die maatregelen moeten echter wel overwogen worden.

Wanneer de aanvrager aangeeft dat minder dan 1000 m³ verplaatst wordt, kan in de vergunning worden opgenomen dat er monitoring op de verplaatsing plaats moet vinden. Dit betreft dan monitoring op de kwaliteit van het grondwater. Als blijkt dat de verplaatsing meer is dan in de aanvraag aangegeven, kan dit aan het Wbb bevoegd gezag worden doorgegeven. Het al dan niet toepassen van een dergelijke monitoring is afhankelijk van het beleid van het waterschap op dit punt.

Berekening

- Het onttrekken van grondwater voor berekening gebeurt op basis van de volgende?
Voorkeursvolgorde:

Toelichting:

Bij berekening moet bij voorkeur gebruik worden gemaakt van oppervlaktewater. Als er niet voldoende oppervlaktewater, zowel kwantitatief als kwalitatief, aanwezig is of als ten gevolge van langdurige droogte het onttrekken van oppervlaktewater niet is toegestaan kan onttrekking van grondwater worden toegestaan. Er wordt gestreefd naar beperking van de hoeveelheid te onttrekken grondwater op basis van een voorkeursvolgorde. Dit betekent dat er zoveel mogelijk alternatieven voor grondwater worden ingezet als deze beschikbaar zijn. Voor berekening of bevoeiing geldt de voorkeursvolgorde: oppervlaktewater, eerste watervoerende pakket, en (alleen in uiterste gevallen) tweede watervoerende pakket. Bij glastuinbouw heeft - naast gebruik van oppervlaktewater - gebruik van opgeslagen hemelwater de voorkeur boven grondwater. Het infiltreren van hemelwater mag de grondwaterkwaliteit niet negatief beïnvloeden.

Brandblusvoorzieningen

- Het onttrekken van grondwater ten behoeve van brandblusvoorzieningen wordt alleen toegestaan als geen andere bron van bluswater aanwezig is.
- Onttrekkingen van grondwater ten behoeve van brandblusvoorzieningen worden alleen getoetst aan schade aan gebouwen, infrastructuur en objecten.

Toelichting:

Grondwateronttrekkingen voor brandblusvoorzieningen komen veelal voor in gebieden waar onvoldoende oppervlaktewater dan wel leidingwater voorhanden is. Het onttrekken van grondwater voor bijvoorbeeld het blussen van branden kan dan de enig mogelijke oplossing zijn. Hier is uiteraard een groot maatschappelijk belang bij. Bovendien zal de grondwateronttrekking vrijwel nooit (alleen in noodsituaties en bij testen) worden ingezet. Schade aan bijvoorbeeld natuur of landbouw of het aantrekken van verontreinigingen zal daarom slechts marginaal optreden.

Infiltraties

Voor het infiltreren van water in de bodem zijn eisen gesteld in de Waterwet, Waterbesluit en de waterregeling ten aanzien van de normering en meting van de kwaliteit van het water.

Permanente drooglegging

- Permanente onttrekkingen van grondwater voor het droog houden van civieltechnische en bouwkundige werken zijn niet toegestaan.

Toelichting:

Dit betreffen permanente onttrekkingen voor het droog houden van verdiept aangelegde civieltechnische en bouwkundige werken waarvan de bodem niet waterdicht is gemaakt (gebouwd volgens het 'polderprincipe'). Daardoor moet met een permanente bronbemaling grondwater worden onttrokken om het grondwaterpeil continu lager te houden ten opzichte van het grondwaterpeil in de omgeving.

De grondwaterstand- en stroming wordt door deze permanente onttrekkingen onnodig beïnvloed en bovendien wordt de riolering, rioolwaterzuiveringsinstallatie of het oppervlaktewater onnodig belast. Deze onttrekkingen zijn te voorkomen door aanpassingen in het ontwerp. Vergunningen voor dit doel worden in beginsel niet meer verleend voor nieuwe stedelijke ontwikkelingen. Dit betekent dat ondergrondse constructies volledig waterdicht moeten zijn.

Een permanente bemaling ten behoeve van drooglegging wordt ongeacht de grootte van de onttrekking, niet toegestaan. Voor bestaande werken kan een permanente onttrekking worden overwogen als wordt voldaan aan de volgende voorwaarden:

- er zijn geen aanvaardbare alternatieven voorhanden;

- de aanvrager toont aan dat hiermee een maatschappelijk belang gemoeid is.

Rapportage om de aanvraag te onderbouwen

In artikel 6.19 van de Waterregeling is onder andere bepaald dat de aanvrager van een vergunning moet beschrijven wat de aard en de omvang van de gevolgen van de handeling (hier: grondwateronttrekking en/of infiltratie) zijn, voor zover die gevolgen relevant zijn voor de beoordeling van de aanvraag.

De aard en het detailniveau van de gevolgen die in beeld moeten worden gebracht, zullen verschillen per onttrekking. De volgende aspecten kunnen bijvoorbeeld een rol spelen:

- verlaging/verhoging grondwaterstanden en/of stijghoogten in het watervoerend pakket;
- invloed op gewenste grondwater- en oppervlaktewater regime (GGOR);
- invloedssfeer van de onttrekking waarbij de verlaging op de kaart in de regel door middel van contouren per 5 cm verlaging wordt aangegeven;
- verlaging van grondwaterstanden bij gevoelige objecten (bebouwing, waterkeringen, infrastructuur en kunstwerken, bomen, natuur, landbouw, zettinggevoelige gronden). Waar relevant en mogelijk ook de verlaging ten opzichte van historische fluctuaties in beeld brengen;
- berekening van zetting, klink of negatieve kleeft alsmede, indien relevant, gevolgen voor fundering;
- gevolgen van zetting en grondwaterstandsverandering voor landbouw, natuur, bebouwing, waterkeringen, infrastructuur, kunstwerken en eventuele archeologische of aardkundige waarden;
- de invloed van de onttrekking/infiltratie op aanwezige bodemverontreinigingen;
- de gevolgen van een onttrekking op de diepteligging van het zoet-zoutgrensvlak (modelberekening);
- bij retourbemaling of bij infiltratie van hemelwater: de gevolgen voor de (grond)waterkwaliteit in het (grond)waterlichaam.

Bij de analytische berekeningen modelberekeningen moet worden aangegeven van welke uitgangspunten ten aanzien van de ondergrond zijn gebruikt (laagindeling, KD-waarden, c-waarden) en welke uitgangspunten gebruikt zijn met betrekking tot de onttrekking zelf (afmetingen en diepte bouwput, filterdiepte etc.).

Verder moet inzicht worden gegeven in de samenstelling van het te onttrekken respectievelijk te infiltreren grondwater. Het is van belang om de samenstelling hiervan te kennen in verband met de lozing op het oppervlaktewater of riolering en omdat te infiltreren water de kwaliteit van het grondwater niet mag verslechteren. Bij het onderzoek naar de kwaliteit van water kan het onder meer gaan om het gehalte aan chloride, sulfaat, ijzer, zwevende stof, CZV, BZV.

Beschrijving maatregelen en/of voorzieningen

In artikel 6.27 en 6.28 van de Waterregeling is, als indieningsvereiste voor vergunningsaanvragen voor grondwateronttrekkingen respectievelijk infiltraties, onder meer bepaald dat een beschrijving moet worden gegeven van de maatregelen of voorzieningen die worden getroffen om de negatieve gevolgen van de onttrekking of infiltratie te voorkomen of te beperken. Bij die maatregelen kan worden gedacht aan:

- beperken onttrekking door civieltechnische of geohydrologische maatregelen (werken binnen damwand, werken in den natte, onderwaterbeton, bodem injecteren, etc.);
- infiltratiemiddelen om (gevolgen van) grondwaterpeilverlaging te beperken;
- geoptimaliseerd onttrekkingsregime om effecten te minimaliseren (bijvoorbeeld laten opkomen grondwaterpeil tijdens onderbrekingen in het werk);
- funderingsvervangende of ondersteunende constructies;
- overige maatregelen zoals beregening natuur, isolatie bodemverontreiniging door schermen, etc.;
- schaderegeling: dit kan in een zeldzaam geval een mogelijkheid zijn; in principe is het voorkomen van schade echter het uitgangspunt;
- infiltratie van hemelwater met het doel dit water vervolgens weer te onttrekken.

Monitoringsplan

Zeker indien sprake is van kwetsbare objecten (civieltechnische werken zoals bebouwing, kunstwerken, waterkeringen en wegen) kan een meetplan met actiewaarden worden vereist. Dit plan kan onderdelen omvatten als:

- nulmeting (grondwaterstanden, opname maaiveld en bebouwing (door middel van fotografische vooropnamen), inmeten van hoogtebouten);
- meetplan grondwaterstanden (met actiewaarden);
- meetplan zakbakens (om maaiveldhoogten en -zakkingen te meten) en/of hoogtebouten (voor bebouwing);
- meetplan bodemvocht (met name voor monumentale natuur (meestal bomen) om te bepalen wanneer watergiften nodig zijn (watergiftenplan);
- meetplan waterkwaliteit.

De eisen voor een monitoringsplan worden door middel van voorschriften in de vergunning opgenomen.

Uitzondering voor tijdelijke bemalingen

Voor de onderbouwing van een vergunningaanvraag, bemalingsplan en monitoringsplan voor tijdelijke bemalingen wordt een rapportage opgesteld conform de "Beoordelingsrichtlijn Tijdelijke bemalingen BRL SIKB 12010 en BRL SIKB 12020" of gelijkwaardig.

Geen vergunning

- Er wordt geen vergunning verleend voor grondwateronttrekkingen en infiltraties indien het werk niet verenigbaar is met de doelstellingen van de Waterwet gesteld in artikel 2.1.

Toelichting:

Primair wordt getoetst aan het voorkomen van wateroverlast en waterschaarste. Als hier niet aan voldaan kan worden moet de vergunning geweigerd worden. De toetsing moet in samenhang worden beschouwd met en de bescherming en verbetering van de ecologische kwaliteit en de maatschappelijke functievervulling door het watersysteem. Deze laatste aspecten zijn in dit document beschreven en moeten in onderlinge samenhang worden afgewogen. Mogelijk is dat een maatregel die goed is voor het ene aspect tegelijkertijd slecht is voor een ander aspect. Bovendien moeten de aspecten ten aanzien van de bescherming en verbetering van de ecologische kwaliteit en de maatschappelijke functievervulling door het watersysteem worden afgewogen tegen factoren zoals kosten, sociaal-economische gevolgen, milieubelasting, volksgezondheid en natuur. Als het belang van de onttrekking of infiltratie kleiner is dan alle andere genoemde belangen wordt de vergunning geweigerd.

Beleidsregel ecologie

18. Beleidsregel Beoordeling activiteiten op ecologie

Kader

Keur

Op grond van hoofdstuk 3 van de keur is het verboden zonder vergunning van het bestuur diverse handelingen in het watersysteem te verrichten.

Begripsbepaling

Onder activiteiten wordt verstaan: handelingen in het watersysteem waarvoor op grond van algemene regels een beoordeling nodig is, zoals een vergunningplicht op grond van de Waterwet.

Het begrip 'oppervlaktewaterlichaam' is in de KRW en in de Waterwet sterk verschillend gedefinieerd:

- Een oppervlaktewaterlichaam is volgens artikel 2, tiende lid, KRW 'een onderscheiden oppervlaktewater van aanzienlijke omvang [...]'. Dit zijn veelal de grote(re) plassen, rivieren en beken, zeer waterrijke gebieden, kanalen en de grotere hoofdwatergangen. De begrenzing van deze waterlichamen wordt vastgelegd in de provinciale waterplannen.
- Volgens de Waterwet is een oppervlaktewaterlichaam echter 'een samenhangend geheel van vrij aan het aardoppervlak voorkomend water met de daarin aanwezige stoffen, alsmede de bijbehorende waterbodem, oevers en voor zover uitdrukkelijk aangewezen krachtens de Wet, drogere oevergebieden, alsmede flora en fauna'. Deze definitie is dus veel breder dan die van de KRW en omvat al het oppervlaktewater en wat daar bij hoort, inclusief bijvoorbeeld de uiterwaarden.

Het is belangrijk om steeds alert te zijn welk definitie gehanteerd wordt. Dit beoordelingskader is van toepassing op de oppervlaktewaterlichamen in de zin van de Waterwet.

Toepassingsgebied

Deze beleidsregel geeft vorm aan een eenduidige beoordeling van de invloed van activiteiten op de ecologische toestand van oppervlaktewaterlichamen, ter aanvulling op de specifieke regels voor specifieke activiteiten. Het beleid kan al in een vroeg stadium, zoals de watertoetsprocedure, worden toegepast.

Doel: voorkomen van achteruitgang ecologische toestand

Waterschappen werken aan verbetering en behoud van de ecologische toestand van diverse wateren. Maatregelen ter verbetering worden vastgelegd in beheerplannen, inclusief de daarbij verwachte verbetering in de waterkwaliteit. Voor behoud van die verwachte ecologische toestand (het voorkomen van achteruitgang) heeft dit beoordelingskader een belangrijke rol.

Toepassingsbereik: nieuwe activiteiten in alle wateren.

Gelet op het hiervoor vermelde doel, is dit kader van toepassing op alle nieuwe activiteiten in oppervlaktewaterlichamen op grond van de Waterwet (KRW waterlichamen en overige waterlichamen). Het gaat dan om activiteiten waarvoor op grond van algemene regels een beoordeling nodig is (zoals een vergunningplicht op grond van de Waterwet). Ook wanneer voor bepaalde wateren geen doelen vastgesteld zijn, kan getoetst worden op eventuele achteruitgang van de ecologische toestand. Het kan voorkomen dat ook maatregelen ter verbetering van de waterkwaliteit beoordeeld moeten worden. Bij een positief effect op de ecologische toestand, is de beoordeling dan zeer eenvoudig.

Functie: aanvullend op beoordeling van specifiek benoemde activiteiten

Voor diverse activiteiten is benoemd onder welke voorwaarde deze kunnen worden uitgevoerd, zoals bijvoorbeeld:

- het plaatsen van dammen met duikers in watergangen
- het dempen van watergangen
- het graven van nieuwe watergangen
- het aanpassen van het profiel van bestaande watergangen
- het plaatsen van bruggen, keerwanden, steigers of vlonders
- het aanbrengen van kabels en leidingen in watergangen

Wanneer een activiteit niet past binnen de criteria die hiervoor zijn vastgesteld, is een nadere, integrale beoordeling nodig. Dit beoordelingskader voorziet dan in het maken van de afweging om te bepalen of er sprake kan zijn van achteruitgang van de ecologische toestand. Deze beoordeling kan dan meegenomen worden in de integrale beoordeling de activiteit op het watersysteem (of nog breder: op het milieu en de omgeving).

Toepassing mogelijk vanuit verschillende rollen

De waterbeheerders hebben in de praktijk meerdere mogelijke posities en rollen bij nieuwe initiatieven. Een waterbeheerder kan zelf initiatiefnemer zijn en moet daarvoor een voldoende uitgewerkte en adequate afweging maken alvorens tot uitvoering te kunnen overgaan. Daarnaast is een waterbeheerder vaak het bevoegd gezag dat de initiatieven moet beoordelen in het kader van vergunningverlening of algemene regels. Tot slot kan een waterbeheerder gevraagd worden als (wettelijk) adviseur. Dit toetsingskader is in hoofdzaak geschreven vanuit de bevoegd gezag voor vergunningverlening. Het is echter bedoeld om vanuit alle drie de rollen te worden toegepast. Dit is mogelijk, omdat de denktrant die toetsing op grond van de ecologische doelen vereist niet verschilt naar gelang de verschillende posities en rollen in de desbetreffende procedure.

Raakvlakken met andere wet- en regelgeving

Besluit Kwaliteitseisen en Monitoring Water (Bkmw)

Op grond van het Bkmw wordt achteruitgang van de toestand getoetst per kwaliteitselement. De beoordeling gebeurt tussen in principe tussen planperiodes, en dus niet op ieder moment of tussen jaren. Hierbij wordt het NWO-Protocol Toetsen en Beoordelen gehanteerd. De toestand over een planperiode wordt beoordeeld als voortschrijdend gemiddelde over 3 jaar op basis gegevens van het formele monitoringsprogramma. Het beoordelen van achteruitgang van de toestand van waterlichamen wordt conform art. 5.2 Wet milieubeheer gedaan per toestandsklasse. Voor de biologie worden vijf klassen onderscheiden: zeer goed, goed, matig, ontoereikend en slecht. Door het gebruik van toestandsklassen is er ruimte voor nieuwe initiatieven. Binnen de bandbreedte van een toestandsklasse is verslechtering van de kwaliteit van een waterlichaam (normopvulling) mogelijk zonder dat dit leidt tot een beoordeling in een slechtere klasse. Deze ruimte is nadrukkelijk beperkt en begrensd door de klassengrenzen. Hoe verder de actuele toestand van een waterlichaam af ligt van de ondergrens van de klasse waarin het waterlichaam zich bevindt, hoe groter de ruimte voor nieuwe activiteiten.

Deze redenering is echter niet van toepassing indien een waterlichaam zich voor de te toetsen parameter al in de slechtste toestandsklasse bevindt (dus chemisch niet goed of ecologisch slecht). Wanneer de toestand zich reeds in de laagste klasse bevindt, dus de klasse 'niet goed' (chemie) of 'slecht' (biologie en algemene fysische chemie), is overgang naar een lagere klasse niet meer mogelijk. In dat geval is er sprake van 'achteruitgang' als sprake is van een verslechtering van de kwaliteit, zoals gemeten en beoordeeld op grond van het NWO-protocol Toetsen en Beoordelen. Niet elke kleine verslechtering van de kwaliteit, hoe miniem ook, is hierbij relevant. In het NWO-protocol Toetsen en Beoordelen wordt aangegeven wanneer sprake is van achteruitgang in geval van een verdere verslechtering in de slechtste toestandsklasse.

Voor nieuwe fysieke (morfologische) veranderingen van het waterlichaam kan een achteruitgang acceptabel zijn, voor zover deze veranderingen van een hoger openbaar belang zijn en er in dat

belang redelijkerwijs niet op een andere manier voorzien kan worden. Deze uitzondering is in artikel 4.7 KRW beschreven. Het begrip hoger openbaar belang volgens de KRW zal in de praktijk nog invulling moeten krijgen.

Voor de overige, niet-KRW waterlichamen zijn en met het Bkmw 2009 geen nationale doelen meer. Wel kunnen de getalswaarden uit het Bkmw volgens het Nationaal Waterplan als vertrekpunt gebruikt worden voor vergunningverlening bij overige wateren. In deze overige wateren geldt nog steeds "het stand still" principe op grond van de Wet Milieubeheer. In regionale beheerplannen (van provincie of waterschap) kunnen wel doelen voor deze overige wateren zijn vastgelegd.

Beschermde gebieden

Naast de basisdoelstellingen vanuit het waterbeheer kunnen in een waterlichaam specifieke beschermde functies aanwezig zijn, waaruit aanvullende of scherpere doelstellingen voort kunnen komen. In de rol van bevoegd gezag of wettelijk adviseur zal de waterbeheerder aanvullend ook op grond van de specifieke vereisten van deze beschermde gebieden toetsen. De KRW geeft aan dat als meerdere doelstellingen van toepassing zijn, de strengste geldt. Dit betekent in de praktijk het volgende.

- De grenzen van verschillende beschermde gebieden komen veelal niet 1-op-1 overeen met de grenzen van het waterlichaam. Dat betekent dat uitsluitend in het beschermde gebied of de beschermde locatie er sprake is van een toets op aanvullende eisen.
- Er is alleen sprake van strengere doelen als het gaat om exact dezelfde stoffen of kwaliteitselementen die ook in de KRW-doelen worden gehanteerd. Daarvoor is het noodzaak dat getalswaarden voor deze parameters ook expliciet zijn vastgelegd in vastgestelde regelgeving, aanwijzingsbesluiten of natuurbeheerplannen.
-

De beoordeling van effecten op aquatische ecologie gaat niet in op de toetsing op specifieke te beschermen soorten (= vergunningverlening natuurbeschermingswet). Een eventuele Nbw-vergunning procedure kan desgewenst gecoördineerd met de aanvraag voor een watervergunning worden doorlopen.

Besluit bodemkwaliteit

Waterbodem

Vanuit de KRW wordt de waterbodem beschouwd als een integraal onderdeel van het waterlichaam. Er zijn geen aparte KRW-doelstellingen voor de waterbodem. Het is wel van belang om te voorkomen dat ingrepen in de waterbodem leiden tot achteruitgang of verstoring van de prognose voor verbetering.

Uitgangspunt van het Besluit bodemkwaliteit is dat waterbodems met een kwaliteit beter dan de interventiewaarde geen negatieve invloed op de toestand van het waterlichaam zullen veroorzaken. Het lijkt onwaarschijnlijk dat onderhoudswerkzaamheden (baggeren) leiden tot een verslechtering van de toestand (mogelijk wel kortdurend, maar de KRW monitoring vindt plaats over de gehele planperiode van zes jaar). Waar het waterlichaam verder wordt uitgediept moet worden nagegaan of het effect op diepte, oever, helling, bodemsamenstelling, waterplantenareaal en stoffen acceptabel is gezien de KRW (geen achteruitgang, prognose). Zo nodig kan toepassing van art.4.7 KRW worden overwogen.

Verondieping

Een verondieping van wateren, anders dan als KRW-maatregel, kan negatieve effecten hebben op de waterkwaliteit. In de praktijk speelt dit vooral bij diepe (zandwin-)putten. Door de werkgroep van het implementatieteam Besluit bodemkwaliteit is een (concept) handreiking opgesteld waarmee het effect van dergelijke ingrepen kan worden getoetst en afgewogen. Voor de waterschappen biedt art. 7 van het Besluit bodemkwaliteit ('zorgplichtartikel') een handvat om eventueel nadere eisen te kunnen stellen op grond van het vastgestelde (KRW-) beleid. Zie tevens bij 'Waterbodem' voor de mogelijke effecten op de biologische effecten van de ingreep (o.a. diepte). Dit kunnen overigens zowel negatieve als positieve effecten zijn.

Doel van de beleidsregel

Het doel van deze beleidsregel is:

1. het voorkomen van achteruitgang in de ecologische toestand van waterlichamen
2. Het veiligstellen van het verwachte doelbereik aan het eind van de planperiode van het vigerende waterbeheerplan of provinciaal waterplan).

Deze doelen gelden voor alle wateren, waarbij punt 2 alleen relevant is, als er daadwerkelijk doelen in een beheerplan zijn vastgelegd.

In Nederland wordt voor het onderwerp waterkwaliteit onderscheid gemaakt tussen doelen voor KRW-waterlichamen (KRW= Kaderrichtlijn Water) en voor overige wateren. Voor de KRW waterlichamen is een onderscheid gemaakt in wateren met een natuurlijke status en een sterk veranderde status. De ecologische doelen voor al deze wateren zijn in verschillende documenten vastgelegd.

De doelen voor de goede ecologische toestand van KRW-waterlichamen met een natuurlijke status zijn wettelijk vastgelegd in de vorm van milieukwaliteitseisen. De ecologische doelen zijn opgenomen via een verwijzing naar de referenties en maatlatten voor natuurlijke wateren (STOWA 2007-32) en omschrijving MEP en maatlatten voor sloten en kanalen (STOWA 2007-32b). Het Besluit en de Wet milieubeheer geven daarnaast een nadere uitwerking van de KRW-doelstelling van geen achteruitgang. Het Besluit brengt uitdrukkelijk geen directe koppeling tot stand tussen individuele besluiten (bijvoorbeeld vergunningen) en de vastgelegde milieukwaliteitseisen. De milieukwaliteitseisen worden alleen gekoppeld aan de bevoegdheid tot het vaststellen van plannen in het kader van de Waterwet. Dit betekent dat doorwerking van de eisen uit het Bkmw naar individuele besluiten indirect gebeurt via de water(beheer)plannen.

In het Bkmw zijn alleen de biologische waterkwaliteitsdoelstellingen voor natuurlijke watertypen vastgelegd. De doelen voor de sterk veranderde en kunstmatige waterlichamen zijn in de beheerplannen (van Rijkswaterstaat, provincie en/of waterschappen) verankerd. In de planperiode 2010-2015 zijn met name ecologische doelen vastgelegd voor de KRW-waterlichamen. Doelen voor de overige wateren kunnen in provinciale plannen of waterbeheerplannen zijn vastgelegd. Voor de overige wateren zijn de ecologische doelen lang niet altijd vastgelegd. Als er voor een oppervlaktewaterlichaam geen doelen zijn vastgelegd, kan alleen getoetst worden aan het principe van geen achteruitgang.

Motivering van de beleidsregel

Algemeen

Het beoordelingskader werkt van grof naar fijn. Het is opgesplitst in een eerste beoordeling, die vrijwel zonder specialist kan worden uitgevoerd en een nadere beoordeling, waarbij een specialist (ecoloog) nodig is. De beoordelingssystematiek is vergelijkbaar met het toetsingskader, wat door Rijkswaterstaat wordt gehanteerd (zoals vastgelegd in het Beheerplan voor de Rijkswateren, BPRW).

Aanleiding: oude kaders achterhaald; eenheid in beoordeling wenselijk.

Eind 2009 is een toetsingskader voor beoordeling van lozingen en activiteiten op de waterkwaliteit als handreiking voor de waterschappen via de helpdesk water gepubliceerd, om aan te geven hoe waterschappen met de nieuwe regelgeving om zou kunnen gaan. Het beoordelingskader voor impact van lozingen op de waterkwaliteit, de immisietoets, is later landelijk herzien. Het Handboek immisietoets is in 2011 in de Ministeriële Regeling Omgevingsrecht aangewezen als 'bbt-document'. Hiermee dient dit kader verplicht te worden gebruikt bij de beoordeling van de best bestaande technieken (bbt) voor lozingen. Het oude toetsingskader, wat in 2009 als handreiking voor de waterschappen was vastgesteld, is hiermee deels achterhaald. Bovendien is dit toetsingskader slechts bij een beperkt aantal waterschappen bekend. De waterschappen leggen met de keur, algemene regels en beleidsregels zelf vast hoe de invloed van activiteiten op het

watersysteem integraal worden beoordeeld. Voor de maatschappij is het wenselijk dat er sprake is van eenduidigheid, los van gebied specifieke verschillen en accenten.

Deze algemene beleidsregel geeft vorm aan een eenduidige beoordeling van de invloed van activiteiten op de ecologische toestand (en potentieel) van oppervlaktewaterlichamen, ter aanvulling op de specifieke regels voor specifieke activiteiten.

Toetsingscriteria

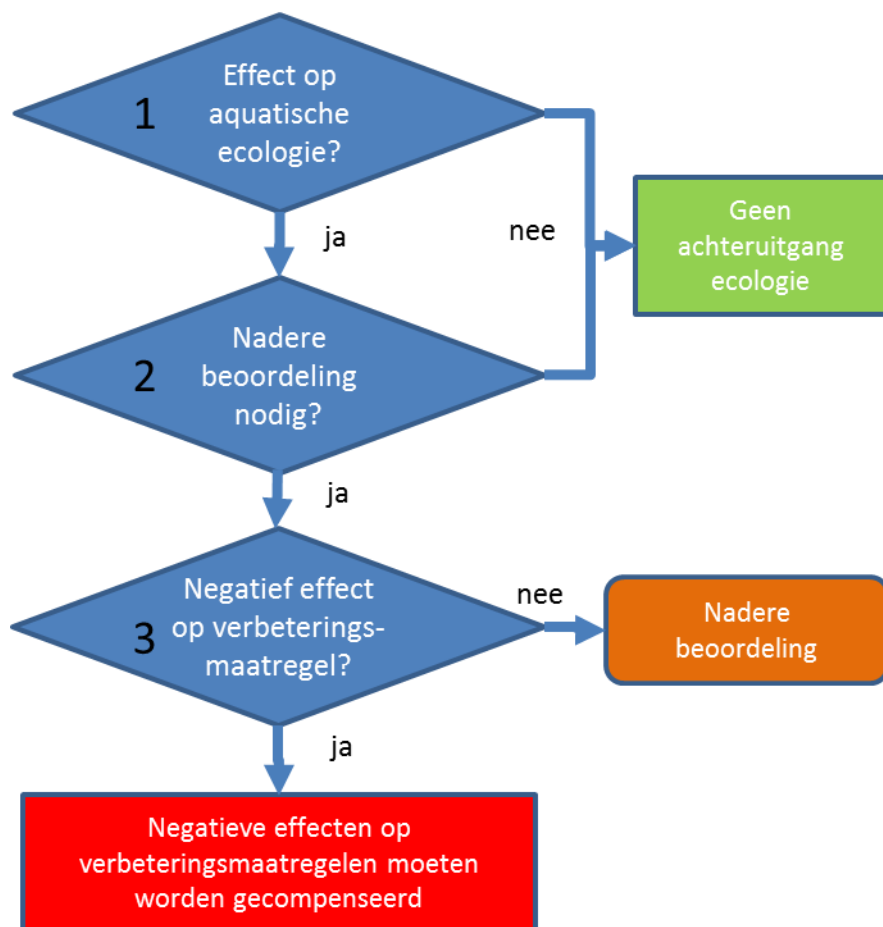
Met verschillende beoordelingsstappen wordt getoetst aan de volgende criteria:

- Geen significante, meetbare verslechtering van de ecologische kwaliteit;
- Daarbij wordt gekeken naar de toestand zoals vastgelegd in het beheerplan: de huidige toestand en de verwachte toestand (het potentieel) aan het eind van de planperiode, concreet vertaald in effecten op verbeteringsmaatregelen;
- Daarbij dient rekening te worden gehouden met cumulatieve effecten van minder significante ingrepen volgens het op=op principe;
- Het effect van een ingreep kan zich op een andere locatie manifesteren dan de ingreep zelf. Ook effecten op andere watersystemen, voor zover significant, worden beoordeeld.
- Voor een effectinschatting is vaak de inschatting van een expert nodig. Om deze inschatting zoveel mogelijk te objectiveren zal het effect voorspeld moeten worden op het niveau van (deel)maatlaten of stuurvariabelen.

Eerste beoordeling

Met de eerste beoordeling wordt het grootste deel van de activiteiten al afgehandeld. Deze beoordeling wordt ingevuld door specifieke regels of voorwaarden waaronder verschillende activiteiten acceptabel zijn. Hieruit blijkt of een nadere beoordeling nodig is. De eerste beoordeling is in onderstaand schema weergegeven en wordt per stap in de volgende paragraaf toegelicht.

Eerste beoordeling activiteiten op achteruitgang ecologische toestand



Toelichtingen

Is er effect op waterloop en/of oever?

Bij vergunning plichtige activiteiten, tenzij er alleen positieve effecten op de ecologie zijn.

Schakel zo nodig een expert in voor inschatting effect op geplande of in planperiode uitgevoerde verbeteringsmaatregelen

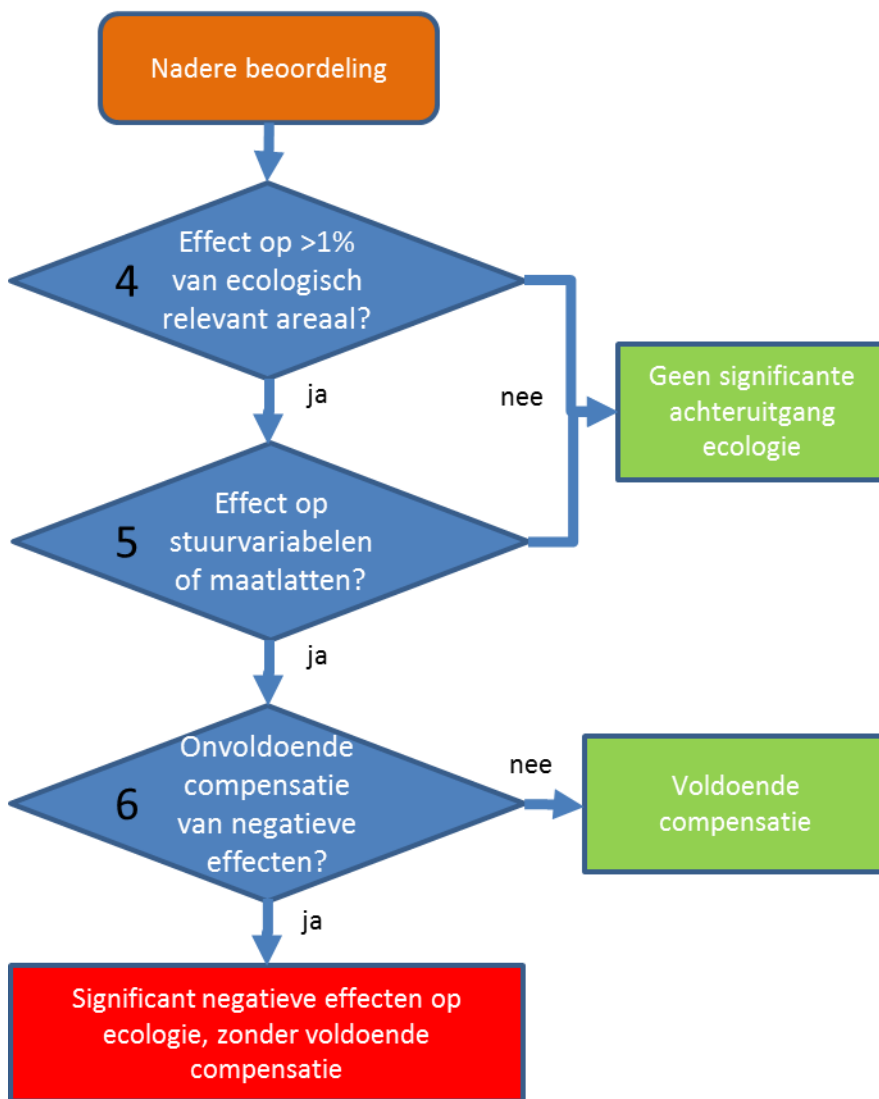
Er is dan achteruitgang op de verwachte ecologische toestand

Nadere beoordeling

Bij de nadere beoordeling is een specialist nodig om de invloed op de ecologische maatlatten of stuurvariabelen in te schatten. Ook de afwenteling van effecten naar ander water (bijvoorbeeld bij belemmering vismigratie) komt hier aan bod.

De nadere beoordeling is in onderstaand schema weergegeven en wordt per stap in paragraaf 2.3 toegelicht.

Nadere beoordeling activiteiten op achteruitgang ecologische toestand



Toelichtingen

Nadere beoordeling altijd door een expert

Van het KRW-waterlichaam, de polder of het afwateringsgebied. Daarbij ook letten op effecten op andere watersystemen.

Rekening houdend met cumulatieve effecten in de planperiode en effecten op andere watersystemen.

Er kan een beroep gedaan worden op uitzonderingen voor bv zaken van groot maatschappelijk belang

Toelichting eerste beoordeling

Stap 1: effect op aquatische ecologie?

Ingrepen in het droge deel van oppervlaktewaterlichamen, zoals uiterwaarden of waterbergingsgebieden, hebben veelal geen effect op de aquatische ecologie van het oppervlaktewaterlichaam. Het gaat hier om ingrepen in, of ingrepen met een effect op het watervoerende deel van het oppervlaktewaterlichaam, inclusief de oever. Voor grotere wateren is dit nog wat nader omschreven:

- Bij rivieren is dit het gehele gebied dat onder water staat bij de gemiddelde hoogste waterstand.
- Bij meren is dit de oeverlijn bij het hoogste waterpeil waarbij vijf meter als extra buffer is aangehouden om de belangrijke oevervegetatie te beschermen.
- Voor kanalen wordt enkel gekeken naar het deel binnen de oeverbeschoeiing.
- Bij de kustwateren is het gebied tot de duin-/dijkvoet aan de waterzijde relevant.

Stap 2: Nadere beoordeling nodig?

Veelal is een nadere beoordeling nodig, als voor een activiteit vergunning aangevraagd moet worden. Voor diverse ingrepen zijn in algemene regels of specifieke beleidsregels criteria opgesteld waaronder activiteiten zonder nadere beoordeling acceptabel zijn, zoals aanleg van duikers met een bepaalde maximum lengte, op een bepaald niveau ten opzichte van de waterspiegel. Ook in de volgende gevallen is een nadere beoordeling niet nodig:

- a) Activiteiten met een positief effect op de ecologische toestand van het waterlichaam;
- b) Activiteiten in een specifiek gebied waarvoor is bepaald dat er geen nadere beoordeling nodig is.
- c) Reguliere beheeractiviteiten.

Toelichting bij a)

Voorbeelden van ingrepen die een positieve invloed kunnen hebben op de biologische kwaliteit zijn:

- aanleg nevengeulen
- aanleg vispassages
- aanleg paaiplaatsen
- aanleg natuurvriendelijke oevers

Let op: de bovengenoemde activiteiten hebben niet altijd een positief effect. Zo kan een nevengeul tot een ongewenste daling van stroomsnelheid leiden en kan een vispassage te veel ongewenste vissoorten opleveren. Maatregelen die enkel een positieve invloed hebben op het watersysteem, kunnen met bijbehorende randvoorwaarden al zijn opgenomen in algemene regels.

Toelichting bij b)

Dit beoordelingskader is bedoeld voor bescherming van gebieden met waardevolle ecologische kwaliteiten. Het is derhalve niet nodig op een nadere toetsing uit te voeren voor gebieden, die in ecologisch opzicht geen belangrijke functie vervullen. Het waterschap kan dergelijke gebieden vaststellen. De term kwetsbaar gebied is in dit kader niet gebruikt, omdat dit bijvoorbeeld betrekking kan hebben op de watervoorziening voor droge natuur, terwijl dit beoordelingskader zich richt op de aquatische ecologie. Voor waterlichamen met een provinciale natuurfunctie zal zonder meer een nadere beoordeling nodig zijn (voor zover de activiteit niet voldoet aan algemene voorwaarden of regels).

Toelichting bij c)

De eigen reguliere beheeractiviteiten van het waterschap zijn veelal vrijgesteld van vergunningverlening. Het gaat dan bijvoorbeeld om het aan- en afvoeren van water, maaien en baggeren. Als het huidige beheerregime ingrijpend wordt gewijzigd is het, ondanks de vrijstelling, aan te bevelen om de mogelijke effecten op de waterkwaliteit te toetsen. Denk bijvoorbeeld aan een intensivering van het maaibeheer of het toepassen van ander onderhoudsmaterieel. Dit is met name van belang voor mogelijke effecten op de 'toestand' en de prognose volgens het beheerplan. Ondanks

de vrijstellingsbepalingen kan worden overwogen om in bepaalde gevallen toch een (openbare) vergunningenprocedure te doorlopen.

Stap 3: Negatief effect op verbeteringsmaatregelen?

In de laatste stap van het algemene toetsingskader wordt getoetst of de ingreep een negatief effect heeft op (de omvang van) een maatregel ter verbetering van de ecologische toestand, zoals die zijn voorzien in het waterbeheerplan. In dat geval is compensatie gewenst. Compensatie is verplicht als er sprake is van een negatief effect op een maatregel die als KRW maatregel is opgenomen in het stroomgebiedsbeheerplan. Op het uitvoeren geplande KRW-maatregelen liggen resultaatverplichtingen voor het behalen van de verwachte ecologische effecten.

Met de KRW-maatregelen dient de verwachte ecologische kwaliteit bereikt te worden, zoals in het beheerplan per waterlichaam is vastgelegd. Als een activiteit bijdraagt aan het niet meer kunnen halen van deze verwachte waterkwaliteit (of toestandsklasse), is er dus sprake van een negatief effect op een verbeteringsmaatregel. Dit geldt overigens ook voor overige, niet KRW waterlichamen, voor zover daar verwachte doelen voor zijn vastgelegd in beheerplannen (in de planperiode tot en met 2015 veelal nog niet aan de orde).

Toelichting nadere beoordeling

Bij de nadere beoordeling wordt in de eerste stap bepaald of een ingreep significant negatieve invloed heeft op de ecologische kwaliteit. Hiervoor is het altijd nodig om een specialist (ecoloog) als adviseur in te schakelen. Het advies dient bij voorkeur uit te gaan van de brondocumenten voor de onderbouwing van de ecologische maatlatten.

Stap 4: Effect op >1% van het ecologisch relevant areaal?

Allereerst wordt bepaald of de ingreep invloed kan hebben op het ecologisch relevant areaal in het oppervlaktewaterlichaam. Met ecologisch relevant areaal wordt het gebied (oppervlak) bedoeld, dat bepalend is voor de score op de ecologische deelmaatlat van het betreffende oppervlaktewater. Dit zal per deelmaatlat (voor planten, vissen, ongewervelden en algen) anders zijn. Dit is altijd een deel van het totale oppervlaktewaterlichaam en wordt bij voorkeur vastgelegd op kaart. Het effect van een ingreep hoeft niet altijd op te treden op de locatie van de ingreep zelf. Er kunnen ook effecten optreden in een ander waterlichaam, wanneer bijvoorbeeld de vismigratie wordt belemmerd.

Voor de overige, niet KRW-waterlichamen dient dit 1% areaal te worden beschouwd als aandeel op het betreffende afwateringsgebied, polder of eventueel een peilvak. Het gaat dus niet om 1% van 1 sloot. Dan zouden sloten onevenredig zwaar beoordeeld worden ten opzichte van de KRW waterlichamen. De waterbeheerder dient bij voorkeur zelf een goede indeling van gebieden vast te stellen, waarover wordt gerapporteerd qua toestand van het water.

Vervolgens wordt getoetst aan de volgende vragen:

- Beslaat de ingreep op 1% of meer van het ecologisch relevant areaal (raadpleeg hiervoor een expert om dit per ecologische deelmaatlat te bepalen). Dit geldt voor zowel het oppervlak als de oeverlengte van het waterlichaam. Dit omdat sommige maatregelen een klein oppervlak beslaan maar wel door een grote lengte een relatief sterk negatief effect op de ecologische kwaliteit kunnen hebben (bijvoorbeeld het aanleggen van oeverbeschoeiing). Als een van beide criteria (oppervlakte of oeverlengte) wordt overschreden is er noodzaak voor een aanvullende beoordeling.
- Heeft de ingreep een negatief effect op 1% of meer van het ecologisch relevant areaal. Een voorbeeld hiervan is een storting van baggerslib op een relatief kleine locatie die vervolgens een groot areaal beïnvloed door opwerveling en sedimentatie.

Er wordt een percentage van 1% als grens gehanteerd. Op de maatlatten kan dit namelijk worden vertaald naar 0.01 EKR en dit is de kleinst meetbare verslechtering. Tevens wordt met dit percentage rekening gehouden met het feit dat de waterlichamen een zeer grote oeverlengte of oppervlakteareaal hebben. Een hoger percentage als ondergrens leidt tot een praktisch niet realistische criterium.

Bij cumulatieve effecten: op is op

Houd voor deze stap ook in het achterhoofd dat problemen kunnen ontstaan door cumulatieve effecten van kleine ingrepen. Indien duidelijk is dat er binnen het betreffende waterlichaam geen sprake zal zijn van meerdere cumulatieve ingrepen, dan kan een andere beoordeling worden uitgevoerd, die zich meer richt op de inschatting van de verschuiving in toestandsklassen van het betreffende waterlichaam. Hier geldt dus het "op is op principe" per planperiode.

Stap 5: Effect op stuurvariabelen en maatlatten?

Per (cluster van) watertype(n) zijn verschillende biologische maatlatten relevant waarbij meerdere stuurfactoren van belang zijn. Wanneer deze stuurfactoren negatief beïnvloed worden, kan dit leiden tot het niet behalen van de doelstellingen. Belangrijke voorbeelden van stuurvariabelen zijn:

- Rivieren en beken: de (vis)optrekbaarheid en stromingscondities (snelheid, debiet, stroomvariatie).
- Meren: het begroeibaar areaal oeverplanten, waterplanten en het doorzicht.
- Kanalen en sloten: het begroeibaar areaal, de (vis)optrekbaarheid en het doorzicht.
- Kustwateren en overgangswateren: het areaal schorren, kwelders en zeegras, de getijdenstroming, erosie en sedimentatieprocessen en de bodemfauna.

Voor de stuurfactoren wordt getoetst of sprake is van significante (meetbare) negatieve beïnvloeding. Hierbij is de inbreng van een expert vrijwel altijd noodzakelijk.

Stap 6: Onvoldoende compensatie van negatieve effecten?

Mochten de ingrepen een significant negatieve invloed hebben op de ecologische waterkwaliteit en/of de belangrijke stuurfactoren negatief beïnvloeden dan is de slotvraag of deze effecten binnen het project reeds voldoende worden gemitigeerd of gecompenseerd. Indien dit niet het geval is, is afweging en zo nodig formulering van aanvullende voorwaarden voor de vergunningverlening gewenst.

Eventuele negatieve effecten kunnen soms worden toegestaan op basis van uitzonderingsclausules, zoals bedoeld in art 4.7 van de KRW: als

- alle haalbare compensatie en mitigatie is uitgevoerd;
- de redenen in het Stroomgebiedbeheerplan worden opgevoerd;
- de redenen voor het plan zijn van groot maatschappelijk belang of het plan draagt bij aan duurzame ontwikkelingen;
- het plan kan vanwege kosten of technische uitvoerbaarheid niet op een andere manier worden uitgevoerd die duurzamer is voor het milieu.

